Serie nouă
MAI 2020
5
(CCXXVI)
48 pagini
ISSN
1220-742X

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

✓"Actualitatea Muzicală" - 30 de ani
✓Comemorare: Enescu 65
✓Muzica în pandemie (II)
✓Fuego, pop-simfonic la Chişinău

În imagine:
George ENESCU

Opera din Cluj – 100

De aceeaşi vârstă cu Uniunea noastră, Opera Română din Cluj îşi serbează în 25 mai Centenarul. O dată care va rămâne în istorie, pe 25 mai 1920 având loc primul spectacol liric românesc din cel mai mare oraş al Ardealului, titlul ales fiind capodopera verdiană *Aida*.

Era un început de drum, dar şi un final de drum, pentru că acest moment sărbătoresc a fost rezultatul care a adus împlinirea unor eforturi, unor iniţiative şi unor demersuri administrative, juridice şi artistice complexe, chiar complicate – unele având de înfruntat oprelişti şi opoziţii.

La scurt timp de la sfârşitul războiului a fost înfiinţat Consiliul Naţional Român din Ardeal, cu sediul întâi la Arad; apoi la Cluj a funcţionat Senatul Naţional Român. La doar o zi după intrarea Armatei române în oraş a fost deja lansat ziarul *Clujul*, un prim gest naţional şi cultural. Organul puterii centrale, cu misiune legislativă (prezidat de Iuliu Maniu), a fost Consiliul Dirigent, care a avut şi rol executiv, înfiinţând Universitatea, Conservatorul, Teatrul Naţional şi Opera Română (ca să menţionez doar instituţiile de cultură şi educaţie superioară).

După câteva luni de administraţie românească deja lua fiinţă Opera, în 18 septembrie 1919, rod al eforturilor lui Tiberiu Brediceanu, Dimitrie Popovici-Bayreuth şi Constantin Pavel. După ce au reuşit să închege colectivul artistic, prima manifestare publică a fost programată pentru 13 mai 2020, un concert condus de dirijorul ceh Oskar Nedbal. După mai puţin de 2 săptămâni scena Teatrului Naţional răsuna de muzică de operă, cântată în limba română, cu interpreţi români (coordonaţi de oaspetele din fosă, dirijorul Alfred Novak). Au cântat atunci neobositul Constantin Pavel (Radames), cel care semna şi regia spectacolului, Elena Roman, George Teodorescu etc.

Aşa îşi începea drumul o instituţie care a devenit emblematică pentru muzica românească, o instituţie care a susţinut creaţia naţională, oferind premiere absolute cu partituri ale compozitorilor români, şi prezentând, în timp, cel mai mare număr de producţii wagneriene dintre toate Operele din România. Este o instituţie care a lansat în ţară şi chiar pe plan internaţional nume sonore, de la Traian Grozăvescu la Ştefan Pop, de la Dinu Bădescu la Ion Piso, de la Lucia Stănescu la Anita Hartig, de la David Ohanesian la George Petean, de la Ion Dacian la Adela Zaharia etc. etc., parcursul şi măreţia instituţiei fiind reliefate din plin de cele două impresionante volume ale academicianului Octavian Lazăr Cosma care redau istoria fascinantă a Operei clujene.

Chiar dacă splendida clădire a Teatrului Naţional este pustie în aceste zile, din cauza

pandemiei, inimile clujenilor tresaltă de emoţie, lucru vizibil şi în mediile de socializare care abundă în mesaje de felicitare. Din partea publicului, care la Cluj întotdeauna a apreciat spectacolele de operă (existând chiar o falangă a doctorilor şi a altor intelectuali clujeni nelipsiţi de la evenimente), dar şi din partea colaboratorilor şi prietenilor din ţară şi din străinătate ai Operei Naţionale Române.

Ne alăturăm şi noi acestei atmosfere sărbătoreşti, amintindu-ne de Premiile "Actualităţii muzicale" dedicate, de-a lungul anilor, slujitorilor Operei din Cluj şi urându-le "La mulţi ani!" şi "La grabnică revenire!".

Mihai COSMA

DIN SUMAR

Actualitatea Muzicală - 30 2-9
Enescu 65...10-11
Convorbirile AM: A. Florian, L. Arvunescu....12-16
Muzica în pandemie............................14-25
Un virus numit Operă...................14-17
Cântatul de acasă..........................18-21
Olimpiada de interpretare instrumentală..26-27
Fuego, pop-simfonic la Chişinău..............28-31
Despărţiri..38-39
Memorian Alexandru Imre.................40-41
Discuri...47-48

“30 de ani de împliniri mărețe”

Cum revista “Actualitatea Muzicală” s-a născut chiar la începutul anului 1990, celebrul slogan pe care vi-l reamintim în titlu era încă viu în memoria noastră! Revoluționari şi noi, dar ai peisajului publicisticii muzicale, nu anticipam totuşi că vom ajunge să raportăm cu mândrie patriotică o “epocă de aur” de trei decenii, de-a lungul căreia credem că am făcut o sumedenie de fapte bune pe tărâmul oglindirii obiective a vieții muzicale din țară şi de peste hotare. Fără a dovedi orgolii nemăsurate, să precizăm că publicația noastră este unică în peisajul publicistic autohton din mai multe puncte de vedere. În primul rând este singura în care toate genurile muzicale coexistă în deplină armonie. Dacă în prima serie a revistei, bilunară, tipărită alb-negru (doar sigla era color), pe hârtie de ziar, din cele 8 pagini genurile culte îşi tăiau partea leului, cu trei sferturi din spațiu, în seria nouă, actuală (apariții lunare, color, în țiplă, pe hârtie velină, în condiții grafice de mare calitate), genurile ce țin de divertisment – muzică uşoară, rock, folk, jazz, romanță, dance, folclor, ş.a. – ocupă adesea aproape jumătate din cele 48 de pagini, aceeaşi proporție fiind respectată şi în ceea ce priveşte aparițiile pe copertă. Editată încă de la înființare de Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România, revista “Actualitatea Muzicală” beneficiază în ultimii ani de sprijinul consistent al Ministerului Culturii.

Asocierea cu revoluționarii idealişti de altădată nu este deloc întâmplătoare, noi înşine pornind la drum în 1990 cu entuziasm şi pasiune, dincolo de dragostea pentru muzică, fără a putea anticipa unde va ajunge demersul nostru de pionieri în domeniu. Sigur, până atunci U.C.M.R. avusese revista “Muzica”, care ființează cu succes şi astăzi şi în care am fost onorat să fiu invitat să public, pe vremuri, ca tânăr comentator de muzică uşoară. Îmi aduc aminte cu cât respect şi venerație îi priveam, când îi întâlneam pe culoarele Radio-ului, unde debutasem încă din 1969, pe maeştrii muzicii româneşti, adevărați “monştri sacri”. Veneau adesea la comisia de creație Radio, unde se prezentau noile melodii propuse spre înregistrare, şi aproape că mă lipeam de perete pentru a le face loc pe culoarele înguste de la etajul IV: Camelia Dăscălescu, Radu Şerban, Florentin Delmar (peste ani am prezentat la Focşani festivalul ce-i poartă numele, dar personal nu l-am cunoscut), George Grigoriu (am devenit prieteni şi prezint de 15 ani, de la înființare, festivalul internațional ce-i poartă numele, la Brăila), Nicolae Kirculescu, Elly Roman, Mişu Iancu, Aurel Giroveanu, Henry Mălineanu, Vasile Veselovschi, Florin Bogardo, Ion Cristinoiu, Sile Dinicu, Edmond Deda, Cornel Fugaru... Toți aveau să-şi găsească apoi loc în paginile “Actualității Muzicale”, mai mult, Henry Mălineanu (“Amintiri cu... cântec”) şi Edmond Deda publicând în serial atât de frumoase poveşti despre anii de înflorire a muzicii uşoare româneşti. Pentru cei care n-au ținut în mână vreun exemplar din vechea serie a revistei noastre (ne referim la cei mai tineri, fireşte), apărută din 1990 până în 2001, precizăm că atunci, ca şi acum, un loc important era rezervat cronicilor muzicale, cele mai prestigioase condeie semnând în paginile “AM”. Pe lângă acestea – comentarii legate de stricta actualitate a genului, festivaluri internaționale, premii muzicale, interviuri, publicitate (parteneri tradiționali fiind magazinul “Muzica” al U.C.M.R., cu activul director Mihai Gheorghe, Teatrul de revistă “Constantin Tănase” şi firma foto Konica, unde developam filmele şi măream fotografiile). Pare greu de crezut azi, dar aşa cum arăta ea, mai modest, tipografic vorbind, dar cu un conținut de calitate, revista “Actualitatea Muzicală” se vindea la spectacolele de la Sala Palatului şi de la Teatrul de revistă “Constantin Tănase” (ale cărui programe erau inserate în paginile noastre)!

A cam venit timpul să ne întoarcem cu trei decenii în urmă şi să ne amintim cum s-a născut revista, imediat după Revoluție. Preşedintele U.C.M.R., compozitorul Pascal Bentoiu, a chemat-o la dânsul pe Luminița Vartolomei, “trasându-i sarcina” (revenim inevitabil, cu un zâmbet, la formulele consacrate, intrate în reflex) să înjghebe un colectiv redacțional pentru o nouă publicație a Uniunii,

AM
actualitatea muzicală
REVISTĂ EDITATĂ DE UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
Anul 1. nr. 1. 26 martie 1990

George ENESCU : o fotogramă din filmul ... de capodopere

În pagina 4 — prima parte a relatării lui Octavian Ursulescu despre cea de a 40-a ediție a Festivalului de la Sanremo

TEATRUL MUZICAL — „PERIMAT“?
sforzando
Petre CODREANU

Tinerii
Alfred HOFFMAN
(Continuare în pag. 2)

SĂ CÎNTĂM ÎN ÎNTUNEREC...
Pascal BENTOIU

Paginile 2—3 cuprind cronici și avancronici ale unor evenimente muzicale din (aproape) toate genurile, semnate de Anca Ioana Andriescu, Dumitru Avakian, Mihai Cosma, Viorel Cosma, Liviu Dănceanu, Gheorghe Firca, Cristian Mihăilescu, Iosif Sava, Luminița Vartolomei, Elena Zottoviceanu.

destinată de această dată publicului larg (fiindcă “Muzica” a fost şi este adresată întâi de toate muzicienilor). Zis şi făcut. Fosta mea colegă de la Liceul “Dimitrie Cantemir”, de care profesorul nostru de muzică, legendarul Anton Scornea (a trăit 101 ani), era tare mândru (de mine mai mult la cor, deoarece eram... înalt!), a schițat planul noii publicații, botezate “Actualitatea Muzicală”. Nu ştiu cum s-au petrecut lucrurile în cazul celorlalți redactori, dar eu mi-am câştigat postul cu sudoarea frunții şi făcând apel la

tot talentul meu jurnalistic. Uniunea era găzduită pe atunci în câteva camere, la etaj, la Ateneul Român (peste drum locuia Radu Şerban). Nu-mi amintesc cum am ajuns acolo – am fost "convocat", fiind deja cunoscut, sau m-am înscris singur? – cert este că am dat un concurs "la sânge", elaborând un comentariu al cărui subiect s-a pierdut în negura veacurilor. Stăteam la o masă şi scriam, cealaltă candidată la mult-râvnitul post fiind tânăra Claudia-Daniela Nacu - pianistă, textieră, cântăreaţă (la un moment dat a făcut parte din Tro Expres) şi mai ales talentată compozitoare, devenită de foarte tânără membră a U.C.M.R. O cunoşteam, îi prezentasem creaţiile la festivalurile şi concursurile TV importante, cum ar fi Mamaia, "Melodii", "Şlagăre în devenire", dar acum privirile ni se încrucişau neiertătoare, ca nişte raze laser (ca în franciza "Războiul stelelor", altminteri am fi încrucişat şi săbiile!), pe deasupra mesei. Scriam concentraţi amândoi, pixurile alergau rapid pe hârtie (cred că aveam şi o durată de timp de respectat). Când gongul bătu (şi "zorii zilei mijiră", ca-n "1001 de nopţi") ne-am oprit şi ne-am privit cu ură: "Dintre noi doi trebuie să rămână doar unul" - "Nemuritorul"!

M. Cosma, C. Stoianov, L. Vartolomei, O. Ursulescu

O. Ursulescu, A. Iorgulescu, M. Cosma, M. Drăgan

Bineînţeles cele de mai sus sunt doar o glumă, atmosfera a fost destinsă, cred că rezultatul ni s-a comunicat pe loc, ne-am îmbrăţişat, am râs, aşa că "nemuritor", fără a fi scoţian ca în film, am rămas eu, acum mai rămâne doar să fiu primit şi în Academie! Claudia Daniela Nacu nu a abordat cariera jurnalistică, continuând-o cu succes pe cea muzicală în Olanda, unde locuieşte acum, în postura de compozitoare, dirijoare, profesoară. În kardex-ul Radio România figurează multe piese frumoase ale ei, între care câteva minunate cântate de Dorin Anastasiu. Din colectivul condus, ca redactor-şef, de Luminiţa Vartolomei, făceau parte în acei ani Mihai Cosma (deci noi suntem veterani-fondatori), Carmen Stoianov, Ioan Dobrinescu, fotograful Mihai Cratofil. Cum Luminiţa Vartolomei este vecina mea, îi duceam acasă articolele, bătute la maşina mea de scris fabricată în Cehoslovacia, un Consul portabil (sora aceleia care-mi fusese furată la Măcin, când mi-a fost spartă maşina...). Ce dramă a fost când i-am trimis plicuri cu articole din SUA şi graţie poştei române (fiind voluminoase, s-a crezut pesemne că ar conţine bani...) nu i-au parvenit! Luminiţa Vartolomei are meritul de a fi pus pe picioare un alt proiect remarcabil, suplimentul "Spectacolul muzicii" editat de cotidianul "Azi". Sediul redacţiei "AM" era pe atunci într-o cameră spaţioasă la Conservator, după care ne-am mutat într-o cameră la demisol, pe acelaşi culoar ca azi, la Palatul Cantacuzino. Iar în prezent funcţionăm, împreună cu Editura Muzicală, într-un birou istoric, la uşa căruia am făcut nu o dată coadă la casieria unde era regină doamna Maria Epuraş (ne-a lăsat şi o casă de bani, dar goală!), dânsa cu adevărat nemuritoare, ca şi vecina noastră de culoar, care se ocupă, între multe altele, şi de difuzarea revistei, Eugenia Câlţea...

Noua legendă a revistei noastre şi-a început derularea în urmă cu două decenii. Preşedintelui Adrian Iorgulescu îi datorăm semnarea actului de naştere a revistei în formatul actual, de mare atractivitate. Aceasta se întâmpla în 2001, pe când director al Editurii Muzicale era compozitorul Mircea Drăgan, extrem de implicat şi de pasionat: pe lângă articolele proprii, legate de tehnica înregistrării în studio, a convins o serie de producători şi importatori de aparatură muzicală să-şi facă reclamă în paginile noastre. Doamne, cu câte emoţii am întâmpinat primele numere, cu ProConsul (nici o legătură cu maşina mea de scris, pe care n-o

abandonasem încă, spre disperarea colegului Costin Aslam, care-mi transcria nemuritoarele opere pe computer... Noroc că şi regretatul Viorel Cosma îl supunea aceloraşi cazne, mai rău, cu articolele în manuscris!) sau Talisman pe copertă! Avem cei mai valoroşi colaboratori din ţară, revista

Luminiţa Vartolomei

se difuzează la Filarmonica "George Enescu", reuşim să acoperim chiar şi evenimente muzicale internaţionale de prestigiu (de pildă Ileana Popovici ne reprezintă an de an la festivalul de la Sanremo). De asemenea suntem parteneri media oficiali, fiind anunţaţi ca atare la Radio şi TV, în transmisii directe, la festivalurile internaţionale "Crizantema de aur" de la Târgovişte şi "George Grigoriu" de la Brăila, la cele naţionale "Trofeul tinereţii" de la Amara şi "Te-aştept pe-acelaşi drum" de la Zlatna. Şi ca să concluzionăm "en fanfare", urmează să vă invităm în curând la cea de-a 29-a ediţie a galei premiilor anuale ale revistei noastre. Până în prezent, de-a lungul timpului, şi-au înscris în palmares mult-râvnita distincţie de excelenţă "Actualitatea Muzicală" circa 2500 de personalităţi, individuale sau colective, ale vieţii noastre muzicale. Anul acesta am fost nevoiţi, datorită pandemiei, să amânăm cu câteva luni festivitatea noastră, găzduită în fiecare primăvară de Palatul Cantacuzino. Dar, vorba ceea, sănătoşi să fim şi să ne vedem cu bine la această ediţie a Galei, când vom sărbători şi cele trei decenii ale "Actualităţii Muzicale"!

Octavian URSULESCU

Aniversare AM

Actualitatea Muzicală la 30 de ani: gândul mă emoţionează, de-a dreptul, pentru că îmi este greu să cred că anii au trecut atât de repede. Dacă privesc în urmă, văd cât de mult s-a construit în timp. Revista, bogată în conţinut şi ilustraţii, mereu pe fază ca eveniment naţional sau pe alte meridiane, cu echilibrul căutat al genurilor, omagiind personalităţile şi prelungind ecoul manifestărilor muzicale, a pornit pe modestă hârtie de ziar, în format mic. La început nu se vindea: se oferea, se testa piaţa. Se mergea cu câte un braţ de ziare pe la chioşcurile de difuzare a presei, se expunea în holuri la diverse evenimente, se tentau cititorii cu câte un ziar-cadou pe care îl acceptau cu zâmbete condescendente şi mirări. Apoi s-a intrat pe o reţea de distribuţie care ne lăsa mereu la coada-cozii; numai noi ştim

Carmen Stoionov

de câte ori găseam pachete întregi returnate ca nevândute, dar având aceleaşi noduri sofisticate, făcute ca semn de control.

Aşa au fost începuturile. Şi, ca în orice început, *Ea*, *Revista* – pe atunci încă în format de ziar – abia putea visa la titlul în culori ce îi diferenţia apariţiile bilunare. Echipa de redacţie era, şi ea, restrânsă, iar visurile tuturor, oricât de

Marin Cazacu, Mircea Drăgan, Laurenţiu Profeta, Sorin Bottez, Mihai Cosma, Mariana Nicolesco, Matei Varga, un invitat străin, Nicolae Herlea, 2002

aşa arată orice început, că deocamdată atât se putea face; se clădea încet, milimetric, bob de mac cu bob de mac, cu ceea ce putea da fiecare: participare, conştiinciozitate, punctualitate şi mult hei-rup, uneori până peste poate, dar mereu cu zâmbetul pe buze şi grija de a nu pierde vreun eveniment. Scormoneam în agende telefonice după contacte, pândeam artiştii în culise, vânam – la modul cel mai propriu – o ştire.

Ritmul devenirilor a fost lent, dar era clar că se profila ceva… La ora aceea (cel puțin din punctul meu de vedere, care, din perspectiva relației cu dispozitivele electronice, am rămas blocată pe undeva, prin secolul XIV!)), Mihai Cosma era, fără îndoială, cel mai priceput la grafică şi gustul lui artistic nu-i dădea pace. Săptămânal – dacă nu mai des – venea cu o altă propunere de corp de literă, cu alte sugestii care să scoată în evidență titlul, paginarea, să personalizeze orice s-ar fi putut personaliza…. măcar sigla, măcar încă o culoare, măcar mult ar fi tins către idealul revistelor de afară, se reîntorceau în caseta strâmtă a concretului posibil la acea dată, în spații de împrumut, dar în legătură cu muzica, cu tinerii….

redactorul şef George Balint

Cu toate acestea, *Actualitatea Muzicală* avea propria sa viață. Ceea ce părea a fi un ziar ca toate altele s-a dovedit a fi un fel de rățuşcă urâtă atunci când şi-a schimbat profilul devenind… lebădă – revista pe care o cunoaştem….una atât de diferită în peisajul românesc că a stârnit din capul locului mirări, bucurii, interes. Mai ales interes.

De ce am venit în echipă, alături de Luminița Vartolomei, Octavian Ursulescu, Mihai Cosma? Astăzi nu îmi este prea clar. Cred că simțeam că venise timpul să fiu şi eu, într-un glas, alături de alții. În mod sigur, doream să mut nişte munți şi voiam să o fac alături de cei pe care îi consideram prieteni. Era un fel de împlinire a vreunei ipostaze romantice. M-am alăturat echipei ştiind că formatul, măcar încă o fotografie, o pagină, un sponsor…..

Începuturile pot spune multe. Amintirile – de asemenea. Cred, însă, că cel mai important la cei 30 de ani de *Actualitate Muzicală* nu sunt începuturile cât, mai ales, răspunsul la previzibilele întrebări: *Cine este astăzi* şi *Cine va fi mâine*.

Dacă ar fi să propun un joc de cuvinte, m-aş uita în primul rând la nume, pentru că are un nume predestinat, semn că s-a născut într-o zodie fastă. Este *AM* – formă verbală cu statul special: implică posesia, baza, averea, tezaurul, temelia… dar dacă îi adăugăm şi cei 30 de ani – adică *Viața* de până acum, cu perspectiva viitorului – devine şi indiciu al ființării, reunind verbele A AVEA şi A FI. Nu asta îşi doreşte orice început: să ființeze, *să fie* şi *să aibă* – în cazul de față – succes astăzi şi în viitor?! *QED*.

Carmen STOIANOV

actualitatea muzicală

AM

Revistă bilunară editată de Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România

Anul III (1992) NR. 46 (I/FEBRUARIE)

Marţi 28 ianuarie s-au decernat

PREMIILE REVISTEI "ACTUALITATEA MUZICALĂ" pe anul 1991

Muzică cultă

Premiul pentru solistică - saxofonistul francez Daniel Kientzy, pentru participarea la "Săptămâna internațională a muzicii noi" şi la "Festivalul de muzică franceză contemporană" de la Bucureşti

"Premiera anului" - spectacolul "Don Carlo" al Operei Române din Cluj (regia Anghel Ionescu Arbore, scenografia Cătălin Arbore, conducerea muzicală Petre Sbârcea)

Premiul discului - casa "Electrecord", pentru seriile de discuri-cronică editate in timpul "Săptămânii internaționale a muzicii noi" şi Festivalului internațional "George Enescu"

Premiul pentru coregrafie - coregraful şi dansatorul francez de origine română Gigi Căciuleanu, pentru spectacolul *IL Trovatore*, prezentat in turneu la Bucureşti de către Teatrul Coregrafic din Rennes

"Premiul tinereții" - soprana Adina Nițescu

Premiul pentru publicistică - revista "Orfeu", editată de studenții Academiei de Muzică din Bucureşti

Muzică uşoară - pop - rock - jazz

Premiul pentru interpretare - cîntărețul Gabriel Cotabiță

"Piesa anului" - "Un actor grăbit" (muzica Bogdan Cristinoiu, versurile Andreea Andrei, interpretă Laura Stoica)

Premiul pentru jazz - pianistul şi compozitorul Johnny Răducanu pentru evoluțiile sale pe scenele festivalurilor de gen ale anului şi spectacolul "Jazz alive" de la Bucureşti

"Eveniment rock" - formația "Phoenix", pentru revenirea pe scenele româneşti, după 15 ani de absență, şi pentru albumul discografic "Remember Phoenix"

Prima ediţie a premiilor noastre

La ceas aniversar

La ceas aniversar m-am lăsat furat de amintiri despre începuturile activității mele jurnalistice și, implicit, de primii ani ai revistei *Actualitatea Muzicală*. Imediat după evenimentele din 1989 presa românească a renăscut. Publicațiile de tradiție și-au schimbat numele și formatul și zeci de altele noi apăreau exploziv peste noapte, menite să stingă foamea neostoită de informații din toate domeniile. Desigur, subiectele politice erau cele mai fierbinți, căci și vremurile erau tumultuoase, dar începuseră să apară și publicații din domenii până atunci evitate de tiparul socialist, știri mondene, subiecte de medicină naturistă, astrologie, paranormal etc.

Ioan Dobrinescu

Anterior, cronica muzicală era găzduită de revista *Muzica*, a Uniunii Compozitorilor, alături de studiile de specialitate. Dar publicația apărea cu întârziere, deci și cronica reflecta tardiv evenimentele artistice. De aceea, conducerea de atunci a Uniunii a decis să separe studiile muzicologice de subiectele de actualitate, înființând o soră mai mică și mai sprințară a revistei mari, sub forma *Actualității Muzicale*. Șefia redacției a fost încredințată Luminiței Vartolomei, un gazetar cu multă experiență, iar echipa redacțională și cea tehnică au fost angajate prin concurs.

Trebuie să mărturisesc că m-am prezentat la sugestia Doiniței Rotaru, eu ca absolvent de compoziție neavând nicio experiență de cronicar/ gazetar sau vreun antecedent într-ale vorbelor scrise. Concursul s-a desfășurat într-una dintre cele câteva săli în care era, de asemeni exilată, Uniunea Compozitorilor, în clădirea Ateneului Român. Concurența era mare (cred că 15-20 de persoane), am întâlnit atunci cronicari încercați, oricum, mult mai experimentați decât mine. Proba scrisă a constat într-un eseu despre o muzică pe care o ascultam de pe disc. O piesă de muzică contemporană, o simfonie (după cum am aflat ulterior) de Pascal Bentoiu. Și cum nu știam cum ar trebui să arate o cronică, m-am apucat să scriu despre ce auzeam. Eu am avut dintotdeauna un scris destul de ilizibil, mă și mir că au înțeles bieții examinatori... totuși, se pare că m-am descurcat.

A urmat proba interviului, în aceeași sală, cu un juriu de 5-6 persoane, dintre care mi-i amintesc pe Maestrul Bentoiu și pe Freddy Hoffman, unul dintre cei mai valoroși cronicari ai acelor vremuri. Mare mi-a fost mirarea să aflu că fusesem acceptat, alături de fostul meu coleg Mihai Cosma. La secția muzică ușoară/ divertisment, a fost selectat „veteranul" genului, Octavian Ursulescu, iar rubrica de jazz era semnată de Alexandru Șipa.

Echipa redacțională era completată de un secretar de redacție (Teodora Dobrotă) și un tehnoredactor, care curând au dispărut din peisaj, munca lor fiind preluată ulterior de Luminița Vartolomei. De asemenea, un corector, în persoana luminoasă a Cristinei Staicu și un fotograf obișnuit al sălilor de spectacol, Mihai Cratofil, precum și Horia Hariton, prezentarea grafică. Sediul era o cameră la parterul corpului C din Conservator, oferit de Rectorul de atunci, unde aveam un fișet metalic, o mașină de scris și mult spațiu.... gol. Apoi redacția s-a mutat în Calea Victoriei, pe traseul: deasupra secretariatului, într-un colț al bibliotecii; într-un birou la mansardă, după care un salt... amețitor la demisol, într-o încăpere de pe același culoar cu sediul actual.

Fiecare din cei trei redactori acopeream cronicile pe genuri, eu, muzica de cameră și simfonică, Mihai-opera. Luminița Vartolomei trata baletul, iar Tavi Ursulescu avea rezervată ultima pagină (adică 1/8 din revistă). Tiparul pe hârtie poroasă, de ziar, era executat la Tipografia Universul din Brezoianu. Fotografiile nu prea se vedeau, textul îl corectam pe un colț de masă în tipografie, chiar în ziua apariției. De obicei, textele culese nu încăpeau în pagină, așa că trebuia să tot edităm pe loc.

Anastasia Lazariuc, Stela Enache, Anca Vlad, Adrian Iorgulescu

Fotografiile erau o mare problemă, mai ales cele cu personalitățile străine: le decupam din câteva reviste. Hârtia era atât de proastă încât îmi amintesc, când s-a stins Bernstein și nu găseam o fotografie cu el, am propus (în

glumă) să-l punem pe Karajan (ale cărui imagini apăreau pretutindeni), că tot nu se înțelegea mare lucru din poza tipărită... Atunci, nu ştiu prin ce minune, Luminița Vartolomei a găsit o poza decentă şi a salvat ediția.

M. Cosma, Titus Munteanu, O. Ursulescu, A. Iorgulescu

Trebuie să spun că ne propusesem să reflectăm toate evenimentele vieții muzicale ale momentului din Bucureşti. Din păcate, cu cele din țară era foarte greu, veneau cu întârziere, erau alcătuite cu mai mult sau mai puțin talent, dar mai ales erau stufoase (ajungeau chiar şi 10 pagini dactilografiate), iar cele patru pagini ale revistei erau cât o jumătate din România Liberă, de pildă. Fapt pentru care mereu trebuia să mai tăiem. Şi, ca să nu se supere colaboratorii, primele texte pe care le tăiam erau ale mele. Luminița Vartolomei, gazetar experimentat, ne învăța: tăiați la capăt de rând. Astfel, un cuvânt scos devenea un rând scos. Şi netezeam pagina, care altfel era aşa de bombată că nu putea fi cuprinsă în ramele tipografice.

Lipsa spațiului tipografic era atât de mare încât ajunsesem să înlocuim cronicile mari cu „bumbi”, adică şase-şapte rânduri, fără titlu. Aşa, o cronică însemna cam o frază. Evident, asemenea creații jurnalistice nu erau atractive pentru colaboratori nici din punct de vedere profesional şi nici financiar, deci, le făceam eu, acoperind astfel toate evenimentele Capitalei. (Din fericire/ nefericire, nu erau la fel de numeroase ca azi). Pentru mine, aceste minicronici au reprezentat o excelentă şcoală de presă, dovedindu-se o experiență foarte utilă în munca ulterioară de la radio. Evident, simfonicele de la Radio şi Filarmonică sau evenimentele de prim rang cu invitați din străinătate erau tratate pe larg: o pagină de 28 de rânduri.

Aminteam de colaboratorii de atunci: mai erau încă activi mari cronicari. L-am numit anterior pe Alfred Hoffman, dar trebuie să mai pomenesc câțiva: Doru Popovici, Iosif Sava, Petre Codreanu şi Eugen Pricope. Fiecare în stilul lui. Doru Popovici scria lungi eseuri în proză şi vers; pe scurt, trebuia editat la greu. Alt dispărut, Iosif Sava, scria la maşină, dar făcea nenumărate corecturi şi adnotări de mână, până textul devenea ilizibil. Trebuia redactilografiat (bătând eu, pe-atunci, cu două degete, vă imaginați că nu mergea prea repede).

Margareta Pâslaru primind premiul AM la New York

În fine, trebuie să vă relatez o cronică la concertul St Martin in the Fields de la Ateneu, semnată de regretatul Eugen Pricope, ca să realizați ce calitate avea cronica noastră muzicală de atunci. În mijlocul cronicii la concertul amintit, Maestrul Pricope, un mare mucalit, relatează povestea unui posesor de Rolls-Royce. Proprietarul foloseşte Rolls-ul câteva luni prin oraş, după care porneşte într-o călătorie mai lungă. La ieşirea din oraş, maşina se opreşte. Proprietarul cheamă reprezen-tanța; specialistul vine, ridică capota şi exclamă stupefiat: „Domnule, printr-o inexplicabilă eroare, maşina dumneavoastră nu are motor.” „Bine, replică proprietarul, dar o folosesc de 6

Maria Epuraş, Camelia Dascălescu, Ileana Popovici

luni fără probleme?" „Domnule, să nu uităm că este vorba de un Rolls-Royce!"

Aminteam de abundența publicațiilor de orice fel în 1990. Funcționa, de bine de rău, o economie mai liberă. În consecință, ziarele apăreau și dispăreau după câteva ediții. Publicațiile cu tipar mai atractiv, realizat cu mașini de import, de la „ajutoare", cu imagini mai clare, uneori mai decoltate, eclipsau paginile noastre pe hârtie de ziar. În plus, nu aveam distribuție. După o primă ediție (în februarie 1990) tirajul a trebuit diminuat, ca să supraviețuim financiar. Uniunea nu era bogată nici atunci (mai ales că a finanțat renovarea Casei cu lei, viitorul sediu din Calea Victoriei). Despre profit nici nu putea fi vorba.

Întâiul număr din seria nouă

AM ACTUALITATEA muzicală
REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
Serie nouă Nr. 1 iunie 2001 44 pagini Preț 39.900 lei
PREMIILE ANULUI 2000
GRATIS!! CINE VREA O MELODIE ?
Formația PROCONSUL
NOUTĂȚI DIN STUDIOURILE DE ÎNREGISTRĂRI
MAEŞTRI AI MUZICII
Interviu cu compozitorul PASCAL BENTOIU
NOUTĂȚI DISCOGRAFICE
RO-MUSIC RADIO TOP
PIAȚA INSTRUMENTELOR MUZICALE:
ROLAND•BOSS•KORG•CELESTION•ELECTROVOICE
SHURE•FBT•ROCKTRON•JBL•SOUNDCRAFT•TASCAM
LECȚIA DE MUZICĂ
noțiuni pentru chitară clape/bass/baterie
NOU !
CONCURS PROMO-TOP
ÎN COLABORARE CU „RADIO ROMÂNIA ACTUALITĂȚI"
ADRESE UTILE:
studii muzicale/case de producție/studiouri/firme
agenții de impresariat/instituții de spectacol
1

Așa că echipa redacțională s-a subțiat. Curând și eu, în 1991, am trecut la Radio, și dupăo vreme am părăsit revista. Între timp, formatul și aspectul revistei s-a modernizat și a trecut online, rezolvând astfel multe dintre problemele cu care ne-am confruntat acum trei decenii.

Nu pot încheia scurta rememorare a activității mele la *Actualitatea Muzicală* fără să îi mulțumesc pentru tot unei mari personalități a gazetăriei românești, redactorului nostru șef, muzicologul Luminița Vartolomei. Un profesionist de excepție, un om de mare calitate, care cu multă răbdare și afecțiune mi-a îndrumat primii pași în publicistică. Vremurile s-au schimbat, viața ne-a despărțit, dar imaginea ei continuă să lumineze dintr-un colț drag al inimii mele. Mulțumesc, Luminița Vartolomei și La mulți ani, *Actualitatea Muzicală*!

Ioan DOBRINESCU

Actualitatea Muzicală... de la ziar... la revistă!

În prima perioadă a anului 1990, membrii Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România au decis să-și înființeze o publicație proprie, care să prezinte și să reflecte prin cronici muzicale pertinente activitatea breslei lor, activitate ce înflorea ca urmare a unei libertăți binevenite și care se dorea a fi în folosul culturii naționale.

Cu aceste gânduri frumoase, dar mai ales cu dorința de a fi transpuse pe hârtie, în cuvinte, evenimentele produse prin prezența creației muzicale românești din toate genurile, în țară și străinătate, a apărut ziarul *nostru* ACTUALITATEA MUZICALĂ.

Sigur că a fost greu, sigur că erau multe lucruri de făcut, care nu erau din domeniul nostru strict muzical, dar având un corp de *muzicologi profesioniști*, cu redactori *specialiști* în genurile respective, dar mai ales cu bunăvoința și priceperea conducerii UCMR, s-a reușit ca breasla noastră să beneficieze de posibilitatea de a fi prezentă în viața culturală și prin acest mijloc de informare *media*. Cei care au deschis acest drum al cuvintelor despre muzică în ziarul A.M. au fost: Luminița Vartolomei, Mihai Cosma, Adrian Iorgulescu, Octavian Ursulescu, Florin Silviu Ursulescu, Carmen Stoianov, Ioan Dobrinescu.

La începutul anului 2001 am fost întrebat dacă accept să preiau funcția de director al Editurii Muzicale a UCMR. Am acceptat, și trebuie să recunosc acum, după aproape douăzeci de ani, că a fost una din cele mai mari provocări ale vieții mele. Nu erau dificultăți cu problemele de lucru și de organizare, deoarece "micul" colectiv de redacție își făcea datoria cu brio, ci cu faptul că trebuia să ne punem toată energia pentru noul volum de muncă și totodată să culegem informații despre noul mod de lucru.

Așa că am intrat și eu în iureșul lor, am șezut și am cugetat (cred că numai am cugetat!) și cu un curaj demn de un debutant, m-am prezentat la domnul Președinte Adrian Iorgulescu cu propunerea de a transforma ziarul în revistă. Văzusem și citisem de-alungul anilor petrecuți în turneele din străinătate multe reviste muzicale de specialitate, dar fiecare pentru un singur gen muzical, și acum venea dubla provocare, că a "noastră" includea toate genurile, iar domnul Președinte a zis "DA", urmând ca eu să-i prezint un proiect.

Și iată cum mi-am făcut de lucru, în fiecare zi făcând liste cu ce ar trebui să conțină revista, ca să se poată stabili și formatul, și cum să fie, ca să vedem de ce fel de tipar avem nevoie, toate acestea fiind discutate cu domnul Președinte, el fiind nu numai "șeful", dar și "omul nostru" pentru decizia finală. Un lucru era cert, revista trebuia să continuie ceea ce era bine făcut până acum, adică să prezinte evenimentele muzicale și activitatea UCMR. Un aport special a fost adus de domnul Mihai Cosma, care și-a asumat răspunderea, dar mai ales munca, pentru tehnoredactarea revistei.

Mai era un mic detaliu, revista trebuia să se "autofinanțeze", deci la propunerea de a găsi fondurile necesare, soluția s-a concretizat prin introducerea unor pagini de publicitate ale unor firme care se ocupau cu

producerea şi distribuţia instrumentelor muzicale, a aparaturii electronice de specialitate şi, surprinzător, şi a lanţului de farmacii Catena.

Am propus pentru noul proiect introducerea unor rubrici inedite, cum ar fi publicarea partiturii unei melodii cunoscute a unui compozitor român, rubrica audio, cu modalităţile de lucru în studioul de înregistrări, prezentarea de instrumente muzicale, de aparatură şi tehnică, şi bineînţeles, având spaţiu mai mult, am dezvoltat multe din rubricile pre-existente.

Pentru îmbunătăţirea prezentării vizuale, s-a stabilit ca revista să fie COLOR în totalitate, în format A4, având 36 de pagini iniţial, apoi 48 de pagini, un standard bun şi pentru tipografie. Şi aici a început greul, căci, necunoscând procedurile tipografice, a trebuit să merg pentru documentare în tipografii şi la firmele care puteau să-mi facă un *pre-print* pentru corectură şi filmele pentru fotografiile color. Deci, a trebuit practic să mă recalific, să învăţ o meserie nouă!

Paul Urmuzescu, M. Drăgan

Radu Fornea şi K1 laureaţi pe 2001

După aproape patru luni de muncă, am reuşit ca în iunie 2001 să vadă lumina tiparului şi să ajungă la membrii UCMR şi membrii UCMR-ADA primul număr al noii reviste ACTUALITATEA MUZICALĂ!

Şi acum, după aproape douăzeci de ani, sunt mândru de realizarea acestei reviste, care, ca un semn al unui lucru bine făcut, continuă să apară şi astăzi! O muncă de echipă, pentru care mulţumesc conducerii UCMR şi domnului Preşedinte Adrian Iorgulescu pentru încrederea, înţelegerea şi sprijinul acordat colectivului Editurii Muzicale. Deasemenea mulţumesc redactorilor permanenţi şi colaboratorilor: Luminiţa Vartolomei, Mihai Cosma, Tavi Ursulescu, Florin Silviu Ursulescu, Costin Aslam, George Balint (regretatul muzician a fost până în ultima zi a vieţii redactor-şef al revistei), Oana Georgescu, Florian Lungu, Doru Ionescu, care, prin activitatea lor, au dus mai departe spiritul şi dorinţa membrilor UCMR de a exista revista ACTUALITATEA MUZICALĂ!

Mircea DRĂGAN

Viorel Cosma, M.Pâslaru, C. Dăscălescu, A. Iorgulescu, O. şi Florin-Silviu Ursulescu, O. Georgescu

ENESCU 65

4 mai 2020 – o dată importantă în calendarul Muzeului Național "George Enescu": împlinirea a 65 de ani de la moartea muzicianului. Neputându-şi primi publicul în obişnuitele săli de concert din cauza măsurilor restrictive generate de pandemia Covid-19, muzeul l-a omagiat pe George Enescu printr-un şir de evenimente postate online, pe platforma *georgeenescu.ro* şi pe contul de Facebook al instituției (@muzeulnationalgeorgeenescu). Au

George Enescu, 1924

putut fi urmărite astfel mesaje, începând cu discursul managerului muzeului, Cristina Andrei, căreia îi datorăm această inițiativă, continuând cu intervenții emoționante ale unor personalități care prin activitatea lor au promovat creația enesciană: Dan Dediu, Valentina Sandu Dediu, Gabriel Croitoru, Marin Cazacu, Ștefan Ignat, Alina Pavalache şi Sherban Lupu.

N-au lipsit nici înregistrări ale unor momente din stagiunea Muzeului Național „George Enescu". Din bogata arhivă a instituției noastre am selectat interpretări de referință ale unor lucrări camerale enesciene: *Sonata a treia pentru pian şi vioară op. 25,"în caracter popular românesc"* în versiunea pianistului Valentin Gheorghiu şi violonistului Gabriel Croitoru, *Ariile în stil românesc pentru vioară solo* interpretate de Sherban Lupu, *Sonata pentru violoncel şi pian nr. 2 în do major, op. 26* cântată de Dan Cavassi (violoncel) şi Viniciu Moroianu (pian), *Sonata pentru pian op. 24 nr. 1 în fa diez minor* în versiunea Mădălinei Dănilă, la care se adaugă liedurile interpretate de Leontina Văduva, Viorica Cortez acompaniate la pian de Alina Pavalache, înregistrări din arhivele personale ale artistelor.

Evenimentul a fost completat cu mesajul compozitorului acad. Cornel Țăranu – unul dintre muzicienii pasionați de cercetarea manuscriselor enesciene, cel care a restituit lumii muzicale o serie de creații neterminate ale maestrului precum *Capriciul Român* pentru vioară şi orchestră sau oratoriul *Strigoii.* Şi nu în ultimul rând, cu omagiul adus muzicii româneşti şi celui mai de seamă reprezentant al său, George Enescu, în discursul de recepție rostit de acad. Octavian Lazăr Cosma în data de 12 martie 2020 la Academia Română, în cadrul ceremoniei onorifice de confirmare a calității de membru titular al prestigioasei instituții.

De asemenea, au fost postate câteva articole de presă care anunță nu doar moartea unui mare muzician, ci subliniază trăsături ale omului, artistului, prietenului, semnate de pianista Céliny Chailley-Richez – parteneră de scenă a violonistului

George Enescu, 1931

Enescu, Gustave Samazeuilh – critic muzical şi compozitor francez, Georges Léon - critic muzical la ziarul parizian *l'Humanité,* Stan Golestan –

Dedicaţie pentru Maruca din partea lui G. Enescu, 1943

compozitor, critic muzical afirmat în Franța, prieten cu Enescu şi alții. Toate articolele au fost incluse în publicațiile muzeului, iar analiza şi selecția lor (pe site) aparțin cercetătoarei Cameliei Anca Sârbu.

Una din modalitățile de valorificare a patrimoniului deținut de muzeu o reprezintă expozițiile foto-documentare. Pentru a marca evenimentul **Enescu 65**, Adina Sibianu – muzeograf şi Irina Nițu – cercetător au selectat, sistematizat şi prezentat o serie de documente propunându-şi o evaluare a receptării muzicii lui George Enescu, din 1955 până în prezent. Expoziția reuneşte materiale care evidențiază faptul că abia în secolul 21, compozitorul Enescu este apreciat de public şi de interpreții din întreaga lume ca un creator de mare anvergură. Dovadă stau impresionantele montări ale operei *Oedipe*, discografia şi programele de concert ale interpreților de renume internațional, succesul reputat de reconstituirile unor creații enesciene rămase incomplete – prin aportul unor muzicieni români dedicați (Pascal Bentoiu, Cornel Țăranu, Sherban Lupu, Sabin Păutza), nenumăratele concerte, simpozioane, conferințe ori publicațiile tot mai numeroase ce relevă personalitatea şi creația lui George Enescu. Documentele, organizate cronologic pe decade, nu cuprind nici pe departe toate evenimentele din lume dedicate muzicianului român, ci surprind doar câteva *picături dintr-un ocean* - elocvente însă mesajului expoziției care poate fi completată, pe măsură ce apar noi mărturii. Punerea în pagină şi impactul vizual sunt datorate graficianului Horia Andrei Nițu.

Mulțumim tuturor celor care au contribuit la reuşita proiectului nostru şi vă aşteptăm în spațiul cultural interactiv al platformei *www.georgeenescu.ro.*

Astăzi, mai mult ca oricând, suntem încrezători în forța muzicii şi convinşi că, aşa cum spunea Maestrul, ea are menirea *să stingă urile, să potolească patimile şi să apropie inimile într-o caldă înfrățire.* (Fotografiile fac parte din colecția Muzeului Național "George Enescu")

Irina NIȚU

Casa memorială "George Enescu" din curtea Palatului Cantacuzino

Aurelia Florian: Portret „în opere"*

***Norela-Liviana Costea**: Aurelia Florian, care au fost primii paşi pe care i-aţi făcut în lumea muzicii?*

***Aurelia Florian**:* Primii paşi au fost pe vremurile Liceului de Artă Braşov, actual Liceul de Muzică „Tudor Ciortea", unde eu am studiat pianul. Vremuri grele... deşi mi-am dedicat copilăria, nu am reuşit să fac performanţă cu un instrument pe care nu am reuşit să-l simt făcând parte din mine, chiar dacă mai târziu am înţeles că îmi este de folos tot studiul acumulat...

***N.L.C.**: Care a fost momentul în care aţi decis că opera, cariera solistică este drumul profesional pe care v-il doriţi?*

Imagine din spectacolul** Simon Boccanegra, **Tel Aviv

***A.F.**:* Cariera mea s-a lăsat aşteptată... investisem mult: material, fizic, psihic. Sunt atât de multe de povestit, port încă cicatrici pe care România mi le-a lăsat... Însă, în ciuda acestui fapt, nu am uitat niciodată care este scopul meu.

Cariera internaţională a început în Italia, odată cu participarea mea în faimosul Festival Verdi, mai precis în Teatrul Regio di Parma, unde aveam să debutez în rolul Lida, sub regia Maestrului Pier Luigi Pizzi. Tot acolo m-a ascultat pentru prima dată şi Maestrul Daniel Oren, care m-a invitat în Israel să debutez în rolul Luisei Miller, rolul titular. Iar de acolo, au urmat toate celelalte teatre: Israeli Opera care mi-este „casă" pentru că am debutat în aprope toate rolurile pe care mi le-am dorit, Teatro Regio di Parma, Den Norske Opera Oslo, DeutscheOper Berlin, Bayerische Oper München, Zürich Opera House, Graz Oper, San Francisco Opera, New National Theater Tokyo, Portland Opera, Köln Opera, iar printre toate acestea mai amintesc Opera din Braşov, oraşul meu natal.

***N.L.C.**: Există o operă sau un compozitor care v-a influenţat considerabil cariera?*

***A.F.**:* Există un compozitor de care cariera mea se leagă continuu: Maestrul Verdi. Am cântat repertoriu divers, însă Verdi mi-a adus cea mai mare satisfacţie. Amintesc *La Traviata*, cu Violetta Valery care mi-a fost „cea mai bună prietenă" ani buni, pe care o iubesc şi căreia îi datorez toată cariera mea. *Battaglia di Legnano*, *I Masnadieri*, *Otello*, *Don Carlo*, *Il Trovatore*, *Luisa Miller*, *Simon Boccanegra* sunt opere în care am debutat în diverse teatre.

***N.L.C.**: Cum arată o zi de spectacol din viaţa Aureliei Florian?*

A.F.: O zi de spectacol din viața Aureliei Florian.... este cu nimic mai deosebită decât toate celelalte. O zi cu bucurie, în care eu abia aştept să împărtăşesc arta mea publicului. Înainte de a fi artist, sunt om... deci nu mă retrag din viața cotidiană.

N.L.C.: *Care considerați că sunt cele mai mari provocări pe care o soprană le are atunci când alege să urmeze o carieră solistică?*

A.F.: Nu ştiu alți colegi cu ce se confruntă, însă eu am fost naturală, cameleonică în funcție de

repertoriu şi regii, mereu în formă, mereu antrenată şi n-am lăsat loc de provocări. Toate angajamentele mi-au venit ca răsplată a muncii şi a studiului meu permanent.

N.L.C.: *Față de generațiile trecute de artişti, care credeți că sunt cele mai importante schimbări din mediul artei lirice?*

A.F.: Artiştii pe care personal îi consider cei mai buni astăzi nu au nicio invidie față de cei de ieri. S-a schimbat doar modul de a înțelege opera... Din păcate totul evoluează repede şi trăim vremuri când aproape oricine cântă orice. A cânta este dificil, iar rezultatul practicii cântului depinde şi de condiția fizică a artistului. Uzura foarte rapidă la care sunt supuse vocile din cauza utilizării excesive şi a utilizării necorespunzătoare sau imature, este unul dintre cele mai des întâlnite cazuri de voci disfuncționale din lumea contemporană; numai din acest motiv poate fi regretat trecutul, pentru că îi obliga chiar şi pe cei mai siguri artişti să se odihnească săptămâni întregi din cauza drumurilor lungi trans-atlantice, între Europa, America de Sud şi America de Nord.

N.L.C.: *În contextul actual, şi eventual după trecerea situației de pandemie în care ne aflăm, cum credeți că se vor schimba paradigmele din mediul cultural?*

A.F.: Nu sunt pesimistă, dar în situația de față nu-mi pot încă imagina cum va fi peste un an. Îmi doresc ca totul să revină la normalitate cât mai repede cu putință. Mi-aş dori ca oamenii să aprecieze mult mai mult cultura, în general. Cultura nu înseamnă numai cărți, simfonii, picturi, sculpturi, filozofie. Cultura – cândva inspirat numită, întru mai bună claritate, cultură generală – înseamnă cunoaştere. Cultura nu e un moft, ceva cu care să poți să te dai mare în vreo discuție cu pretenții, ci ceva cât se poate de folositor. În plus, un mic secret: în mod cert, cultura te face mai deştept, iar eu sper ca oamenii să realizeze în mai mare parte acest fapt.

N.L.C.: *Revenind la cariera dvs., am ascultat CD-ul lansat de curând de Oehms Classics. Îmi puteți spune mai multe despre cum a fost produs acest material audio?*

A.F.: Amintesc de Proiectul Oehms Classics, de care sunt foarte bucuroasă, respectiv CD-ul înregistrat la Opera din Graz cu operele *Cavalleria Rusticana* şi *I Pagliacci*. Conținutul CD-ului este dintr-un spectacol live, fără retuşuri şi fără posibilitatea corecturilor... cu atât mai dificil întrucât regia era destul de complicată. Am iubit acele spectacole care, ca multe altele, au contribuit la „bogăția" mea... mă consider o artistă împlinită.

N.L.C.: *Cum arată planurile de viitor ale sopranei Aurelia Florian, în condițiile actuale de restricție a activității, dar şi după trecerea acestei perioade?*

A.F.: Planuri de viitor... multe proiecte au fost suspendate pe următoarea perioadă. Vor fi altele în vremuri mai sigure, în care mă aşteaptă debuturi minunate cu repertoriu cu totul nou pentru mine. Când nu studiez mă bucur de familia mea, inclusiv de câinii noştri, de natură, de grădină şi de prieteni, chiar şi de la distanță.

N.L.C.: Vă mulțumesc! Să ne reauzim cu bine!

<u>**Norela-Liviana COSTEA**</u>

*interviul a fost realizat prin mijloace de comunicare la distanță, respectând normele în vigoare

Un virus numit OPERĂ

Ce titlu mai potrivit putea fi găsit pentru un proiect cultural frumos şi generos în contextul pandemiei generate de coronavirus?!... Luminița Arvunescu, realizatoare de emisiuni muzicale, şi Asociația pentru Muzică, Artă şi Cultură, în parteneriat cu Radio România Muzical au reuşit să readucă în actualitate şi "într-un foarte inspirat contrapunct la izolarea impusă" proiectul de succes "Opera FANtastică". Fireşte, cele 18 întâlniri cu 21 de artişti lirici de top de pretutindeni sunt virtuale (Facebook şi Youtube) şi sunt difuzate timp de o lună, în perioada 9 mai – 14 iunie, de la ora 18.00. Iată care sunt artiştii, în ordinea intrării în emisie: soprana Anita Hartig (Madrid), tenorul Ioan Hotea (Wiesbaden), mezzosoprana Ruxandra Donose (Viena), soprana Valentina Naforniță (Viena), tenorul Teodor Ilincăi şi soprana Paula Iancic (Bucureşti), soprana Adela Zaharia şi basul Bogdan Taloş (Düsseldorf), pianistul şi dirijorul Vlad Iftinca (Stuttgart), mezzosoprana Ramona Zaharia şi baritonul Bogdan Baciu (Düsseldorf), soprana Cellia Costea (Atena), tenorul Bogdan Mihai (Bucureşti), soprana Cristina Păsăroiu (Berlin), soprana Laura Tătulescu (München), soprana Rodica Vică (Viena), dirijorul Gabriel Bebeşelea (Sibiu), tenorul George Vîrban (München), soprana Aurelia Florian (Braşov), basul Sorin Coliban (Viena) şi mezzosoprana Roxana Constantinescu (Paris).

Proiectul "Un virus numit OPERĂ" (Actualitatea Muzicală este partener media) prilejuieşte publicului meloman nu doar bucuria reîntâlnirii cu artişti de operă îndrăgiți, ci şi pătrunderea – în premieră! - în casele fiecărui artist cu care Luminița Arvunescu intră în dialog. În acest timp am intrat şi noi în dialog cu una dintre cele mai familiare şi apreciate voci radiofonice...

Oana Georgescu: *Cum v-a fost drumul, trecerea, de la "Opera FANtastică" la proiectul intitulat atât de sugestiv, "Un virus numit OPERĂ"? În cât timp l-ați conceput şi după câtă vreme a demarat?*

Luminița Arvunescu: A fost o trecere foarte rapidă şi, aproape pe negândite, în ciuda faptului că, de felul meu, sunt o persoană care pritoceşte îndelung un proiect. Dar, probabil că în vreme de criză, recalibrarea mentală se face mai rapid. Iar eu personal, aveam de regândit seratele Opera FANtastica; acestea, implicând "spectacol" şi "adunare de oameni", evident că nu puteau continua. De fapt, aveam patru întâlniri cu publicul plănuite sub genericul Opera FANtastica pe acest an – una dintre ele fiind Gala Aniversară "Elena Moşuc – 30 de ani de carieră" de la Sala Radio, cu Corul şi Orchestra Radio, programată pe 27 martie, cu toate biletele vândute! – şi nu ştiu dacă va

Luminița Arvunescu
foto: Paul Buciuta

mai avea loc vreuna: nici măcar Gala Moşuc, cu toate că a fost reprogramată pe 9 octombrie. Aşa că trebuia să fac ceva. În plus, "trebuie să ne reinventăm" – a venit şi imboldul - destul de imperativ! – din partea colaboratorului meu direct pentru acest proiect, Mihai Stan, de la Asociația pentru Muzică, Artă şi Cultură. Deci, ne-am reinventat! Cum şi în ce fel? Păi, mutându-ne, ca toată lumea... dar efectiv TOATĂ lumea, online. Şi adaptând – cu titlu cu tot – proiectul inițial, subiectului şi condițiilor impuse de pandemia Coronavirus. Astfel, întâlnirile Opera FANtastica au devenit *virtuale* şi transmise video, atât pe paginile de Facebook ale Asociației pentru Muzică, Artă şi Cultură: https://www.facebook.com/asociatia.muzica artacultura/ şi a postului Radio România Muzical – şi pe canalul YouTube - https://www.youtube.com/channel/UCfZi DeR9w XzrZLOWPFnl9YA/featured. Iar pu-blicul privitor are, nu doar bucuria reîntâlnirii cu artişti de operă - extrem de iubiți, ci şi posibilitatea de a pătrunde în spațiul privat al casei fiecăruia - o premieră! – precum şi privilegiul de a-l asculta cântând live, în exclusivitate pentru el. În cât timp am conceput proiectul nou născut? Într-o zi şi jumătate. Atât cât a durat confirmarea din partea artiştilor. Şi după câtă vreme a demarat prooiectul? După o săptămână, ieşisem deja cu promovarea lui. Iar pe 9 mai, a avut loc primul dialog, cu binecunoscuta soprană Anita Hartig, "carantinată" la Madrid şi mărturisindu-şi – absolut impresionant! - dorul de casă.

O. G.: *Cum i-ați ales şi cum i-ați convins pe cei 21 de artişti lirici, nume sonore în lumea spectacolului de operă, să se mobilizeze? Aceştia locuind "departe", în diverse metropole europene...*

L. A.: Nu a fost nevoie de nici cel mai mic efort din partea mea să-i conving pe cei 21 de oportunitatea proiectului meu. Ba dimpotrivă. Mi s-a părut că toţi aşteptau aşa ceva. În plus, sunt artişti pe care îi urmăresc de ani buni şi cu care sunt în permanent contact, aşa că le-am trimis cel mai simplu mesaj şi ei au răspuns cu o promptitudine şi un entuziasm care, bineînţeles, mi-au sporit încrederea că va ieşi ceva bun şi din...neaşteptata situaţie pe care o trăiam la unison. Dificil a fost însă, într-adevăr, să rămân la cele 21 de nume înscrise pe afişul proiectului. Pentru că lista artiştilor de operă care activează acum în lume şi care ar fi avut multe lucruri interesante de spus este cu multă mai lungă. Iar genericul "Un virus numit OPERĂ" poate fi aplicat pe o tematică foarte diversă şi, nu neapărat în condiţiile unui dialog "la distanţă". Aşa că... a trebuit să-mi asum opţiunea celor 21, ca şi riscul de a fi întristat alţi artişti... unii, nu mai puţin merituoşi decât cei la care am rămas.

O. G.: *A fost dificil să pătrundeţi, în premieră, în spaţiul privat al casei fiecăruia dintre artiştii?*

L. A.: Nici nu am fi avut unde altundeva – sau altfel! – să facem aceste dialoguri în condiţiile stării de urgenţă mondiale în care ne-am regăsit cu toţii. Nu aveam decât varianta spaţiului nostru privat: sufrageria mea şi un colţ din casa, grădina sau terasa lor – indiferent unde se aflau ele. Interesant a fost să constat că din această "îngrădire" s-a născut de fapt o premieră: toţi cei 21 de artişti deschizându-şi de fapt, pentru întâia oară, casa marelui public...

O. G.: *Cum au decurs dialogurile cu artiştii? Cum simt, cum privesc ei această perioadă a pandemiei datorată coronavirusului? Sunt optimişti sau dimpotrivă, pesimismul, îngrijorarea îşi fac loc tot mai mult în vieţile lor?*

L. A.: Am pornit de la ideea că dialogurile trebuie să ofere un contrapunct stării generale de panică. Prin urmare, m-am străduit să le confer un ton agreabil, relaxat... chiar dacă am adus în discuţie şi o serie de îngrijorări. Până la ora interviului nostru s-au derulat deja 6 întâlniri în acest fel - primite foarte bine de publicul privitor - aşa că mă gândesc să continuu pe acelaşi ton. Evident, autoizolarea a venit şi la artişti, cu un mozaic întreg de introspecţii; iar interesul meu este să ajung exact la introspecţiile fiecăruia dintre ei. Unii - mă lasă să ajung, alţii – nu... Unii preferă să se bucure de această perioadă ca de o "vacanţă" – binemeritată, alţii, dimpotrivă, mi-au mărturisit că nu se regăsesc deloc şi aşteaptă cu nerăbdare să se întoarcă pe scenă. Dar, în general, îngrijorările se spun cu zâmbetul pe buze. Şi toţi artiştii cu care am dialogat până acum au declarat că privesc viitorul lor cu încredere, antrenându-se zilnic pentru momentul în care vor urca din nou pe scenă.

O. G.: *Este o soluţie să evoluezi, să te prezinţi, să susţii recitaluri de muzică clasică, operă în mediul online?*

L. A.: Pe termen foarte scurt, a fost. În prezent, nu mai este. Iar din punctul meu de vedere, evoluţia unui artist într-o sală goală, în faţa unui public virtual, cred că este în timp, moarte sigură. De altfel, asta au şi declarat deja sopranele Valentina Nafornită şi Adela Zaharia în dialogurile pe care le-am purtat. Ele au participat la două dintre cele mai mediatizate Gale online organizate de Operele de Stat din Viena, respectiv München - gale transmise şi de televiziunile publice din Austria şi Germania – alături de cei mai renumiţi artişti de operă din lume, deci au fost într-o situaţie foarte onorantă; şi totuşi, fără *feed-backul* de moment al publicului din sală, au spus că s-au simţit foarte nefericite. Acum, sigur că noi, de partea cealaltă, marele public, ne-am mulţumit şi cu atât. Ba, am fost încântaţi de posibilitatea de-a ne revedea artiştii iubiţi, din fotoliul de acasă, pe gratis. Nu este însă o soluţie. Iar melomanii care merg constant la Operă ştiu să facă diferenţa dintre un spectacol vizionat acasă şi unul trăit în sală.

O. G.: *După astfel de demersuri, după demararea unui astfel de proiect de mare anvergură, după discuţii, interviuri şi dialoguri cu protagoniştii, dar şi cu alţi muzicieni, organizatori de spectacole, concerte, festivaluri care s-au amânat sau anulat, care este concluzia pe care o trageţi dumneavoastră? Întreb din nou: se mai poate spera că totul va reveni la normal?*

L. A.: Dacă artiştii speră, noi – de ce nu am spera? Eu una cred că la un moment dat vom reveni în sălile de spectacol pentru a ne aplauda artiştii şi a ne bucura împreună de muzică, umăr lângă umăr. Când va fi asta? Nu ştiu. Dar vreau să cred că vom ştii în viitor să ne apreciem cu adevărat artiştii. Să-i respectăm mai mult.

O. G.: *Sincer, cât mai poate dura varianta/soluţia de activitate muzicală online?*

L. A.: Ea poate să mai dureze. Dar dacă ne referim la recitaluri şi concerte interpretate de artişti aflaţi, fiecare, în propria sufragerie... acestea, nu numai că nu se pot numi acte artistice - sunt performanţe ale erei tehnologice pe care o trăim şi atât! – ci cred că sunt şi nocive pentru marele public. Muzica nu se face aşa. Muzica se face împreună şi este, cu mult "mai frumos", când o împărtăşeşti cu alţii într-o sală de spectacol.

O. G.: *Cum aţi (re)defini proiectul UN VIRUS NUMIT OPERĂ?*

L. A.: Un plan B pentru proiectul-mamă, Opera FANtastica, rămas, cel puţin deocamdată în aer, ca toate stagiunile muzicale şi lumea teatrului liric. Pe de altă parte, scuzată fie-mi lipsa de modestie, "Un virus numit OPERĂ" este o iniţiativă unică de a aborda subiectul: "Ce face un artist de operă când toate teatrele lumii îşi închid porţile şi se trezeşte cu contractele anulate?"- şi sunt mai mult decât fericită că pot oferi ocazia, cel puţin pentru 21 dintre artiştii noştri – artişti activi şi cu agenda plină, altfel, în această

perioadă! – să-şi spună părerea despre acestă perioadă sumbră – cred eu, din istoria Omenirii.

O. G.: *Va continua proiectul cu alţi artişti?*

L. A.: Cu toată sinceritatea, în acest moment, nu ştiu.

O. G.: *Cum aţi denumi proiectul care i-ar putea urma mai devreme sau mai târziu? Aşa, ca un test de imaginaţie…*

L. A.: Poate, "Un virus numit OPERĂ" – CARTE... Dar, să vedem deocamdată rezolvată problema COVID 19...

Luminiţa Arvunescu a absolvit Secţia de Muzicologie (a fost şefă de promoţie!) la Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti şi are un doctorat obţinut cu *Summa cum laude* în domeniul Jurnalismului muzical. A fost primul jurnalist acreditat de Radio România

Ioan Hotea
foto. Frances Marshall

în Germania, după evenimentele din decembrie 1989, pentru corespondenţe muzicale săptămânale şi primul jurnalist român care a realizat transmisiuni directe din Studioul unui post de radio străin: în 2011 şi anii care au urmat, a transmis din studioul Radio Metropolitan Opera International din New York. Specializată în muzica de Operă, lucrează din 1990 la Societatea Română de Radiodifuziune; şase ani mai târziu, ca editor, a contribuit la pregătirea şi lansarea primului post de muzică clasică din ţară, Radio România Muzical. Realizator-radio care s-a remarcat prin succesul emisiunii "Seara de operă", Luminiţa Arvunescu este, de peste două decenii, nelipsită din grila posturilor Radio România Muzical şi Radio România Cultural; a fost distinsă cu Premiul Uniunii Criticilor Muzicali (1998) şi Premiul Musica Viva, acordat de Forumul Muzical Român (2008). A semnat numeroase articole, recenzii şi interviuri şi a arhivat zeci de emisiuni în dialog cu personalităţi artistice dintre cele mai importante: de la Virginia Zeani, Mariana Nicolesco şi Nicolae Herlea, până la Angela Gheorghiu, Roberto Alagna, Diana Damrau sau Piotr Beczala. În anul 2016 a iniţiat seratele „Opera FANtastica" - din dragoste pentru muzica şi artiştii de operă - dorindu-şi să-i apropie pe cei din urmă de marele public, mai ales pe acei artişti care sunt mai bine cunoscuţi peste hotare decât în propria lor ţară. Şi, le-a adresat împătimiţilor de operă, prin chiar ortografierea titlului – "Opera **FAN**tastica": Luminiţa Arvunescu a asociat artiştii şi publicul, în accepţiunea de artişti capabili să facă din Operă, prin talentul şi efortul lor, un tărâm "fantastic" – şi de "Opera–fan" – adică public meloman, capabil de orice sacrificiu de sine pentru acest gen muzical.

Luminiţa Arvunescu despre...

Tenorul Ioan Hotea (Wiesbaden): "La 30 de ani abia împliniţi, tenorul Ioan Hotea, absolvent al Universităţii Naţionale de Muzică Bucureşti, se poate lăuda cu câştigarea renumitului concurs Operalia, în 2015 (Premiul I şi Premiul Zarzuelei), cu o perioadă bogată în spectacole la Opera bucureşteană (2010-2017) şi, mai ales, cu numeroase succese pe importante scene lirice internaţionale, ca: Opera de Stat din Viena - Ferrando (Cosi fan tutte) şi Almaviva (Bărbierul din Sevilla), Theater an der Wien - Leicester (Maria Stuarda), Percy (Anna Bolena), Lord Cecil (Roberto Devereux), Opera din Paris - Tebaldo (I Capuleti e I Montecchi), Opera din Zürich - Ernesto (Don Pasquale) sau Opera de Stat din Stuttgart - Elvino (La Sonnambula), Alfredo (La Traviata), Contele Almaviva, Ferrando, Nemorino (Elixirul dragostei), Don Ottavio (Don Giovanni), Tamino (Flautul fermecat) şi Des Grieux (Manon), Deutscheoper am Rhein - Arturo (I puritani). La Opera Regală Covent Garden din Londra, Ioan Hotea a debutat în urmă cu 5 ani: neaşteptat şi, înlocuindu-l în timpul unui spectacol cu opera Elixirul dragostei pe Roberto Alagna, început deja, cu o siguranţă şi un succes care i-au garantat încă de pe atunci revenirea în cea mai onorantă situaţie: situaţia noii producţii a operei "Don Pasquale" (Donizetti), în care fidelii emisiunii "Seara de operă" l-au putut asculta stagiunea trecută, alături de megastarul Bryn Terfel în rolul titular".

Soprana Anita Hartig (Madrid): "Născută la Bistriţa şi absolventă a Academiei de Muzică "Gh. Dima" din Cluj, este una dintre cele mai importante artiste lirice ale

Anita Hartig

<<noului val>>. O artistă care în ultimii 10 ani a repurtat succese notabile pe cele mai faimoase scene lirice ale lumii ca: Opera de Stat din Viena şi Opera Regală "Covent Garden" din Londra, Teatrul "Scala" din Milano sau Teatrul Metropolitan din New York, cu roluri mari, importante... şi amintesc doar două, Marguerite din opera <<Faust>> de Gounod şi Violetta Valery din opera <<La Traviata>> de Verdi. Anita Hartig este de o minunată expresivitate. Are un timbru aparte şi un rafinament de invidiat, ca şi o calitate umană care se găseşte din ce în ce mai rar. Şi-mi amintesc o declaraţie a ei - prilejuită de un amplu interviu pe care l-am realizat împreună la New York, în 2014, pentru Radio România : Vreau, pur şi simplu să devin un om şi mai bun, şi mai bogat sufleteşte, şi mai cald, un artist valoros, care să aducă tuturor bucurie şi să mă bucur la rândul meu de ceea ce am"...

Soprana Valentina Naforniță (Viena): “Originară din Republica Moldova, natura a înzestrat-o din plin. Cu talent și frumusețe, cu inteligență și o extraordinară determinare, dar mai ales, cu o adevărată voluptate de a se exprima prin muzică, prin cânt. Are o voce vibrantă. Bogată în registrul mediu și cu minunate irizări argintii în acut. Este o prezență scenică fermecătoare. Iar în prezent, cariera

Valentina Naforniță
foto. Dragoș Cojocaru

ei a ajuns să confirme cuvintele rostite de Dame Kiri Te Kanawa în momentul în care a câștigat cel mai mediatizat Concurs de Canto din lume, BBC Cardiff <<Singer of the World>> în 2011: “<<Naforniță va face o carieră splendidă, va fi o vedetă!>>“.

Mezzosoprana Ruxandra Donose: “Dacă ar fi să numesc cinci artiști lirici români care au făcut o carieră <<mare>> după Generația condusă de Nicolae Herlea, Elena Cernei, Ludovic Spiess, Maria Slătinaru Nistor, Dan Iordăchescu și Eugenia Moldoveanu, în mod sigur aș numi-o printre cei cinci pe Ruxandra Donose. O mezzosoprană inteligentă, rafinată și cu mare forță de expresie, care azi se poate lăuda cu o carieră de peste 25 de ani – desfășurată, efectiv, pe cele mai importante scene lirice - și care, extrem de lăudabil, nu a pierdut niciodată legătura cu scenele românești. O voce cu o timbralitate nobilă, rostire sensibilă și frază elegantă, care a acumulat un repertoriu de invidiat – prin diversitatea lui, contrabalasând exemplar genurile - operă și vocal simfonic, opera preclasică și cea modernă, creația muzicală italiană, franceză și germană cu cea românească”

Pianistul și dirijorul Vlad Iftinca (Stuttgart): “S-a născut la Iași, într-o familie de reputați artiști: mama - Evredica Filipovici - minunată mezzosoprană, tatăl - Gheorghe Iftinca - minunat balerin, ambii soliști ai Operei ieșene. Studiul muzicii l-a început cu pianul: desăvârșindu-se ca pianist concertist - mai întâi la Școala de Muzică Reina Sofia din Madrid, apoi la Mannes College for Music și, în final, la renumita Juilliard School din New York - unde, peste puțini ani, avea să se întoarcă în postura de profesor asociat, la clasa de Canto. Crescut într-un teatru de operă și pasionat de mic de arta cântului, după terminarea studiilor, Vlad Iftinca a optat rapid pentru o activitate de pianist corepetitor și vocal coach: prima colaborare importantă și îndelungată având-o cu Renata Scotto la Opera Academy din Westchester, iar a doua, cu Lindemann Young Artists Development Program, care l-a adus de fapt și la Teatrul “Metropolitan” din New York (2007 -2014). În cel mai scurt timp, Vlad Iftinca avea să devină partener de recital pentru unii dintre cei mai renumiți artiști lirici, însoțindu-i peste tot în lume, ca: Thomas Hampson, Kiri Te Kanawa sau Deborah Voigt, dar și pentru mai tinerele vedete Lisette Oropesa, Isabel Leonard și Luca Pisaroni. Pentru ca, în ultimii ani, să se dedice aproape în totalitate carierei de dirijor - activând ca dirijor asistent la faimoasa Metropolitan Opera House și ca dirijor invitat în diferite alte teatre lirice - în prezent aflându-se în stafful Operei de Stat din Stuttgart.

Tenorul Teodor Ilincăi și soprana Paula Iancic (București): “O spun, fără nici un fel de reținere: Teodor Ilincăi este, de zece ani încoace, vârful de lance al Noii generații de tenori care poartă faima Școlii românești de Canto în lume, un mentor și un model pentru mulți. Are 37 de ani în prezent și un parcurs în viață - impresionant! - datorită talentului său muzical, muncii și perseverenței sale. Dar, mai ales, datorită vocii: puternică, spectaculoasă, cu un timbru particular de tenor, urcând cu ușurință și siguranță în registrul acut. O voce care mie îmi evocă - nu cine știe ce alt artist, ci ...energia și limpezimea izvoarelor de munte din satele Bucovinei - locul natal al tenorului, și care păstrează în armonicele ei conturul obârșiei, ca un recurs, probabil, împotriva îndepărtării, dar și a timpului... Cât despre soprana arădeană Paula Iancic (26 de ani), câștigătoarea Marelui Trofeu <<Regele Mihai I>> și a Premiului Publicului la cea de-a III-a ediție a Concursului Internațional <<L’Assoluta Virginia Zeani>> și fostă membră a Studioului de Operă al prestigioasei Opere de Stat din München – am să spun doar atât: este o artistă de mare perspectivă și sunt convinsă că va confirma, în plan internațional, foarte curând ...”

Soprana Adela Zaharia și basul Bogdan Taloș (Düsseldorf): “Ea a țâșnit ca o fântână arteziană în peisajul teatrului liric internațional în 2017, atunci când a devenit cea de-a treia câștigătoare din România – după tenorii Ștefan Pop și Ioan Hotea, a celebrului Concurs de Canto inițiat și prezidat de Placido Domingo, <<Operalia>>>. De

Bogdan Taloș

atunci au început invitațiile, contractele mari și faima pentru Adela Zaharia, membră – la ora respectivă, ca și în prezent - a Ansamblului de Soliști ai Deutsche Oper am Rhein, ansamblu din care face parte – de ani buni și cu un deosebit succes, de asemeni, basul Bogdan Taloș. Ea, din Arad. El, din Zalău. Și amândoi, discipoli ai Școlii de Canto din Cluj, condusă – iată, cu rezultate excepționale! – de tenorul Marius Vlad Budoiu”.

Oana GEORGESCU

Cântatul de acasă în vremuri de restrişte

Perspectivele sunt sumbre. La calmarea restricţiilor, chiar dacă sălile de concert şi spectacol pot fi umplute cu spectatori puţini, pentru fosele şi podiumurile instrumentiştilor, pentru ansamblurile corale nu par să existe soluţii clare şi sigure privind aşa numita „distanţare socială”. Nu mai vorbesc de artiştii din scenă. Abia după trecerea valurilor de coronavirus se poate spera că normalitatea poate reveni.

Dacă cele de mai sus privesc publicul şi managementul instituţiilor muzicale, artiştii lirici, vocaliştii de toate generaţiile – tineri cântăreţi, solişti aflaţi în plină carieră sau în preajma „pensionării” –, sunt supuşi unor grele încercări. Acelea de a nu mai beneficia de experienţa spectacolului, nevoiţi fiind de a studia individual, fără observare directă din partea profesorilor de canto, fără aşa-zisa „ureche de control” care să perceapă în mod nemijlocit emisia sonoră. Rareori o verificare audio-video, oricât de performantă tehnic ar fi, poate să suplinească audiţia directă, neocolită. Este ca şi cum am compara vizionarea unui spectacol în sală cu privitul unui DVD la televizor. Din punctul de vedere al cântăreţilor, totul depinde de seriozitatea lor profesională şi de existenţa convingerii că studiul continuu este singurul care poate asigura menţinerea valabilă a formei şi progresul.

Am urmărit recent pe Internet două postări de la Teatro Massimo din Palermo, care au transmis online recitaluri din locaţii private ale artiştilor, acompaniaţi la pian din alte oraşe sau cântând pe „negative” orchestrale. Electronica face minuni. Diverse arii de operă, operetă, musical, canţonete, cântece de pahar, programe diverse au fost interpretate de nume cunoscute. Ei bine, pe lângă etalarea unor lucruri bune şi apreciabile, aproape toţi cântau neîncălziţi, neglijent, cu vibrato deranjant, cu deficienţe de intonaţie, respiraţii scurte, acute expediate... Foarte limpede, lipsă de antrenament. Şi asta după numai două luni, circa, de inactivitate profesională scenică şi, probabil, studiu superficial.

Opera Metropolitan din New York...

... a oferit sâmbătă 25 aprilie, un mega recital-concert online, un maraton de patru ore sub genericul „At-Home Gala”. Managerul general **Peter Gelb** (67 de ani) spunea undeva că adunarea celor peste 40 de interpreţi a fost cel mai dificil demers din toţi cei 14 ani de conducere a marelui teatru. Prezentată de acesta direct din locuinţa sa aflată la două cvartale de biroul de la Met şi, de la Montreal, de dirijorul **Yannick Nézet-Séguin** (45 de ani, din 2018 director muzical al Operei Metropolitan), gala a avut patina excelenţei de casting, subsumată unor îndemnuri precum „The voice must be heard”, „Keep the hope”, „Stay safe”, „Be careful”, într-o campanie dedicată colectării de fonduri pentru a susţine teatrul – se ştie, nesubvenţionat de stat – şi a-i proteja viitorul.

În afară de transmisiunile succesive online din locaţiile în care se aflau artiştii, performanţa tehnică mi s-a părut preînregistrarea unor formaţii reduse ale **Orchestrei şi Corului Operei**, a celor aproape 100 de instrumentişti şi corişti, fiecare aflat în locuinţa proprie şi conducerea acestora de către Yannick Nézet-Séguin, de acasă. S-au cântat în acest mod Intermezzo din „Cavalleria rusticana”, Preludiu la actul al III-lea din „Lohengrin” şi corul „Va, pensiero” din „Nabucco”. Asocierea online a favorizat

tălmăcirea orchestrală. În memoria violistului Vincent Lionti (1959-2020), membru al orchestrei, secerat de Covid-19, partida de violă de la MET şi mezzosoprana **Joyce DiDonato** au interpretat în spirit funebru Largo „Ombra mai fu” din „Xerxes”.

Voci transmise din Europa

Sigur că gala a fost consacrată în majoritate cântăreţilor, care au oferit clipe de autentică încântare. I-am revăzut pe mulţi dintre cei cunoscuţi din spectacole, acum izolaţi în ambient personal, în ţinută de casă sau de concert, în repertorii pe care şi le-au ales, acompaniaţi la pian live sau „pe negativ”.

Ceea ce semnalam în prima parte a articolului privitor la unele carenţe a rămas valabil, într-o oarecare măsură.

Dar să derulez în ordine alfabetică filmul galei. Şi fără ierarhii, dar comentat succint.

De la Moscova, **Ildar Abdrazakov** a oferit specialitatea casei, romanţa „Apele primăverii" de Rahmaninov, cântată cu căldură şi uşurinţă a notelor înalte. Aflaţi în localitatea franceză Le Raincy, soţii **Roberto Alagna** şi **Aleksandra Kurzak** s-au simţit bine, excesiv de bine, în duetul Adina-Nemorino din „Elixirul dragostei", el – expansiv şi jucăuş, cu unele sunete „deschise", ea, delicioasă. Dintr-o cochetă vilă de vacanţă din Zabnica, Polonia, **Piotr Beczala** a cântat aria „Recondita armonia" din „Tosca", începută cu sunete mai largi, dar finalizată concentrat şi în care linia vocală şi poetica au fost remarcabile.

O paranteză. Cântul cu acompaniament de pian, fără baghetă, a avut o limită. Aceea că tempourile nu au mai fost impulsionate de către un dirijor, în sens dramaturgic, pentru economia unui spectacol, ci au fost alese de interpreţi. Aşa încât unele au apărut prea lente. Aşa a fost cu această arie din „Tosca" şi aveam

Aleksandra Kurzak, Roberto Alagnia

s-o constat şi la altele, aria din „Boema" (cu Nadine Sierra) sau la cea din „Rusalka" (cu Sonya Yoncheva). Revin.

Dacă am mers în Mellieha, Malta, l-am văzut pe **Joseph Calleja** pentru aria „Ah! lève-toi, soleil" din „Romeo şi Julieta", cu oarece manierisme de pronunţie în limba franceză, sunete emise „în spate" sau nazal, dar cu pasiune în interpretare. De la Zürich, **Javier Camarena** a oferit o arie mai puţin cunoscută, „Nel furror delle tempeste" din „Piratul" de Bellini, în care a demonstrat uşurinţa atacării supra-acutelor (Re natural) şi tehnica în aceeaşi zonă de registru (Si bemol filat). De la Paris a sosit un duet din „Thaïs", cu **Nicole Car şi Etienne Dupuis**. Acompaniatorul a fost baritonul. Tot din Franţa, dar de la Orange, **Diana Damrau** şi soţul ei **Nicolas Testé** au cântat duetul „Là ci darem la mano" din „Don Giovanni", în care un foarte bun Don Giovanni n-a avut prea mult de luptat cu „ţărăncuţa" Zerlina, gata emancipată. Preînregistrat la Viena într-o sală de concert goală, **Yusif Eyvazov** cu siluetă de june prim a propus aria „Che gelida manina" din „Boema". A interpretat-o cu potrivite intenţii expresive, dar fără omogenitate în emisie.

Cu look de Hollywood, cu kilograme lăsate la „sală", **Elīna Garanča** a fost, de la Riga, o Carmen rău

Elīna Garanča

prevestitoare în Habanera, cu „negativ" de pian. Basul cu rezonanţă neagră de voce **Günther Groissböck** şi-a înfăţişat darul de mare pedalist în „Wie schön ist doch die Musik" din „Die schweigsame Frau" de Richard Strauss. Se afla la Lugano. În schimb, alt cântăreţ german, **Jonas Kaufmann**, a fost acompaniat la München de renumitul **Helmut Deutsch** şi a cântat aria „Rachel, quand du Seigneur" din „Ebreea" de

Jonas Kaufmann

Halévy. O tălmăcire reflexivă, cu aplecare asupra frazării fluide şi moi, impregnată cu mezzevoci, către finalul dinamic. Singurul italian din gală, **Ambrogio Maestri**, a cântat din Lugano în acompaniamentul pianistic al vecinului său, reputatul şef de orchestră

Marco Armiliato. Ambii au ales o arie diferită de repertoriul în care Maestri excelează, monologul „Nemico della patria" din „Andrea Chénier" într-o lectură mai puțin adâncită din punctul de vedere al expresiei.

Acompaniat la acordeon, **Peter Mattei**, aflat în vila sa de pe o insulă a Arhipelagului Stockholm, într-un salon cu perspectivă marină, a cântat cu opacitate de sunet serenada lui Don Giovanni din

Anna Netrebko

opera mozartiană. Într-o înregistrare făcută anterior la Viena cu sala goală, anunțată – de către Peter Gelb – drept marea vedetă a galei, **Anna Netrebko** a adus tușă dramatică romanței „Nu cânta, frumoaso, cu mine" de Rahmaninov. De la Dresda, expunându-și glasul de bas profund **René Pape** a cântat destul de liniar, pe „negativ" de pian, aria „In diesen heil'gen Hallen" din „Flautul fermecat". Cu consistență vocală, vibrație, dar și cu unele sunete aflate sub tonul just, **Anita Rachvelishvili** a transmis din Tbilisi mesajul

Anita Rachvelishvili

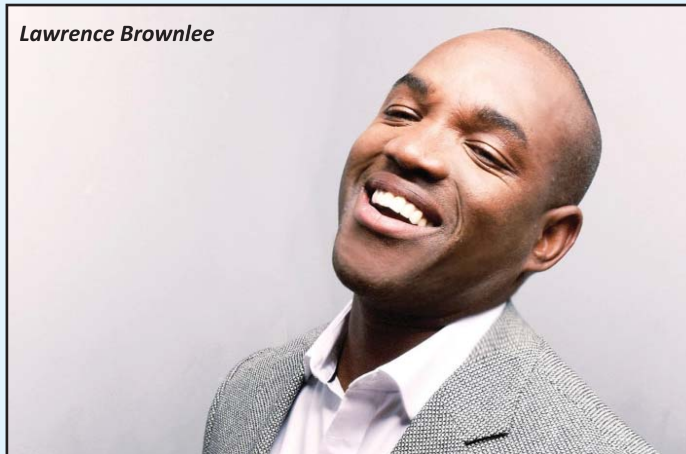
ariei „Mon coeur s'ouvre à ta voix" din „Samson și Dalila". Pe pianul din salon, simpatic, stătea scris „No autographs, please".

De undeva din Bavaria, **Golda Schulz** a afișat pianissime acute frumoase și o citire expresivă a ariei „Ch'il bel sogno di Doretta" din „La Rondine" de Puccini. Cu „negativ" de pian. Într-un ambient valencian în care dominau plantele de interior, **Nadine Sierra**, cu prospețime de glas și dăruire, a cântat aria „Si. Mi chiamano Mimì" din „Boema". De prin locurile natale din Wales, **Bryn Terfel**, acompaniat la harpă de soția sa **Hannah Stone**, a fost convingător în piesa cu intonații de jazz „If I can help somebody" de Alma Bazel Androzzo, obișnuită în repertoriul Mahaliei Jackson. Trimiterile către actuala stare sanitară au fost evidente. „Heimwee" („Dor de casă") de compozitorul sud-african Stephanus Le Roux Marais a fost mesajul pe care **Elsa van den Heever** l-a comunicat a cappella, cu limpezime de voce, din Montpellier.

Plină de atmosferă vibrantă a fost aria lui Wolfram din „Tannhäuser" închinată Luceafărului de **Michael Volle** de la Berlin. **Sonya Yoncheva** și-a făcut o apariție elegantă, stilată, din Geneva, pentru interpretarea calm-imploratoare către Lună a ariei Rusalkăi din opera omonimă de Dvořák.

Voci transmise din America

Mezzosoprana **Jamie Barton** a dezamăgit în aria „O don fatale" din „Don Carlos". A cântat de la Atlanta, Georgia, a părut că dorește o interpretare demonstrativă a dificilei pagini. A ieșit ceva dezlânat, cu apăsare exagerată asupra gravelor „de piept" și

Lawrence Brownlee

stridență a notelor înalte. Din Alpine, New Jersey, **Angel Blue** a oferit o lectură concretă a ariei „Depuis le jour" din „Louise". Cu supra-acutele atât de necesare funcționând în aria „A te o cara" din „Puritanii", **Lawrence Brownlee** s-a aflat la Niceville, Florida.

Un interludiu instrumental a revenit unuia dintre concertmaeștrii orchestrei, **David Chan,** care, în însoțirea pianistică a lui Yannick Nézet-Séguin, a preînregistrat Meditația din opera „Thaïs" de Massenet. Violonistul s-a aflat în Closter, New Jersey.

Lamento-ul mai puțin cunoscut „Penna tiranna" din „Amadigi di Gaula" de Haendel a găsit la New York în interpretarea contratenorului **Anthony Roth Costanzo** un artist ale cărui modelări de frază au constituit comandamentul suprem. Tot din New York, **Stephen Costello** a cântat inspirator aria lui Faust din

opera lui Gounod, cu susținerea solo-ului instrumental de către soția sa, violonista **Yoon Kwon Costello** şi în acompaniamentul unui „negativ" de pian. La Bonita Springs, Florida, s-a aflat **Michael Fabiano**, un Lenski de cuceritor lirism, poetic şi pasional pentru cunoscuta arie din „Evgheni Oneghin".

Mângâieri de sunet, sensibilitate şi acute plutitoare au venit din Virginia, din locuința aflată în mijlocul unui parc a sopranei **Renée Fleming**,

Renée Fleming

minunată artistă la 61 de ani, care a dedicat „Ave Maria" din „Otello" de Verdi greu încercatei Italii.

De la Toronto, **Quinn Kelsey**, posesorul unei voci solide, a cântat, mai mult decât a interpretat, aria „Per me giunto" din „Don Carlos". Rafinamentele i-au lipsit. Cu calitate timbrală de violoncel, **Isabel Leonard**, aflată la New York, a derulat în omogenitate, a cappella, desenele melodiei „Somewhere" din musicalul „West Side Story". Pirotehnica arie

Erin Morley

„Chacun le sait" din „Fiica regimentului" a revenit sopranei **Erin Morley**, aflată în New Haven, Connecticut. Excelenta **Lisette Oropesa** a expus de la Baton Rouge, Louisiana, timbrul său catifelat, ca şi accesibilitatea lejerităților acute prin aria „En vain j'espère" din „Robert le Diable" de Meyerbeer. **Ailyn Pérez** şi **Soloman Howard** au abordat de la Chicago „A brani, a brani, o perfido" din „Luisa Miller", ce a

Lisette Oropesa

vădit interesul sopranei pentru viitoare roluri verdiene spinte. În fine, încheind lunga panoramare, îl amintesc pe tenorul **Matthew Polenzani** care de la Pelham, New York, s-a auto-acompaniat în „Londonderry Air" (Anonim) pentru o tălmăcire expresivă pe care a denumit-o „despre dragoste, pierdere şi devotament".

A fost într-adevăr o Gală cu „G mare", o reunire de artişti cum rareori se poate întâlni, demnă de

Peter Gelb

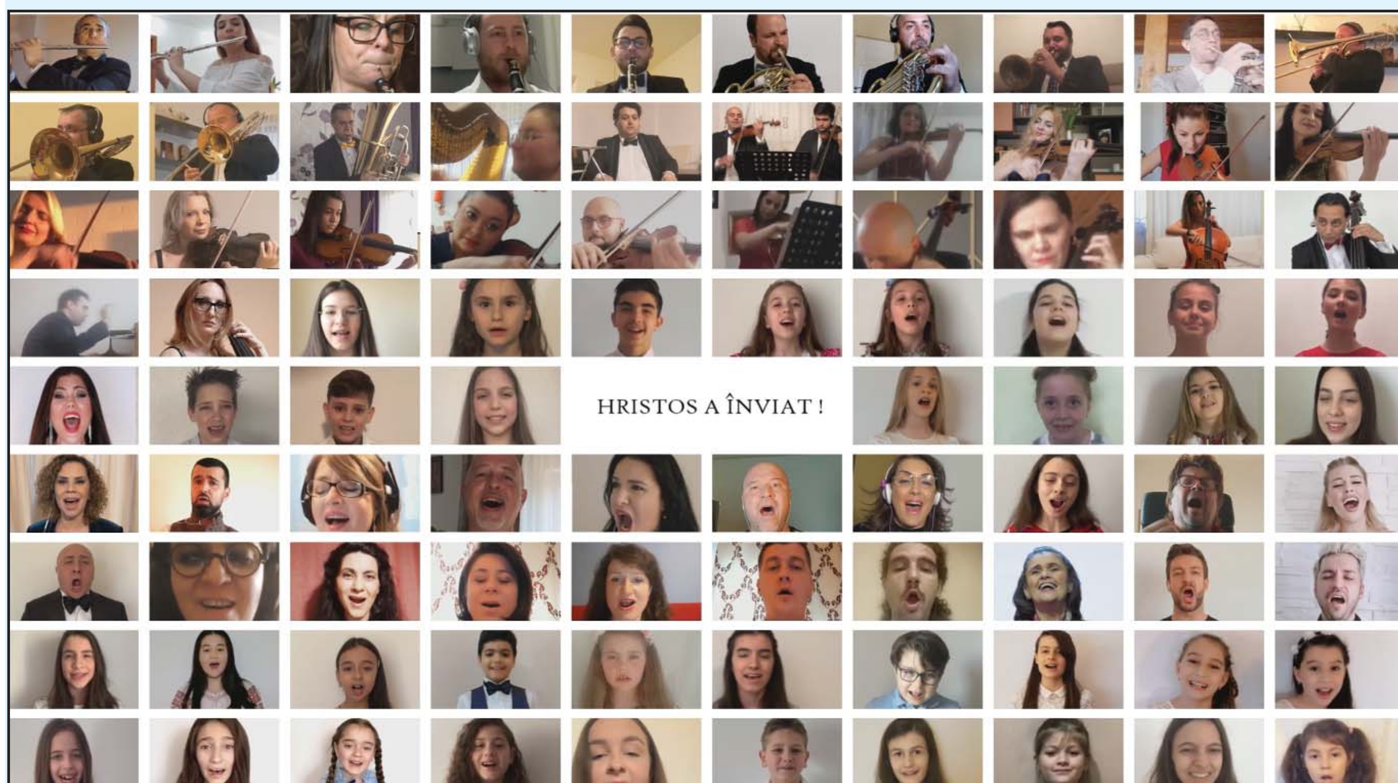
puterile unui teatru precum Metropolitan Opera. Păcat că motivația a fost atât de tragică. Oricum, **Peter Gelb** a mai promis un show similar într-un viitor apropiat. Până una-alta, merită felicitări pentru realizare.

Costin POPA

100 de artişti

Un proiect muzical extrem de ambiţios şi de generos este cel iniţiat de compozitorul Andrei Tudor împreună cu Primăria Capitalei, prin Creart, cu ocazia Sfintelor Sărbători Pascale. Proiectul a prins viaţă alături de Orchestra Simfonică Bucureşti şi a fost difuzat pe canalele online ale iniţiatorilor. Acest proiect a fost realizat în paralel cu adaptarea, semnată tot de Andrei Tudor, a variantei clasice "Hristos a înviat!", cu soprana Angela Gheorghiu solistă şi care s-a difuzat pe posturile TV în zilele de Paşte. Revenind la proiectul cu cei peste 100 de artişti, avem de-a face cu o creaţie muzicală în manieră "classical crossover", în care artiştii s-au filmat şi s-au înregistrat singuri cu telefoanele mobile, pro bono. Ulterior munca a presupus un efort creator special, clipurile fiind prelucrate cu programe de editare audio şi video, montajul fiind semnat de instrumentistul Radu Bucura. Piesa "Hristos a înviat!" (muzica: Andrei Tudor, versurile Andreea Andrei) se constituie într-un mesaj de suflet adresat tuturor oamenilor, în aceste momente în care suntem mai uniţi ca niciodată, aducând prin ea iubire, lumină şi speranţă în sufletele tuturor. Compozitorul Andrei Tudor a explicat astfel naşterea acestui proiect excepţional, de mare ecou: "Ne-am gândit să creem un moment special, care vă este dedicat din toată inima. Au răspuns cu multă deschidere la această iniţiativă de suflet Luminiţa Anghel, Paula Seling, Nico, Oana Sîrbu, Adrian Daminescu, Mihai Georgescu, Doru Todoruţ, George Miron, sopranele Felicia Filip, Irina Iordăchescu, Irina Baianţ, Laura Bretan, tenorii Marcel Pavel, Vlad Miriţă şi Andrei Lazăr, grupul vocal Acapella (condus de George Miron) şi Corul de copii "Sunetul muzicii", condus de Cristina Manoliu. În acest moment, când toată lumea este izolată în casă şi în care artiştii nu pot avea contact direct cu publicul lor, am găsit această soluţie, cu totul atipică, care a reprezentat şi o provocare din punct de vedere al calităţii audio-video, înregistrările fiind realizate doar cu ajutorul telefonului mobil, fără alte accesorii tehnice. Atât artiştii, cât şi membrii orchestrei au trimis gândul lor artistic direct din propriile sufragerii! Mulţumim tuturor acelora care au contribuit la realizarea acestui proiect!". Mărturiile unora dintre cei implicaţi sunt la rândul lor grăitoare: "Generoasă muzică, generoase versuri, generos mesaj! A fost o bucurie să o cânt în primă audiţie absolută!" (Felicia Filip); "Cu multă bucurie şi plăcere am făcut parte şi de această dată dintr-un proiect inedit, având în vedere situaţia şi contextul. "Hristos a înviat!" este mesajul nostru pentru toţi creştinii care trebuie să serbeze Paştele anul acesta altfel decât am fost obişnuiţi cu toţii. Mulţumesc pentru invitaţie, care pe mine şi pe colegii din "Acapella" ne onorează. Bravo Andrei Tudor pentru muzică şi iniţiativă, bravo Creart, bravo Orchestra simfonică Bucureşti, îi felicit pe toţi colegii pentru implicarea lor!" (George Miron); "Când norii grijilor şi ai

Andrei Tudor

panicii se abat peste noi, cum este cazul acestei pandemii, avem nevoie de semeni care să ne inspire prin curajul lor, prin modelul lor, avem nevoie de Soare, care să răsară în sufletul nostru şi să ne umple cu Lumină! Aşa consider că este această inițiativă muzicală a Creart, de Sfintele Sărbători. Mulțumesc Primăriei Capitalei, Creart, tuturor colegilor şi prietenilor alături de care am realizat această minunată melodie!" (Doru Todoruț); "Mulțumesc Creart pentru această inițiativă! Minunat demers pentru oamenii de pretutindeni, el aducându-ne speranță, putere şi încredere!" (Irina Baianț); "Compozitorul Andrei Tudor a avut ideea strălucită şi revoluționară de a uni din sihăstrie o orchestră simfonică cu solişti apreciați de public printr-o compoziție superbă şi o orchestrație divină, cărora sper că i-am făcut față şi noi interpreții! Un videoclip foarte inspirat, dedicat Învierii Domnului Iisus, o idee fără precedent. Bravo Andrei, mulțumim Creart pentru susținere!" (Adrian Daminescu); "Îți mulțumim Andrei Tudor pentru faptul că ne-ai oferit tuturor oportunitatea de a interpreta această minunată piesă închinată Domnului nostru Iisus Hristos! În aceste momente dificile prin care trece omenirea avem mare nevoie de solidaritate şi de credință. Felicitări Creart pentru inițiativă. Dumnezeu să ne ocrotească!" (Marcel Pavel).

Proiectul s-a bucurat de un succes uriaş şi de o audiență pe măsură, fiind preluat şi difuzat de TVR1, TVR2, Antena 1, Antena 3, Digi24, Realitatea Plus, Radio România Actualități, toate posturile de radio şi TV regionale. De asemenea au fost publicate comunicate şi interviuri în mass media, pe Agerpres, Mediafax, ziare.com, Vocea Basarabiei, Bihoreanul, nemaivorbind de sutele de mii de vizualizări pe youtube, depăşind toate proiectele anterioare de acest gen prin amploarea audienței.

U. OCTAVIAN

Între distanțarea fizică şi apropierea metafizică

„Canta la vita" este îndemnul ce se ridică deasupra piețelor şi parcurilor goale, mesajul ce străbate străzile pustii. Figuri emblematice au coborât din Olimpul Rock-ului, făurind alături de oameni un foc nou, atât de necesar pentru a lumina distanțele. Edificiul muzicii, cutremurat de distanțarea fizică, este reconstruit în mediul online de glasurile milioanelor de oameni ce cântă împreună cu Bono, Andrea Bocelli sau Queen. Aceste voci se contopesc într-un ecou din ce în ce mai puternic, prefăcându-se într-un singur cântec despre speranță, solidaritate şi iubire.

Într-un demers aclamat la nivel mondial, Andrea Bocelli a transmis un recital live de la Domul din Milano. Sub deviza „Stay at home with me" („rămâneți în casă alături de mine") Bocelli, acompaniat de orga catedralei milaneze, a cântat imnuri celebre din repertoriul marilor compozitori (César Franck, Charles Gounod, Pietro Mascagni sau Gioachino Rossini), cu intenția de a transmite un mesaj de pace, dragoste şi speranță ascultătorilor din întreaga lume. Demersul capătă noi înțelesuri şi este cu atât mai impresionant dacă observăm unde şi când a avut loc această prestație artistică de mare ținută. Bocelli cânta la Milano, aflat în regiunea Lombardia, epicentrul pandemiei pe teritoriul european, mesajul fiind transmis cu ocazia sărbătorilor Pascale. În final, Andrea Bocelli părăseşte catedrala ajungând în piața din fața Domului, acolo unde ne oferă o ultimă bijuterie muzicală. Imnul „Amazing Grace", scris de John Newton în urmă cu mai bine de 2 secole, purtat de corurile secolului XVIII, de vocile marilor artişti (Mahalia Jackson, Joan Baez, Elvis Presley) până în zilele noastre, izvorăşte acum din pieptul lui Andrea Bocelli. Glasul puternic, acompaniat doar de propriul ecou, umple piața pustie. Începând cu a doua strofă a imnului, vocea este însoțită de aranjamentul orchestral realizat de William Ross. Pe măsură ce cântecul creşte în intensitate, filmarea (o realizare cinematografică impecabilă) părăseşte piața din Milano, apoi Italia, cuprinzând imagini din marile capitale ale lumii, pustiite de pandemia de coronavirus, semn că mesajul de mare impact emoțional al imnului „Amazing Grace", cântat de Andrea Bocelli, este adresat întregii lumi.

ONE WORLD
TOGETHER AT HOME
GLOBAL CITIZEN
World Health Organization
SATURDAY, APRIL 18
GLOBALCITIZEN.ORG/TOGETHERATHOME
APPEARANCES BY
ALANIS MORISSETTE • ANDREA BOCELLI
BILLIE EILISH • BILLIE JOE ARMSTRONG
BURNA BOY • CHRIS MARTIN • DAVID BECKHAM
EDDIE VEDDER • ELTON JOHN • FINNEAS
IDRIS AND SABRINA ELBA • J BALVIN
JOHN LEGEND • KACEY MUSGRAVES • KEITH URBA
KERRY WASHINGTON • LADY GAGA • LANG LANG
LIZZO • MALUMA • PAUL MCCARTNEY
PRIYANKA CHOPRA JONAS • SHAH RUKH KHAN
STEVIE WONDER
HOSTED BY
JIMMY FALLON, JIMMY KIMMEL,
AND STEPHEN COLBERT

Acest efort impresionant nu are numai menirea de a cutremura auditoriul¸dimpotrivă, acesta are ocazia să nu participe pasiv la concert. Pe canalul său de YouTube, Andrea Bocelli oferă publicului acces la versurile imnurilor incluse în repertoriul recitalului şi ne invită pe fiecare dintre

Andrea Bocelli

noi să cântăm alături de el, astfel actul artistic se transformă din unul solitar într-o operă colectivă.

Acțiunea se mută în 22 aprilie la Roma, acolo unde în piața părăsită a Colosseumului, de Ziua Mondială a Pământului, Zucchero cânta în premieră noua sa piesă - „Canta la vita”. De altfel, cântecul este inspirat din piesa

Zucchero

„Let Your Love Be Known” compusă, în martie, de Paul David Hewson, legendarul solist al trupei U2, cunoscut şi îndrăgit în întreaga lume sub numele său de scenă - Bono. „Let Your Love Be Known” este publicat pe canalul oficial de YouTube al formației, încă de pe 19 martie, într-o filmare făcută de Bono cu telefonul mobil în locuința proprie. Solistul U2 dezvăluie publicului în primă audiție un cântec de o sensibilitate aparte, dedicându-l tuturor oamenilor afectați de pandemia COVID- 19 şi, în mod special, celor care se ocupă de combaterea acestei boli.

Repetând frumosul gest de la Roma, Zucchero cânta la începutul lunii mai, în Piața San Marco, de această dată. Piesa interpretată se numeşte „Amore Adesso” şi reprezintă versiunea în limba italiană a cântecului „No Time for Love Like Now” compus de Michael Stipe în colaborare cu Aaron Dessner. „No Time for Love Like Now” reprezintă un nou cântec de încurajare în contextual pandemiei, fiind interpretat în premieră de Michael Stipe în martie, în emisiunea de largă audiență prezentată de Stephen Colbert. Izolat la domiciliu, acompaniat de negativul redat prin intermediul boxelor personale, fostul solist R.E.M. prezintă publicului prima versiune a cântecului său.

Tot din locuința personală, Jon Bon Jovi le prezintă urmăritorilor săi noile compoziții. Pe contul său de Instagram, star-ul rock a venit cu o propunere inedită. Le-a cerut fanilor să vina să completeze cu un vers compus de ei noua sa piesă - „Do What You Can”. Ulterior, Bon Jovi a revenit şi a făcut cunoscute cele mai frumoase idei ale celor care au acceptat această provocare.

Trupa Queen vine alături de iubitorii de muzică din întreaga lume şi lansează un mesaj de încurajare pentru cadrele medicale din prima linie a luptei cu noul coronavirus. Celebrul hit „We are the champions”, interpretat din izolare de membrii trupei Queen (Brian May şi Roger Taylor, aflați în Marea Britanie) alături de Adam Lambert (izolat în L.A.), devine astfel „You are the champions” („Voi sunteți campionii”). Queen nu se opreşte aici şi, în data de 15 mai, face lumii un cadou neprețuit: publică pe canalul de YouTube concertul integral din 1992, eveniment organizat în memoria lui Freddie Mercury, care a reunit pe scenă cele mai mari nume ale rock-ului de atunci: U2, Guns N' Roses, Metallica. Devenit deja o pagină din istoria rock-ului, concertul-omagiu Freddie Mercury a putut fi urmărit de fanii din toată lumea, care s-au delectat cu interpretări originale ale melodiilor Queen semnate de Axl Rose, Robert Plant, David Bowie, James Hetfield, Elton John, George Michael sau Seal, aducând astfel un ultim omagiu marii voci a rock-ului britanic.

Mai presus de aceste minunate inițiative individuale menționate anterior nu poate fi decât un eveniment care să adune într-un singur loc mari nume ale muzicii internaționale, şi anume inițiativa Global Citizen. Organizația, împreună cu Lady Gaga, în colaborare cu Națiunile Unite şi Organizația Mondială a Sănătății, a organizat un concert comparabil, prin prisma nivelului uriaş de talent şi anvergură al participanților, cu Woodstock sau Live Aid . Au participat nu numai starurile europene sau nord-americane, la eveniment fiind invitați şi muzicieni din Asia sau America Latină. Transmis pe 18 aprilie 2020, online şi pe marile rețele internaționale de televiziune, evenimentul a avut ca obiectiv atât strângerea de fonduri în scopuri caritabile, cât şi educarea publicului cu privire la pericolele pandemiei (la eveniment, pe lângă muzicieni, actori şi personalități media, participând şi medici de renume mondial). Sărbătoarea muzicii a fost una atipică,

întrucât toți participanții au performat de acasă. Astfel, am putut vedea cum Mick Jagger, Keith Richards şi Ronnie Wood au cântat fiecare din propria sufragerie, celebrul cântec marca The Rolling Stones, „You can't always get what you want” sau cum artişti care s-au afirmat de curând precum Billie Eilish au cântat piese în vogă de acasă. Nu au avut loc numai reprezentații individuale: „One World: Together At Home” a deschis calea spre colaborări inedite între vedete, precum interpretarea piesei „The Prayer” la care au contribuit Lady Gaga, Andrea Bocelli, John Legend sau Céline Dion. Nu aveau cum să lipsească din aceastăaventură muzicală de proporții nici Paul McCartney, Stevie Wonder, Elton John sau Alanis Morissette.

One World: Together At Home a fost un succes atât muzical, cât şi din punct de vedere al strângerii de fonduri din donații.

După cum s-a putut vedea, această criză nu a reuşit să le răpească oamenilor bucuria muzicii, nu a reuşit să despartă artiştii de fani, ci dimpotrivă, apropierea, fie ea şi în mediul virtual, a părut să fie mai mare. Iubitorii muzicii au fost, în mod paradoxal, mai aproape de idolii lor, care şi-au deschis casele şi, mai ales, sufletul publicului. Au apărut colaborări inedite, atât între muzicieni, cât şi între artişti şi fani şi în cele din urmă, lumea a primit energia de care pandemia părea că a privat-o. Cu siguranță şi artiştii la rândul lor au simțit apropierea oamenilor. Cu toate acestea, muzica nu se poate muta în întregime în mediul online şi sunt convins că întreagă planetă este nerăbdătoare să-i privească live pe marii slujitori ai muzicii, această artă despre care Schopenhauer spunea că este cea mai frumoasă şi vie dintre toate artele.

David LAPADAT

Jon Bon Jovi

Albumul cu amintiri

Între aceste trei fotografii sunt câteva decenii... În prima din ele, făcută în vila din Cotroceni în care muzicianul locuia înainte de a părăsi țara, foarte tânărul jurnalist Octavian Ursulescu a ținut să imortalizeze primirea a două noi "Discuri de platină" de către Gheorghe Zamfir. Colegul nostru avea pe atunci rubrici muzicale în publicațiile "Contemporanul", "Scânteia tineretului", "Femeia", "Magazin", nemaivorbind de emisiunile de la Radio şi Televiziune. Iar Zamfir se afla în culmea gloriei, fiind vedeta incontestabilă a casei de discuri Philips. În acea perioadă începuse să elaboreze şi lucrări simfonice, să picteze şi să scrie poezie. În prezent, în conacul său de lângă Găeşti (localitatea sa natală), jud. Dâmbovița, câteva camere sunt ocupate cu trofeele cucerite în întreaga lume, între care peste o sută de Discuri de platină şi de Aur. Absolvent al Conservatorului bucureştean, Gheorghe Zamfir a dirijat câteva orchestre importante, prima fiind, chiar după absolvire, cea a Ansamblului "Ciocârlia".

A doua imagine a fost surprinsă la începutul anului 2020 în apartamentul lui Marian Nistor, cu care Zamfir a fost coleg la Liceul de muzică, amândoi fiind elevii celebrului Fănică Luca la clasa de nai, ocazie de a depăna amintiri din intervalul în care nu se mai întâlniseră. Marian şi soția sa Dorina Paraschiv Nistor i-au dăruit invitatului cele mai recente CD-uri "Savoy" apărute la casa de discuri Eurostar, precum şi cartea de versuri "Eternul feminin". Iar Gheorghe Zamfir a adus la rându-i o colecție impresionantă de discuri proprii, cu compoziții din toate genurile muzicale, la care a adăugat relatări de la ultimele sale recunoaşteri internaționale. Este vorba de concerte alături de orchestre simfonice prestigioase în toată lumea, plus clasele de nai ce-i poartă numele, înființate în China şi Japonia, relatările fiind însoțite vizual de imaginile oferite de soția muzicianului, Nicoleta Beca, la rândul ei absolventă de Conservator, la Cluj-Napoca. În acest an Gheorghe Zamfir are programate, între altele, turnee în Japonia şi Peru. După cartea dedicată lui anul trecut de scriitorul Eugen Blaga, se află sub tipar la Editura Muzicală o alta, semnată de Marin Voican Ghioroiu. Să sperăm că anul viitor, când va împlini 80 de ani, muzicianul va fi cinstit cum se cuvine, în postura sa de autentic ambasador al țării noastre. (**M. CHIHER**)

N. Licareţ, Gh. Zamfir, Ramona Bădescu, O. Ursulescu

Ascensiunea către performanță – Olimpiada de interpretare instrumentală

În comparație cu alte domenii, competiția în plan artistic promovează etalarea unor valori a căror ierarhizare implică raportarea la un set de criterii de o complexitate sporită. Universul artei este, în primul

rând, unul sensibil, în care ”antrenamentul” abilităților tehnice propriu-zis sau / și cel al controlului mental reprezintă doar trepte ale unei evoluții mai mult sau mai puțin previzibile. De multe ori, un moment artistic este ”judecat” prin prisma emoției transmise ”la cald” în decursul actului interpretativ, atribut ce pare a augmenta profund materialitatea produsului sonor; în ultimă instanță, originalitatea concepției interpretative amprentează definitoriu impresia evaluatorilor, jalonând unicitatea performanței artistice. Iar atunci când o competiție cu un standard ridicat adresată copiilor – precum Olimpiada de interpretare instrumentală destinată elevilor cu vârste cuprinse între 9 şi 14 ani – coagulează o sumă de tineri muzicieni foarte talentați, dificultatea aprecierii concurenților sporeşte exponențial.

La Colegiul Național de Arte ”Dinu Lipatti”, cel care a organizat şi găzduit etapa zonală a Olimpiadei, nu mai puțin de 208 competitori provenind de la cele două colegii naționale şi de la cele cinci şcoli gimnaziale de arte din Bucureşti, precum şi din județul Teleorman, au reuşit să transforme un concurs cu miză aparent moderată –simpla calificare pentru faza națională – într-un eveniment artistic de o calitate remarcabilă! Alcătuite din profesori ai instituțiilor bucureştene de învățământ muzical preuniversitar, juriile tuturor secțiunilor – pian, vioară, corzi grave, instrumente de suflat din lemn, instrumente populare, alămuri şi percuție – au avut misiunea de a departaja riguros nivelurile interpretative, rezultatul evidențiind prestația de excepție a celor 28 de deținători ai premiului întâi: şapte pianişti şi tot atâția violonişti, un violist, trei violoncelişti, un chitarist, o harpistă, o flautistă, un oboist, doi clarinetişti, o fagotistă, un naist şi doi percuționişti – provenind, în majoritate, de la Colegiul Național de Arte ”Dinu Lipatti” şi de la Colegiul Național de Muzică ”George Enescu”, dar şi de la Şcoala Gimnazială de Arte nr.1 ”Iosif Sava”.

Firesc, vârfurile absolute ale acestei performante pleiade de instrumentişti au fost selectate pentru a sugera imaginea întregii competiții într-o gală-rezumat desfăşurată în sala ”George Enescu” a Universității Naționale de Muzică, gală ce a adus pe scenă doar patru protagonişti: pe Maya Maria Oprițoiu (flaut), Ştefan Iordachi (violoncel), Eva Garet (pian) şi Dragoş Marian Ruşanu (vioară). Prefațat de elocventele alocuțiuni ale doamnei Profesor Doctor Georgeta Băcioiu, inspector de specialitate (şi preşedinte executiv al concursului), rectorului U.N.M.B. – Profesor Doctor Diana Moş (cea care a şi înmânat premiile maxime, ca preşedinte onorific al tuturor juriilor) şi doamnei director al Colegiului Național de Arte ”Dinu Lipatti” – profesor Venera Babeş (vicepreşedinte al concursului), microrecitalul laureaților s-a deschis cu una din cele mai mici deținătoare a premiului întâi, dar şi singura de la secțiunea instrumentelor de suflat din lemn: flautista Maya Maria Oprițoiu, elevă în clasa a patra la Colegiul Național de Arte ”Dinu Lipatti”. Cunoscuta *Scenă pastorală română* a lui Petre Elinescu a fost redată cu dezinvoltură şi naturalețe, farmecul şi sensibilitatea Mayei fiind valorificate la maximum în această reprezentativă

mostră de prelucrare folclorică, pe parcursul căreia a avut-o ca parteneră scenică pe pianista şi profesoara Otilia Costea. I-a urmat, cronologic, violoncelistul Ştefan Iordachi din clasa a cincea, acompaniat de pianista şi profesoara Raluca Iordachi, care a redat, într-o manieră virtuoză, celebrul *Dans țărănesc* de Constantin Dimitrescu. Elevă în clasa a şaptea a aceluiaşi Colegiu Național de Muzică ”George Enescu” pe care-l frecventează şi Ştefan Iordachi, pianista Eva Garet este deja multiplă laureată a multor competiții naționale şi internaționale, repertoriul abordat de ea – din care a ales,

pentru această gală, strălucitorul *Dans infernal al regelui* din *Pasărea de foc* de Stravinski-Agosti – dovedind o extraordinară capacitate de asimilare a diverselor stileme creatoare şi un solid meşteşug instrumental. În sfârşit, violonistul Dragoş Marian Ruşanu – recentul posesor al premiului doi la prestigiosul concurs internaţional Kloster Schöntal, care va absolvi, anul acesta, ciclul gimnazial al Colegiului Naţional de Arte ”Dinu Lipatti” – a încheiat microrecitalul cu aplomb dar şi cu firescul şi căldura proprii unei certe maturităţi expresive conturând, în cele mai mici detalii, alături de pianistul şi profesorul Cătălin Răducanu, partea a treia a Concertului nr. 2 de Henryk Wieniawski. Merită menţionat, de altfel, şi faptul că toţi protagoniştii acestei gale au ocupat anul trecut, la faza naţională a Olimpiadei de Interpretare Instrumentală. primul loc la secţiunea instrumentală pe care au reprezentat-o.

Dincolo, însă, de motivaţia unei asemenea clasificări de top şi de afilierea personală la râvnitul univers al elitelor interpretative, laureaţii bucureşteni au reconfirmat, cu acest prilej competiţional, nivelul performant al şcolii muzicale căreia îi aparţin. Dublă reverenţă, lor şi mentorilor lor, pentru superioritatea acestui standard valoric şi, nu în ultimă instanţă, pentru bucuria de a revigora, artistic, spiritul românesc.

Loredana BALTAZAR

Provocările tehnologiei în starea de urgenţă

De mai bine de două luni – în unele ţări chiar mai mult – regulile de „distanţare socială” impuse de pandemia provocată de COVID-19 aduc cu ele noi provocări în toate domeniile vieţii cotidiene.

În cele mai multe cazuri, activităţile colective, de birou, de consultanţă etc., au fost total transpuse în online, pe diferite platforme cu care, până acum, erau obişnuiţi doar oamenii de afaceri cu activitate internaţională, pentru care video-conferinţele erau singura soluţie de întâlnire.

Anthony Davis

Pentru compozitorul Anthony Davis, o astfel de întâlnire a luat o turnură neaşteptată, dar fericită, după cum citim în publicaţia online LA Times.

În timpul unei video-conferinţe alături de profesorii de la Universitatea din San Diego, Davis a primit un telefon. Grăbindu-se să răspundă şi în acelaşi timp să nu îşi bruieze colegii, a intenţionat să oprească microfonul conferinţei, însă se pare că a „reuşit” exact opusul. Aşadar, toţi profesorii prezenţi în video-conferinţa cu pricina au aflat (cu bucurie) în acelaşi timp cu compozitorul că acesta este câştigătorul din 2020 al premiului Pulitzer pentru muzică, graţie celei mai recente lucrări ale sale: *The Central Park Five*, operă ce abordează subiectul injustiţiei rasiale.

Şi pentru Davis, la fel ca pentru majoritatea artiştilor din lume, activitatea a stagnat aproape de tot. Cea mai importantă anulare a fost cea a rezidenţei artistice din Italia, pe care o câştigase, şi în timpul căreia îşi dorea să dezvolte alte două lucrări cu aceeaşi orientare (nedreptăţile la care erau – şi încă sunt – supuşi oamenii de culoare sau din diverse minorităţi rasiale).

Lucrarea *The Central Park Five* a avut premiera în iunie 2019 într-o producţie realizată de Long Beach Opera, şi a avut o mulţime de critici pozitive, aducând în atenţia publicului un caz celebru (petrecut în urmă cu 30 de ani) de condamnare nedreaptă şi fără un proces echitabil, a cinci tineri din minorităţi rasiale.

Premiul Pulitzer, una dintre cele mai de seamă recunoaşteri pe care le poate obţine cineva, este pentru Davis o încurajare pentru a continua să abordeze subiecte poate nu atât de comode pentru societate, dar care reprezintă realităţi cu care, din nefericire, aceasta încă are de luptat. Mai mult, prin munca sa, dar şi a altor colegi implicaţi în toate subramurile artei lirice şi preocupaţi de aspectele injustiţiei sociale sau de eliminarea anumitor prejudecăţi, opera continuă să îşi ducă la îndeplinire scopul pe care îl avea şi în secolele trecute, şi anume expunerea (hiperbolizată sau nu) unor evenimente care pot servi drept pildă pentru corectarea sau îmbunătăţirea anumitor stări de fapt.

Norela-Liviana COSTEA

Pop-simfonic la Chişinău

Între atâtea reluări şi filmări din sufragerii, TVR ne-a făcut bucuria de a ne oferi şi un concert live, dar nu un eveniment vechi, ci unul care a “prins” ultimele zile din martie permise pentru mari spectacole, mai precis pe 7 martie (fiind chiar înainte de 8 Martie, vă daţi seama că în sală s-au aflat 2000 de femei, rar printre ele câte un bărbat!). Pe scena Palatului Naţional “Nicolae Sulac” din Chişinău s-au aflat, alături de Paul Surugiu-Fuego, peste 100 de artişti, acompaniamentul fiind asigurat de Orchestra Naţională Simfonică TELE-RADIO Moldova, dirijată de compozitorul Gheorghe Mustea, formaţia Angry Band şi Capela Corală Moldova. Şi chiar că a fost o sărbătoare a muzicii, de care cam duceam dorul, cu ritm, sonorităţi copleşitoare, şlagăre în versiuni noi, spectaculoase şi multe, multe surprize. Evident, n-au fost ocolite o parte din titlurile consacrate de protagonist, alături de care Paul Surugiu, Artist al Poporului Republicii Moldova încă din 2012, a introdus câteva lucrări emblematice pentru Basarabia, dar şi artişti valoroşi de dincolo de Prut. Astfel, deşi neanunţată, şi-a făcut apariţia impresionanta orchestră a Fraţilor Advahov, care înafara momentelor de acompaniament a propus şi o înfruntare (paşnică!) între muzica clasică şi folclor, “bătălia stilurilor”. Natalia Gordienko, solistă ce ar fi reprezentat Republica Moldova la Eurovision 2020, dar finala a fost anulată, a dat viaţă compoziţiei proprii “Dor de mama”, iar în duet cu Fuego melodiei lui Eugen Doga “Oglinda clipelor”. De altfel compozitorul Eugen Doga a dat titlul spectacolului, prin piesa “Lumina mea”, lansată de Fuego anul trecut, pe aceeaşi scenă, dar a fost şi protagonist al câtorva secvenţe muzicale îndelung aplaudate. Dar să derulăm, pe “repede înainte”, programul acestui concert de mai bine de trei ore – un adevărat tur de forţă pentru protagonist, care a fost realmente într-o formă de zile mari.

Am publicat în urmă cu ceva vreme în paginile noastre o cronică amplă a spectacolului de la Chişinău în care maestrul Gheorghe Mustea a fost aniversat la împlinirea a 60 de ani şi pe care am avut onoarea să-l prezint. A figurat şi Fuego în distribuţie, probabil că atunci a încolţit ideea actualei colaborări pop-simfonice, atât de spectaculoase. M-a impresionat, ca de fiecare dată, să constat cu cât respect sunt înconjuraţi în Republica Moldova reprezentanţii muzicii, flori, trofee, diplome şi cuvântări la microfon aducând atunci înalte oficialităţi ale statului, de la Preşedinţie până la Guvern. Şi, repet, nu era vorba

Paul Surugiu-Fuego alături de dirijorul Gheorghe Mustea

de un patriarh aflat la final de carieră, ci de un muzician plin de forţă şi energie, aşa cum s-a dovedit şi acum. Câte am avea şi noi de învăţat de aici! Îmi aduc aminte că la spectacolele aniversare organizate la Sala Palatului pentru artişti cum ar fi Marina Voica, Jolt Kerestely,

Mihai Constantinescu, Draga Olteanu Matei, Jean Constantin, Alexandru Arşinel, Vasile Muraru am făcut eu personal demersuri la o cunoştinţă de la Ministerul Culturii ca să aducă o diplomă din partea instituţiei, altminteri nimeni de acolo nu s-ar fi gândit s-o facă... Dar să revenim. Concertul "Lumina mea" a fost deschis de un frumos vals aparţinând chiar dirijorului, după care protagonistul ne-a reamintit că era primăvară, cântând melodii de Marian Mărgărit şi Ilie Gorincioi sau recitând versuri de Adrian Artene. Emoţie sinceră şi chiar câteva lacrimi atunci când Fuego a dedicat spectatoarelor cunoscutul şlagăr al lui Yan Raiburg "Sărut, femeie, mâna ta!". Alături de orchestra Fraţilor Advahov, fireşte, câteva suite, colaje populare cu refrene celebre, piese de voie bună şi, cum spuneam, acea "bătălie a stilurilor" din care, după nu mai puţin de 12 minute, a fost consemnat un rezultat de egalitate!

Cu Eugen Doga

Nu numai "Să-mi cânţi, cobzar" sau "Barbu Lăutaru" ne-au întors în timp, pentru că artistul are ştiinţa dozajului, a echilibrului repertorial, ţinînd seama cu inteligenţă de vârsta şi gusturile publicului său fidel, atât de numeros. În acest sens au fost extrem de gustate cele două colaje de tangouri celebre, în care ne-am delectat ascultând nostalgici compoziţii de Gherase Dendrino, Ion Vasilescu, Elly Roman, Benjamin Lara, Ionel Fernic, Florin Bogardo, cum ar fi "Tangoul de demult", "Cel mai frumos tango din lume", "Două viori", "Zaraza", "Iubesc femeia" sau "Să nu uităm să iubim trandafirii". Concertul desfăşurându-se la Chişinău, o reverenţă a fost făcută în faţa marelui poet Grigore Vieru, evocat în multe din cântecele din program, dar şi a compozitorului-dirijor Gheorghe Mustea, din creaţia căruia Paul Surugiu-Fuego a dat viaţă binecunoscutelor "Lăcră-mioara" şi "Melodie cu noroc". Şlagăre mai vechi sau mai noi au punctat inspirat programul, între acestea figurînd "Ţi-am adus un măr" de Paul Surugiu-Fuego şi Laurenţiu Palade, "Eşti visul meu" de Adrian Romcescu, "Am încredere-n dragostea ta" de Petre Găluşanu (frumos gest de neuitare faţă de unul din primii compozitori care au scris pentru Fuego). Alţi artişti importanţi de la Chişinău invitaţi în spectacol au fost redutabilii componenţi ai grupului vocal Brio Sonores, câştigători acum câţiva ani ai unui concurs televizat în România. Aceştia ne-au propus la rîndu-le un tandru remember, cu neuitatul "Delilah", lansat de Tom Jones în 1968, când noi organizam primul "Cerb de aur" la Braşov, după care, într-un cuceritor... cvintet, au anticipat alături de Fuego vara în care sperăm să nu mai plutească asupră-ne nici un nor de pandemie, cu piesa "În august" de Anatol Chiriac. Prin "Valurile Dunării" de Iosif Ivanovici, Fuego a pregătit perfect trecerea la

consistenta repriză muzicală consacrată unui autentic maestru al valsului (se înțelege, ne-au cuprins reverii reascultând faimosul “Gramofon”...), invitatul de onoare Eugen Doga. Nici n-ai zice că acesta a împlinit 82 de ani, într-atât de implicat a fost în secvențele muzicale ce i-au fost consacrate, cântând la rându-i la pian sau la muzicuță de concert. Între creațiile sale au figurat “Dumă în Moldova mea” şi “Bun venit acasă!” (ambele pe versurile poetului academician Nicolae Dabija), evident piesa titulară a concertului, “Lumina mea” (versuri Narcis Constantin Avădănei), celor doi, Eugen Doga şi Paul Surugiu-Fuego, alăturându-li-se Brio Sonores în alt titlu emblematic, “Codrii mei”. După cum s-a putut constata, fiorul unirii Basarabiei cu patria-mamă se apropiase încet-încet de cote înalte, aşa încât actorul Fuego a recitat cu patos poezia lui Adrian Păunescu, “Patriot”. Evident, finalul a fost, ca de obicei, apoteotic, cu toți spectatorii în picioare (şi doar Paul Surugiu-Fuego în genunchi pe scenă!), cântând la unison “Dragă soră basarabă!” de Marius Mărgărit şi “Imnul neamului” de Ilie Gorincioi, pe versuri de Grigore Vieru.

alături de Brio Sonores

alături de Natalia Gordienko

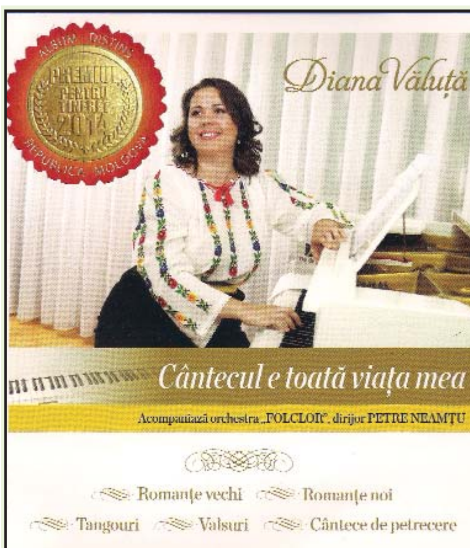
Din multe puncte de vedere concertul a fost o premieră, aici intrând şi ținutele vestimentare ale artistului (nu mai puțin de şapte, semnate Alexandru Ciucu, designer căsătorit cu Alina Sorescu). Scenotehnica a fost impresionantă, cu peste 200 de metri de ecrane LED şi o grafică de excepție. Filmat 4k, concertul a fost şi din acest motiv o revelație pentru telespectatori, prin calitatea excepțională a imaginii şi a sunetului. Un show de lumini absolut captivant, demn de orice producție internațională (dacă nu creştem şi noi în România nivelul evenimentelor n-avem nici o şansă de a ne impune în concertul mondial!). Iată ce a declarat Paul Surugiu-Fuego înainte de difuzarea concertului pe micul ecran: “Doresc să aduc lumină în case printr-un concert pop-simfonic de suflet, un adevărat vis împlinit. Totul a fost o sărbătoare, cu imagini superbe, muzică la fel, orchestrele şi corul – la înălțime, orchestrațiile de clasă, repertoriul divers. Am avut şansa de a putea susține spectacolul la care am lucrat încă din decembrie, chiar înainte de decretarea stării de urgență în ambele țări. M-am străduit şi mi s-a spus că am reuşit să ofer un produs de referință, cu invitați speciali, dominat de eleganță şi bun-gust. Puterea muzicii este ea însăşi o lumină a bunătății!”.

Artistul va propune publicului bucureştean şi telespectatorilor un alt concert pop-simfonic, de această dată la Sala Palatului. Inițial a fost anunțat la sfârşit de aprilie, reprogramat în iunie şi să sperăm că-l vom putea totuşi urmări pe 10 octombrie (biletele au rămas valabile). Este vorba fireşte de alt repertoriu, alți invitați, pe scenă urmând a se afla 130 de artişti, cu acompaniamentul asigurat de Orchestra Metropolitană Bucureşti şi de Corul Accoustic, dirijate de Daniel Jinga. După 26 de ani de carieră, cu 33 de albume de studio înregistrate, numeroase “Discuri de platină” şi “de aur”,

şlagăre, premii, două turnee naţionale în fiecare an, concerte în întreaga lume, Paul Surugiu-Fuego a demonstrat convingător că a atins o maturitate profesională ce-i permite să abordeze cel mai dificil şi mai divers repertoriu, evoluând inclusiv alături de o orchestră simfonică. Până la toamnă să ne rugăm să revină concertele cu public, dacă nu, îl vom urmări în fiecare duminică pe TVR2 în emisiunea sa "Drag de România mea". Şi pentru că se plictisea în izolare doar compunând şi pictând, îndrăgitul artist are de la începutul lunii mai, seară de seară, emisiunea radiofonică "Gramofonul" la Naţional fm, aşa încât admiratorii şi mai ales admiratoarele sale au cu ce să-şi ostoiască dorul până la toamnă!

Octavian URSULESCU

Diana Văluţă: „Cântecul e toată viaţa mea"

Am regăsit într-un teanc de CD-uri acest foarte reuşit album, pe care îl tot căutam pentru a-l recenza. Protagonista a susţinut, acum câţiva ani, un remarcabil recital pe scena Festivalului naţional al romanţei "Crizantema de aur" de la Târgovişte, la invitaţia Alinei Mavrodin Vasiliu, prilej cu care ne-a oferit acest disc... regăsit, distins cu "Premiul pentru tineret" în Republica Moldova. Albumul este recomandat cu căldură de câţiva Artişti ai poporului de dincolo de Prut, între care Petre Neamţu (acompaniamentul este asigurat de orchestra "Folclor" dirijată de dânsul), Ştefan Petrache, Zinaida Julea, Valentina Cojocaru, dar şi de Corina Chiriac. Diana Văluţă este lector univ. la Conservatorul din Chişinău, compozitoare (membră a Uniunii Muzicienilor din Moldova), orchestratoare, "Magistru în Arta Muzicală". Între cele 16 titluri întâlnim piese de Ion Vasilescu, Petre Popescu-Peppo, Nelu Danielescu, Aurel Giroveanu, Jolt Kerestely, Corina Chiriac, dar şi de tatăl său, Ilie Văluţă, protagonista semnând mai toate aranjamentele muzicale. Romanţe vechi şi noi, valsuri şi tangouri, cântece de petrecere sunt reunite pe acest CD de calitate.

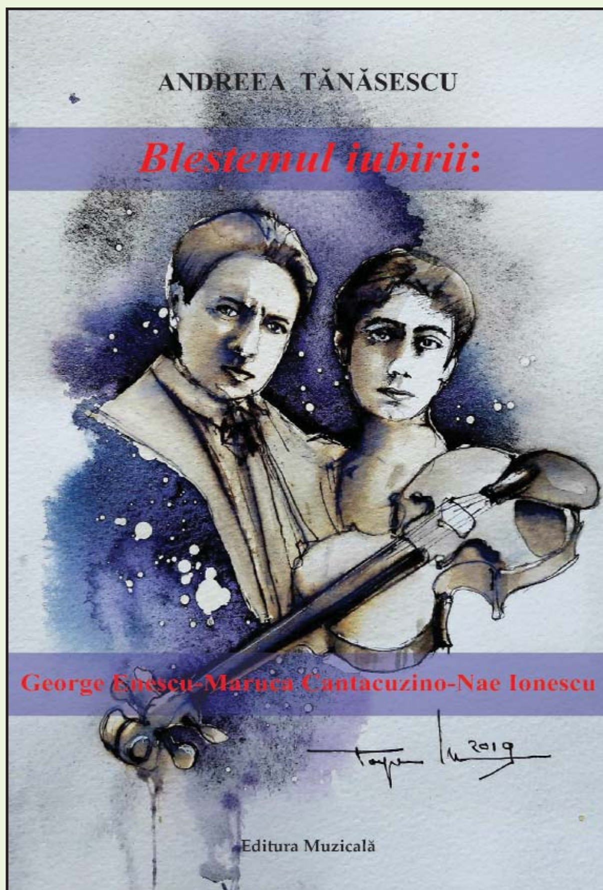
Mircea Andreescu: „Crizantemă, te ador!"

Cunoscut compozitor, îndeosebi de romanţe, dar şi instrumentist (pe albumul de faţă are creaţii proprii interpretate de el la nai şi la acordeon), Mircea Andreescu şi-a reunit 18 dintre cele mai frumoase lucrări pe acest disc de tip "Best of". Titlul CD-ului este dat de o piesă lansată cu mult succes în urmă cu câţiva ani pe scena festivalului naţional al romanţei "Crizantema de aur" de la Târgovişte (greu de înţeles de ce n-a fost premiată atunci...) şi cântată de tenorul Sorin Lupu de la Opera naţională din Cluj-Napoca. Acesta, ca şi alte cântece, a intrat în circuitul genului, figurând în palmaresul concurenţilor la festivalurile de gen. Câteva titluri reţin în mod deosebit atenţia: "Nu pot trăi fără tine", "La nunta ta eu n-am să vin", "Am regăsit prima scrisoare", "Dragostea mea", "Nu pot fără dragoste", "Tare necăjită ai fost, mamă", "Azi, la ceas de sărbătoare". La capitolul interpretare întâlnim nume apreciate, cum ar fi Ileana Şipoteanu, Ioana Sandu, Constantin Florescu, Vasile Topârceanu, dar şi Ştefania Rareş, Elena Merişoreanu, corurile Filarmonicii de stat din Oradea sau cel de copii "Meloritm", fiindcă zonele muzicale abordate de compozitor sunt extrem de diverse, ajungând la muzica religioasă şi cântece de Crăciun.

Blestemul iubirii: George Enescu-Maruca Cantacuzino-Nae Ionescu

Din perspectiva profund materială a evoluției societății, statutul asumat al unui creator de artă este asimilat singularității absolute a lui Don Quijote. Încercând să pătrundă cu grație în universul unicat, extrem de sensibil, al conexiunilor interumane ce influențează un destin artistic, dramaturgul și coregraful Andreea Tănăsescu și-a ales ca subiect pentru cel de-al doilea volum propriu de piese de teatru o suită de secvențe din zbuciumatul parcurs existențial al Marucăi Tescanu-Cantacuzino, intersectat cu cel la fel de tumultuos al genialului Enescu.

Personalizând accentuat interrelația celor trei personaje, piesa ***Blestemul iubirii: George Enescu-Maruca Cantacuzino-Nae Ionescu*** își depășește filonul inspirațional – romanul autobiografic al Marucăi Cantacuzino-Enescu, *Umbre și lumini* – la capitolul investigație psihologică și, evident, investiție emoțională, puse în lumină, progresiv, de formatul dramaturgic al scrierii.

Sugerând o anume fluiditate în componența recuzitei scenice, piesa survolează deseori granița dintre real și imaginar, accentuându-i permeabilitatea. Derularea neîntreruptă, surprinzătoare, a cadrelor în decursul celor șase scene, ritmul alert al întretăierii dialogurilor ce rezumă situații conflictuale și schimbările ce intervin continuu în asamblarea decorurilor și a costumelor – propulsează în prim plan, dincolo de spațiul intim al trăirii fiecărui rol, portretul unei lumi în perpetuă mișcare. Jocul feminizant al dezbrăcării și îmbrăcării, semn al continuei pendulări emoționale abundând de sensuri, amprentează puternic ideea de echilibru sugerată de simetria arhitecturării scenariului; pe măsura parcurgerii celor trei scene ale fiecărui act, entropia stărilor antitetice acaparează treptat traiectoria personajelor, asimilându-le, alegoric, cursei unor pioni pe imaginara tablă de șah a unui cotidian alienat, cu idealuri cvasi-haotice.

Din complexul context al dramei tangente realității palpabile, se detașează ca o punte între universuri paralele, între iluzia unor precepte morale și atitudini cu tendințe nihiliste, figura stranie, intenționat ubicuă, a lui Șeitan-Diavolul, cel ce pare că intervine temporar în alterarea traseului urmat de celelalte personaje; însuși „Domnului” (!) Șeitan i se încredințează rolul original al *raisonneur*-ului întregii acțiuni, datorită lui conturându-se cu claritate atât caracteristicile unei societăți în derivă cât și cele două „talere” pasionale ale Marucăi Cantacuzino: preexistenta Umbră – ipostaziată în actul secund prin prezența filozofului Nae Ionescu, elocvent reprezentant al esenței tarelor epocii – și intermitenta Lumină – pe care personajele o disting miraculos în profunzimea discursului sonor enescian, proiectând-o implicit în structura interioară a personalității omului George Enescu.

Pe măsura minuțioasei elaborări a acestui complex și inedit demers dramaturgic datat 2019 – de a cărui editare, în condiții grafice mai mult decât excelente, se face „vinovată” efervescenta noastră Editură Muzicală (picturile ce ilustrează cele două coperți aparținând artistului plastic Mugur Popa, iar schițele scenografice arhitectei Corina Dușoiu) – autoarea lui, Andreea Tănăsescu, i-a gândit lansarea imaginând o serată originală de sfârșit de septembrie în Aula Palatului Cantacuzino. Firesc, alături de mult așteptatele fragmente de text, care au prins viață în viziunea actorilor Mihaela Bețiu și Daniel Tudorică, au fost interpretate – de către pianistul Andrei Tănăsescu și mezzosoprana Heliana Drăgușin – repere semnificative din creația enesciană (lirica „Pavană” din *Suita pentru pian op.10*, și „Introducere și Dans” din opera *Oedipe* transcrise pentru pian de către Andrei Tănăsescu), dar și cele *Șapte Cântece Populare Spaniole* ale lui Manuel de Falla, prilej suplimentar de reflecție asupra traiectoriei unor destine excepționale. Dincolo de aparența tratării unui obișnuit triunghi amoros, *Blestemul iubirii: George Enescu-Maruca Cantacuzino-Nae Ionescu* marchează, cu o nedisimulată forță de expresie, acea premieră în dramaturgia românească de la care așteptăm să fie pusă în scenă cât mai curând!

Loredana BALTAZAR

Enescu. Octetul de coarde în înregistrări de referință

În prima parte a anului 2020, casa de discuri Bis a lansat albumul „Mendelssohn-Enescu. Octets”, pentru care două cvartete de coarde și-au pus laolaltă forța creatoare, dând viață unor lucrări nu atât de des

înregistrate: două octete, lucrări de tinerețe aparținând lui Felix Mendelssohn, respectiv George Enescu.

Cvartetele Gringolts şi Meta4 au o activitate artistică importantă şi diversă din punct de vedere repertorial. De fiecare dată interpretările acestora au fost apreciate, iar acum efortul creativ i-a condus către una dintre cele mai speciale lucrări ale compozitorului român.

Cele două lucrări au aceeaşi distribuție instrumentală, însă diferă din punct de vedere stilistic. Prima aparține perioadei romantice timpurii;

Mendelssohn îşi căuta pe atunci drumul artistic, iar prin acest octet (inovație în ce priveşte componența instrumentală) s-a depărtat de zona mozartiană în care se simțea comfortabil până atunci, creând sonorități diafane, mai apropiate de individualitatea sa şi de spiritul epocii romantice. Cea de-a doua lucrare, octetul compus de tânărul Enescu (în vârstă de numai 19 ani când l-a finalizat), prezintă inovații specifice începutului secolului al XX-lea. Lucrarea românească este şi ea aflată la intersecția a două perioade din istoria muzicii: romantismul şi modernismul. Partitura octetului este complexă, cu valențe polifonice şi cu un parcurs mobil, dificil de interpretat la data compunerii sale...

De-a lungul istoriei, lucrarea enesciană a întâmpinat dificultăți, prima ei audiție fiind amânată aproape un deceniu din pricina dificultății instrumentale. Mai târziu însă, s-au realizat interpretări din ce în ce mai valoroase, câteva dintre ele rămânând imprimate pe discuri de vinil sau compact-discuri, (unele remasterizate).

Dintre acestea, vom menționa mai jos câteva imprimări care au cunoscut (sau cunosc încă) aprecierea publicului, precum imprimarea pe disc vinil din anul 1956, sub conducerea dirijorului Constantin Silvestri (la vioară: Henry Brendier, Lucian Savin, Mendy Rodan, Mircea Sulescu; violă: George Popovici, Wilhelm Berger; violoncel: Alfons Capitanovici, Serafim Antropov). Înregistrarea a fost realizată la casa de discuri Electrecord. Aceeaşi instituție a produs în anii ce au urmat altă înregistrare, pe acelaşi suport, realizată de instrumentişti ai Filarmonicii „George Enescu”.

Mai apoi, printre înregistrările notabile în format digital (CD), regăsim pe cea a Kremeratei Baltice (sub conducerea violonistului de talie internațională Gidon Kremer); de asemenea, celebra casă de producție Warner Classics a realizat o imprimare a acestui solicitant opus.

În urmă cu peste 10 ani, aceleaşi două titluri – octetele de Mendelssohn şi Enescu – au fost imprimate de artişti cu cariere solistice importante: la vioară au interpretat Isabelle Faust, Katharine Gowers, Antje Weithaas şi Christian Tetzlaff, la violă, Rachel Roberts şi Antoine Tamestit, iar la violoncel s-au aflat Gustav Rivinius şi Quirine Viersen. Boston Chamber Society a realizat la rândul său o interpretare a celor două opusuri, la începutul secolului al XXI-lea.

În această perioadă, când ne aflăm la ceas de comemorare a geniului muzicii româneşti a secolului trecut, vă invităm să luăm cât mai des aminte la a asculta adevărata muzică românească; cea de secolul trecut şi cea de astăzi, care cu siguranță n-ar fi avut chipul pe care-l ştim fără a fi existat cea a înaintaşilor, în fruntea cărora, poate pentru totdeauna, îl vom găsi pe George Enescu.

Noutăți muzicale la Warner Classics

Warner classics anunță câteva lansări din luna martie şi noutăți pe site-ul oficial warnerclassics.com: CD-uri cu muzică de cameră, simfonică şi o nouă listă de redare ce aduce laolaltă cele mai valoroase interpretări din fonoteca acestui important producător.

Anul Beethoven aduce bineînțeles o remasterizare a unei înregistrări de colecție din 1969. Trio-urile 5 şi 6, op. 70 sunt interpretate de Rudolf Buchbinder (care, cu această înregistrare a devenit un reper al pianisticii

vieneze clasice), violonistul Peter Guth şi violoncelista Heidi Litschauer.

„Memento" – despre viaţă şi moarte – este un alt album de muzică de cameră, înregistrat de „vision string quartet" (sic!) pe care casa de producţie l-a lansat de curând. Repertoriul ales de tinerii muzicieni are un element comun mai puţin abordat: doi compozitori ce s-au stins la nici 40 de ani: F. Schubert şi F. Mendelssohn. Mai mult, din repertoriul celor doi, au interpretat două opusuri cu aceeaşi tematică: *Fata şi Moartea* şi *Cvartetul nr. 6*, compus de Mendelssohn în memoria surorii sale, Fanny.

Colecţia de CD-uri intitulată „Cele 9 simfonii" este o excelentă recomandare pentru melomanii care îndrăgesc muzica lui A. Bruckner. Lucrările monumentale, în interpretarea Staatskapelle Dresden – sub conducerea muzicală a dirijorului Eugen Jochum, au fost înregistrate între 1975 şi 1980, fiind prelucrate conform celor mai înalte standarde de audiţie actuale.

Între apariţiile lunii martie găsim şi o versiune a *Simfoniei a 8-a* de D. Şostakovici, în interpretarea Orchestre national du Capitole du Toulouse dar şi alte albume cu interpretări de referinţă.

Norela-Liviana COSTEA

Vasile Nani - „Culorile vieţii"

„Începusem să-mi pierd speranţa. Am scris atâtor oameni din radio, tv şi case de producţie, dar nimic. Nici măcar un mulţumesc, sau poate că vor asculta... Începeam să mă simt ca un cerşetor, să nu mai cred în munca mea. Ştiu că nu sunt la modă, dar ce am compus e din suflet şi speram să mai fie oameni cu suflet în ţara asta."

Vasile Nani are 45 de ani, de loc e din Zalău, dar trăieşte în Bucureşti. În timpul studenţiei de la Cluj a înfiinţat trupa Access (hard rock clasic), în anii 90. Mai târziu a intrat basist în grupul Hara, care făcea o frumoasă figură la nivel naţional printre trupele pop-rock douămiiste. În 2003 s-a potolit cu muzica. Dar în urma unei mari traume personale, în 2011 a luat din nou chitara în mâini şi a început să compună. Din piesă în piesă, de-a lungul timpului a ajuns să scrie despre durere şi speranţă vreo 23 de melodii. Folk simplu - chitară şi voce. Anul trecut a intrat în studioul lui Vlad Creţu, care avea să-l iniţieze într-un stil– i-a zis electrofolk. Şi-a înjghebat şi el un studio acasă şi s-a apucat de înregistrat. Nu ştiu dacă a pus punct albumului „Culorile vieţii", care în prezent numără 10 piese. „Dacă poţi visa", „Zbor", „Casa ta", „Zburătorul", „Te-am găsit" – videoclipuri youtube care m-au impresionat. Nu pentru că am nevoie, ca atâta lume, de liniştea acestei muzici în momentele ieşite din normal ale crizei pandemice, ci pentru că Nani se exprimă foarte bine şi plenar în fiecare idee – vers, muzică şi imagine. Nimic nu forţează, totul curge. Să curgă şi zilele negre şi să ne revedem la o lansare, pentru că atât îi mai trebuie: un concert. Pentru că poate.

Doru IONESCU

Tenorul
VALENTIN TEODORIAN

Ne-a părăsit în ziua de 18 mai 1995. A fost prototipul artistului-intelectual, dovedindu-şi valenţele nu numai în domeniul cântului, ci şi în compoziţie, poezie, eseistică, muzicologie. Le-a făcut pe toate cu profunzime şi responsabilitate. Superioritatea, dobândită prin educaţie, cercetare şi cunoaştere, se simţea chiar şi în discuţiile obişnuite. Poate, de aceea, în preajma lui aveam tot timpul, o grijă deosebită. Simţeam nevoia să-mi depăşesc limitele. S-a întâmplat doar de câteva ori: în anul 1977, când realizam ciclul de emisiuni radiofonice Amfiteatrul artei lirice (unde a dorit să vorbească despre Sensibilitate şi culoare pe scena lirică) şi prin anul 1987, în platoul de televiziune, la filmarea duetului din opera Bărbierul din Sevilla, împreună cu Nicolae Herlea. Pentru regizorul Anghel Ionescu-Arbore, cel care transpunea pentru camere duetul amintit, a fost un adevărat examen. Valentin Teodorian dorea să i se explice fiecare pas, fiecare privire, fiecare gest. Totul trebuia să aibă logică, să fie firesc şi de bun gust.

Valentin Teodorian a fost o personalitate de excepţie. A avut o muzicalitate rafinată, o inteligenţă sclipitoare, îmbinate cu un talent scenic intuitiv şi o cultură umanistă veşnic întinerită.

Provenit dintr-o familie de muzicieni, în care tatăl - Constantin Teodorian (membru fondator al Societăţii Opera şi, timp de un sfert de veac, solist al Operei din Bucureşti) şi mama - Eugenia Teodorian (membră a Societăţii Corale Carmen) i-au oferit o educaţie riguroasă la Colegiul Sfântul Sava şi apoi, la Conservatorul din capitală. După cum a declarat în numeroase rânduri, adevăraţii dascăli i-au fost, mai întâi tatăl, de la care şi-a însuşit arta cântului, urmat de Nicolae Lungu şi de regizorul Jean Rânzescu.

- Îmi amintesc că bunul meu profesor Nicolae Lungu, în coralele căruia am fost ucenic aproape zece ani, înainte de a deveni solist vocal liric, întrerupea de zeci de ori dinamica unei repetiţii rostind de fiecare dată, o recomandare ultimativă: Daţi căldură cântării!...Adică, sensibilitate şi culoare sunetului.

- Şi maestrul Jean Rânzescu ce vă spunea deosebit?

... să interpretăm personajele, să fim eroi, cu sentimente şi trăiri, nu simpli producători de sunete, oricât de frumoase ar fi ele. Să facem diferenţierea între stiluri. Muzica franceză, de exemplu, cere gingăşie şi delicateţe, opera italiană clasică, o sensibilitate lirico-dramatică accentuată, în timp ce creaţia wagneriană reclamă o atitudine viguroasă, eroică.

După părerea mea, dintre vocile bărbăteşti din România, cea mai amplă cromatică, cu simţ artistic şi fantezi, a fost aceea a baritonului Dan Iordăchescu. (interviu pentru Radio, anul 1977)

Valentin Teodorian a cântat roluri de tenor în peste 40 de opere, dintre care, de neuitat rămân cele din: Bărbierul din Sevilla de Rossini, Pelleas şi Melisande de Debussy, Evgheni Oneghin de Ceaikovski, Manon de Massenet, Traviata şi Rigoletto de Verdi, Don Pasquale de Donizetti, Cosi fan tutte, Flautul fermecat şi Răpirea din Serai de Mozart, Faust de Gounod, Gianni Schicchi de Puccini, Povestirile lui Hoffmann de Offenbach, Lakme de Delibes, Boris Godunov de Mussorgski (Inocentul), Maeştrii cântăreţi de Wagner (David), Albert Hering de Britten, Luna de Orff (Povestitorul), operetele Liliacul de Johann Strauss (Eisenstein) şi Văduva veselă de Lehar (Camille de Rosillon). Remarcabile au rămas şi evoluţiile sale în lucrări româneşti: Ionică din Motanul încălţat de Cornel Trăilescu, Rică din O noapte furtunoasă de Paul Constantinescu, Păstorul din Oedipe de George Enescu.

Este laureat al Concursului Internaţional Primăvara la Praga (1954) şi al Festivalurilor internaţionale de la Bucureşti (1953) şi Varşovia (1955). In anul 1962 a primit titlul de Artist Emerit.

În operă, lied, canţonetă sau muzică vocal-simfonică, Valentin Teodorian îmbina cu cea mai mare eleganţă, respectul faţă de stil şi de indicaţiile partiturii, cu forţa de expresie a cuvântului, cu puritatea sonoră şi transmiterea emoţiei. Vocea sa de tenore di grazia era dulce, luminoasă, mlădioasă, capabilă să redea cele mai subtile nuanţe lirice. Personajele sale respectau adevărul caracterologic şi istoric, împrumutând din lumea lăuntrică a interpretului căldura şi rafinamentul. Se simţea bine în arabescurile filigranate ale agilităţilor rossiniene. Iată de ce, împreună cu: Magda Ianculescu (care i-a fost soţie timp de mai mulţi ani), Nicolae Herlea, Silviu Gurău, Constantin Gabor, Nicolae Secăreanu, Nicolae Florei, Valentin Loghin, Maria Săndulescu, au format celebrele distribuţii de aur ale nemuritoarei capodopere Bărbierul din Sevilla.

La el, orice „edificiu" artistic era bazat pe cercetare, motivaţie logică şi documentară, pe detalii minuţios pregătite. Această elaborare o simţim nu numai în fraza muzicală cântată, ci şi în compunerea liedurilor sale, în articolele scrise, în monografiile dedicate lui Nicole Lungu sau lui Verdi Nemuritorul.

- Un mare portretist nu se va mulţumi niciodată cu reproducerea fotografică a trăsăturilor figurii, ci va pune accent pe expresivitatea privirii, a gurii, a frunţii. Un detaliu bine prins şi transpus pe pânză face din portret o

mare creație. Deasemenea, un pic de culoare, unde trebuie, detaşează talentele.

- În cazul cântăreților, culoarea nu trebuie confundată cu culoarea nativă a unei voci sau cu ceea ce numim de obicei: o voce luminoasă, sumbră, albă sau întunecată...

- Nu. Şi nici cu specificul celor cinci mari categorii vocale de cântăreți şi subdiviziunile lor: sopran, altist, tenor, bariton, bas. Cu ajutorul detaliilor, cântărețul trebuie să alcătuiască un portret psihologic al personajului. Întrebuințând „culoarea" în cânt, aidoma unui pictor, folosind „penelul" imaginației şi talentului, el trebuie să pună câte o „tuşe", concretizată într-o lacrimă, un zâmbet, o bucurie , o lumină, o umbră, şi altele. Cele două arte au mulți numitori comuni, chiar dacă sunt percepute prin organe de simț diferite. (Interviu pentru Radio, anul 1977)

Aşa cum Bacovia poate fi numit pictor de cuvinte sau compozitor de vorbe, tot aşa Valentin Teodorian poate rămâne în istoria muzicienilor români exponentul seniorilor în portretistica sunetului cântat.

Luminița CONSTANTINESCU

Daniela Caraman Fotea sau Povestea unei iubiri fără margini pentru muzică

În 31 martie primeam un telefon de la Daniela Caraman Fotea, îngrijorată fiind de veştile că epidemia cu corona virus se întețeşte în Constanța şi dorea să ştie ce se întâmplă în oraşul meu, cu mine, cu copilul meu. Am vorbit mult, ne-am confesat şi ne-am urat de sănătate, ca tot românul. A fost o conversație tristă, precaută, să nu agităm realitatea ce se răsfrângea inopinat şi înspăimântător asupra noastră, fără precedent. Parcă şi obişnuita despărțire, cu gânduri frumoase pentru Sfintele Sărbători, nu mi-o mai amintesc. A fost ultima noastră convorbire. Daniela Caraman Fotea, muzicolog erudit şi om de artă, de înaltă probitate morală şi profesională, a plecat într-o lume mai bună, ferită de pericole şi dezamăgiri. Gândurile mele despre ea se vor adresa omului şi mai puțin muzicianului, pentru că valoarea ei umană este un regal pentru toți cei care am cunoscut-o cu adevărat. Cât despre cariera sa şi despre prezența sa în lumea criticii muzicale, voi puncta acolo unde elementul de unicitate a marcat esențial viața culturală românească.

În ultima vreme îmi povestea că tot mai mulți prieteni muzicieni se duc şi cercul ei de amintiri se limitează la lacrimi şi regrete. Şi-ar fi dorit o altfel de realitate, în care membrii valoroşi şi unanim recunoscuți ai Uniunii compozitorilor şi muzicologilor din România, să fie mult mai frecventați, mai evidențiați, consultați şi cooptați în noi proiecte. Aceasta a fost lumea pentru care au lucrat şi pentru care au contribuit la promovarea ei, peste tot în lume, cu imens respect şi bucurie.

Se simțea tot mai singură, mai abandonată în credința ei, că prietenii de odinioară ar putea fi eterni. Poate că şi plecarea profesorului Grigore Constantinescu, vechi prieten, a întristat-o enorm şi intrase într-o stare de detaşare afectivă, în fața evidenței.

A fost prezentă la lansarea şi devenirea în muzică a unei generații întregi de artişti din întreaga galerie de interpreți şi muzicologi, din toate genurile. Le-a fost alături tuturor celor care au construit o memorie culturală prin radioul muzical românesc, apoi la Casa de discuri Electrecord (şi rampa mea de mediatizare muzicală), unde a manageriat cultura muzicală înregistrată audio, în toate genurile reprezentative, unde a promovat tineri interpreți şi a dăruit publicului pagini memorabile. A scris enorm despre calitatea spectacolelor muzicale din România, a dăltuit portrete artistice valoroase, a promovat nume şi cariere de artişti, a evaluat tineri interpreți în calitate de membru eminent al juriului prestigiosului Concurs "Ionel Perlea", a pus în evidență arta unor iluştri muzicieni (Sabin Păutza, Laurențiu Profeta, ş.a.), a militat pentru calitatea unui învățământ universitar vocațional real şi competitiv în țara noastră.

A fost premiată şi recunoscută ca o mare personalitate de elită în cultura națională, cu premii de stat şi profesionale, în care a crezut în măsura în care ele erau datorate unei munci adevărate şi benefice.

Activitatea ei a fost excepțională prin volumul uriaş de articole şi cronici, prin coordonarea unor posturi de radio (Radio 21, Pro FM, Mediapro Music), prin activitatea din cadrul UCMR.

Dar Daniela Caraman Fotea a fost prietena mea, omul care m-a cunoscut când aveam 20 de ani şi care m-

a asistat profesional până la împlinirea celor 60 de ani, când mi-a dăruit o ultimă cronică de excepție la volumul Mari Portrete Verdiene. A crezut imens în mine şi în şcoala mea de interpretare şi a dorit ca lumea să afle acest lucru. De fiecare dată!

Era intransigentă şi dură cu nonvalorile, aspră când evalua artişti, dar generoasă şi fericită acolo unde auzea

muzică bună şi interpreţi de viitor. Pe toţi aceştia i-a promovat şi i-a încurajat.

Daniela Caraman Fotea rămâne printre noi, scrisul ei îl vom invoca tot timpul, dragostea ei pentru artă ne este prezentă şi interesul ei pentru adevărul muzical ne animă. Ne-a unit arta şi ne-a despărţit cumva...războiul.

Omagiul meu unei doamne autentice, cultă şi rafinată prin mesajul ei intelectual, un prieten pentru totdeauna, un om al cărui suflet nu voi înceta să îl invoc!

Odihneşte-te în pacea şi în lumina în care ai crezut mereu, până la capăt!

Florenţa Nicoleta MARINESCU

Daniela Caraman Fotea

S-a stins din viaţă, în zi de sărbătoare, o mare personalitate a muzicologiei româneşti, distinsa scriitoare,

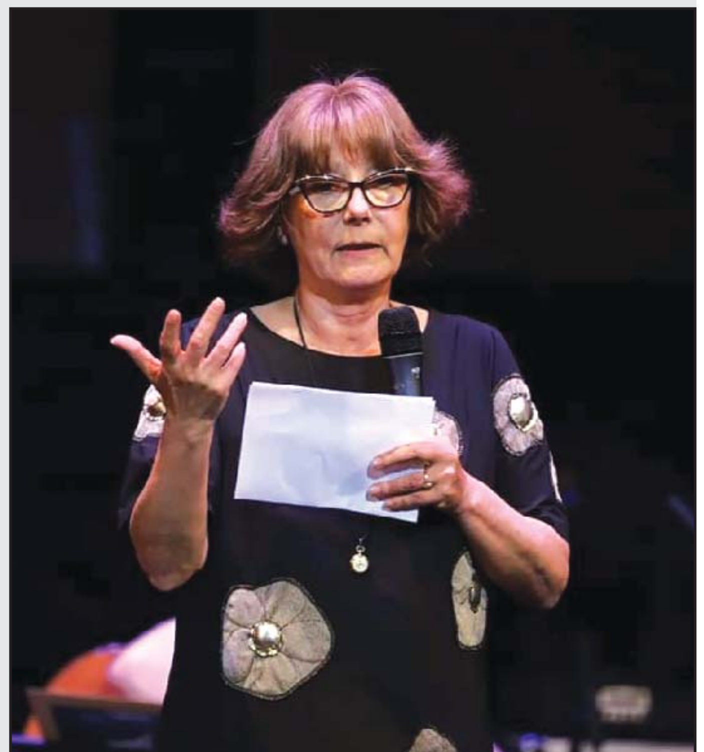

critic muzical şi manager care a fost Daniela Caraman Fotea. Apreciată şi respectată membră a Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România, Daniela s-a remarcat ani de zile ca Director al Casei de discuri Electrecord, dar şi ca Redactor Şef la Radio România, A.R.I.A, ProFM, Radio21. Autoare a numeroase volume dedicate unor compozitori şi interpreţi de seamă ai muzicii uşoare româneşti, şi nu numai, ea a fost de-alungul a peste 55 de ani de carieră un fin cercetător şi observator al fenomenului muzical românesc, în cele mai semnificative aspecte ale sale. Am avut onoarea să fiu unul dintre creatorii pentru care Daniela Caraman Fotea a scris numeroase cronici muzicale, iar recent, chiar un volum biografic de mărturii, intitulat "Sabin Păutza-Maestrul", în care a adunat referinţele şi aprecierile a peste 30 de muzicieni români, despre creaţia mea. Un om de o generozitate şi un farmec personal rar întâlnite, Daniela mi-a fost colegă de grupă în anii când studiam la Conservatorul "Ciprian Porumbescu" din Bucureşti, acei ani care au însemnat începutul unei prietenii care a durat până pe 20 Aprilie, anul acesta, când a plecat dintre noi. Astăzi, 4 Mai 2020, când scriu aceste rânduri, Daniela ar fi împlinit 77 de ani de viaţă, închinată, deopotrivă, muzicii şi celor care au slujit-o cu dăruire. Va fi mereu prezentă, vie şi plină de har şi de lumină în amintirea noastră. Dumnezeu s-o primească şi să o binecuvânteze în Împărăţia Lui.

Sabin PĂUTZA

Maria Puşcaciu

Aşa cum am subliniat în repetate rânduri, Brăila este oraşul ce deţine o superioritate indiscutabilă în ceea ce priveşte manifestările muzicale, acoperind toate genurile. Astfel, în oraşul de la Dunăre se desfăşoară Festivalul şi concursul internaţional de canto "Hariclea Darclée", Festivalul internaţional de muzică uşoară "George Grigoriu" (din 2005), Festivalul internaţional de folclor "Cântecul de dragoste de-a lungul Dunării" (din 2007), Festivalul internaţional de jazz "Johnny Răducanu" (din 2013), un festival naţional folk, manifestări periodice pe tărâmul muzicii de fanfară. Ei bine, toate acestea au datorat imens aceleia care a fost sufletul lor în plan organizatoric, dar şi uman, **Maria Puşcaciu**, care din 1997 a îndeplinit funcţia de director al Centrului Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale, activitatea ei fiind absolut prodigioasă pe toate planurile. Se născuse Maria Gâlcă la 15 septembrie 1950, fiind legată permanent de promovarea şi dezvoltarea culturii brăilene. Absolventă a Facultăţii de Ziaristică, a fost membră a Uniunii Ziariştilor din România. Un timp a îndeplinit funcţia de consilier editorial la Ministerul culturii, după care a lucrat la ziarul local "Înainte" şi a fost redactor-şef la "Mişcarea Ecologistă". Dar, cum spuneam, manifestările muzicale amintite anterior au pus Brăila pe harta culturală a României, dar şi a lumii, cu zeci de participanţi veniţi din toate colţurile globului, iar Maria Puşcaciu era mereu gazda caldă şi apropiată care-i primea

pe toţi cu braţele deschise. Profesionistă redutabilă, avea grijă întotdeauna de cele mai mici detalii, consolidând în timp prestigiul manifestărilor şi al oraşului, dar în egală măsură contribuind la afirmarea identităţii şi autenticităţii muzicii româneşti. N-a făcut niciodată concesii, de nici un fel, nici rabat de la calitate, fiind în plus un om de o mare modestie şi discreţie, căruia nu i-a plăcut, cum se spune, "să iasă în faţă". La Centrul judeţean de cultură a cimentat un colectiv extraordinar, care regretă din toată inima dispariţia, pe 11 mai 2020, în urma unei boli nemiloase, a "Doamnei dirijoare", cum îi spuneau cu afecţiune colegii. Cu aceeaşi durere au primit vestea dispariţiei Mariei Puşcaciu toţi participanţii la festivalurile organizate de dânsa, o parte din ei trimiţând la înmormântare o frumoasă coroană, în amintirea anilor minunaţi ai colaborărilor. "La Brăila, nimic nu va mai fi ca înainte fără Maria Puşcaciu!" - acesta a fost gândul exprimat la unison de Horia Moculescu, Marius Ţeicu, Andreea Andrei, Ionel Tudor, Titus Andrei, Andrei Tudor, Paul Surugiu-Fuego, Florian Lungu, Octavian Ursulescu... (**Dorin MANEA**)

Clara Mărgineanu

Poeta şi textiera (a semnat versuri pentru cântece de muzică uşoară şi mai ales folk) **Clara Mărgineanu** s-a stins din viaţa la numai 47 de ani, în urma unei boli incurabile. A absolvit Universitatea Naţională de Artă Teatrală şi Cinematografică, lucrarea ei de licenţă intitulându-se „Fascinaţia culturii în audiovizual". A fost realizatoare la TVR timp de 18 ani, unde a fost autoare a unor apreciate filme documentare şi emisiuni culturale. Ultimele două melodii de muzică uşoară pe versurile ei sunt "Renaştere şi iubire" şi "Sărmanele Duminici", încredinţate de compozitorul Francisc Reiter interpretei Ioana Sandu. De altfel aceasta din urmă i-a prilejuit Clarei Mărgineanu ultima apariţie publică, la începutul lunii martie, invitând-o să apară într-un spectacol în cadrul căruia designerul Delia Lazăr („Dahlia Couture") i-a înmânat (vezi imaginea alăturată) un Trofeu de excelenţă pentru cariera poetică. Între cântecele cărora le-a dat viaţă cu acel prilej Ioana Sandu s-a numărat şi „Sărmanele Duminici", iar poeta s-a stins din viaţă în Duminica Tomii... (**L. PRUNDU**)

Clara Mărgineanu (a doua din stânga)

Bill Withers şi muzica sufletului

Sinceritate, altruism, compasiune sunt cuvinte definitorii pentru muzica lui Bill Withers, care a murit la vârsta de 81 de ani, pe 30 martie 2020.

Provenind dintr-o familie săracă, rămas orfan de tată la vârsta de 13 ani, Bill Withers a învăţat din copilărie

lecţia smereniei şi a compasiunii. La vârsta de 17 ani se înscrie în rândurile Marinei Americane, unde va rămâne nouă ani. În acest timp, muzica devine o precocupare permanentă.

Născut pe 4 iulie 1938, Withers a debutat relativ târziu (după vârsta de 30 de ani), în anii '70, în perioada de vârf a muzicii soul. Timbrul distinct şi special al vocii prin care afirmă iubirea faţă de oameni şi viaţă, strălucirea şi gravitatea acestuia ne provoacă stări sufleteşti variate, de la bucurie la cea mai adâncă tristeţe. El s-a consacrat alături de nume mari ale soul-ului (Marvin Gaye, Stevie Wonder, Earth, Wind & Fire).

A lansat opt albume de studio (Just as I Am, 1971; Still Bill, 1972; +'Justments, 1974; Making Music, 1975; Naked & Warm, 1976; Menagerie, 1977; 'Bout Love, 1978; Watching You, Watching Me, 1985) şi un album live (Live at Carnegie Hall, 1973). Hit-urile „Ain't no sunshine" şi „Just the Two of Us" i-au adus două premii Grammy (1971, 1981). După ce a inspirat o întreagă generaţie, Bill Withers se retrage din activitate în 1985. În 1987, îi este acordat al treilea premiu Grammy pentru piesa „Lean on Me" (cântec lansat în 1972). În 2005 devine membru al

Songwriters Hall of Fame, iar în 2015, este inclus de Stevie Wonder în Rock and Roll Hall of Fame – ceea ce a reprezentat o recunoaştere a influenței sale uriaşe asupra muzicii pop-rock.

Vocea sa poartă ascultătorul pe aripile adevărului, prin labirintul sentimentelor şi al trăirilor celor mai profunde. Astfel, protestul ia forma parabolei în „I Can't Write Left Handed”, înțelepciunea izvoraşte din „beat”-ul inimii în enigmaticul „Grandma's Hands”. Iubirea sau grija pentru aproapele devin valori eterne în cântecul (ce atinge profunzimile unui imn religios) „Lean on Me”, iar melancolia este prezentată cu o simplitate uimitoare în „Ain't no sunshine”.

Cântecele lui Bill Withers se strecoară în lume ca un suspin, ca o rugăciune învăluită de acordurile genului muzical denumit atât de frumos: „suflet” (soul).

Little Richard – arhitectul rock'n'roll-ului

Little Richard, muzicianul care i-a inspirat pe Elvis Presley şi The Beatles, a murit în data de 9 mai 2020. Cel auto-intitulat arhitectul rock'n'roll-ului a pus bazele, la începutul anilor '50, alături de Chuck Berry, Buddy Holly sau Bill Haley, celui mai influent curent din istoria muzicii pop-rock.

Richard Wayne Penniman s-a născut pe 5 decembrie 1932 în Statele Unite ale Americii. Având o copilarie nefericită, Little Richard şi-a găsit refugiul în muzica gospel. De altfel, credința în Dumnezeu l-a însoțit pe întreg parcursul vieții.

În 1951 a avut primele încercări de a pătrunde în industria muzicală, înregistrând la casa de discuri RCA câteva piese blues, care însă nu i-au adus succesul aşteptat. Patru ani mai târziu, în 1955, Little Richard îşi găseşte stilul care îl va defini. Personalitatea sa flamboiantă, maniera inconfundabilă de a cânta, exploziile de energie de pe scenă, care se resimt puternic şi pe înregistrări, se suprapun peste influențele provenite din muzica gospel, blues şi jazz, dând naştere primului său hit, „Tutti Frutti”. După acest succes, au urmat multe alte cântece care s-au transformat în hit-uri: „Long Tall Sally”, „Good Golly Miss Molly” sau „Send Me Some Lovin', care au continuat să prindă publicul în vraja rock'n'roll-ului. Cântecele sale au fost preluate de star-urile rock precum Elvis Presley, Jerry Lee Lewis sau Gene Vincent – încă o mărturie a influenței uriaşe pe care Richard a avut-o asupra anilor '50.

Un deceniu mai târziu, John Lennon şi Paul McCartney mărturiseau că muzica lui Richard a fost o sursa permanentă de inspirație pentru cântecele lor. Înregistrarea apărută în 1964 a versiunii „Long Tall Sally” în varianta Beatles, l-a inspirat la rândul sau pe Little Richard să revină la genul rock'n'roll, după o pauză de 7 ani în care artistul se dedicase exclusiv muzicii religioase (gospel). Cu toate că nu a regăsit niciodată succesul primilor ani, Penniman a continuat să înregistreze albume, să susțină concerte live şi să joace în filme până la finalul vieții.

În 1986, Little Richard a fost inclus în Rock and Roll Hall of Fame, fiind unul dintre primii membri ai acestui veritabil Panteon, alături de Elvis Presley, Ray Charles, Jerry Lee Lewis, James Brown, Chuck Berry, Sam Cooke, Buddy Holly şi The Everly Brothers (cu toții incluşi în Hall of Fame în acelaşi an).

Dacă Elvis a fost, într-adevăr, Regele rock'n'roll, atunci cu siguranță Little Richard rămâne în istorie ca arhitectul acestui gen muzical, care a schimbat lumea.

David LAPADAT

Albumul cu amintiri

O imagine cu adevărat de neuitat, care cu siguranță îi va face plăcere Mirabelei Dauer, cântând aici în duet cu regretatul compozitor Ion Aldea Teodorovici o creație a acestuia. Încă din anii '80 Mirabela Dauer a fost prima solistă de la noi care a reluat şlagăre ale autorilor din Republica Moldova, îndeosebi ale fraților Ion Aldea şi Petre Teodorovici, ambii decedați. (**O.G.**)

Memorial Alexandru Imre

Am afirmat-o şi cu alte prilejuri, – se cuvine apreciată drept întru totul benefică, demnă de elogiu inițiativa muzicianului **Nicolas Simion**, producător / manager al label-ului **„7Dreams Records"**, de a încredința memoriei digitale (şi implicit posterității) înfăptuiri sonore-document apte a impune pentru neuitare nume ale unor exponenți de primă mărime ai jazzului autohton, ca **Jancy Körössy** (dublul CD ***„American Impressions and Romanian Landscapes"***, alte cinci albume în care **Simion** şi **Körössy** au colaborat, plus CD-ul ***„Tribute To Jancy"***), **Richard Oschanitzky** (dublele CD-uri ***„Memorial vol. I"*** şi ***„Memorial vol. II"*** realizate cu contribuțiile lui **Alexandru Vasiliu**, a **Ilenei Popovici** şi a subsemnatului), **Johnny Răducanu** (***„Tribute to Johnny"***). Albumul în curs de pregătire, constituit în parteneriat cu **Casa de discuri „Electrecord"**, se subsumează la rându-i aceluiaşi context, proiect ce vizează o oportună „teleportare" în actualitate a personalității poli-instrumentistului, dirijorului, aranjorului şi compozitorului **Alexandru „Şony" Imre** (16 octombrie 1924 – 13 septembrie 1980). Beneficiind de un mediu familial propice apropierii de timpuriu de arta sunetelor în oraşul natal Tîrgu Mureş (tatăl – **Arpad**, secui de origine, a fost clarinetist al Filarmonicii tîrgumureşene, în orele libere cântând jazz; iar fiica – **Margit**, sora lui **Alexandru,** a studiat pianul), adolescentul **Imre** a plecat la Cluj (în 1940, după absolvirea liceului), el urmând cursurile Academiei de Muzică şi Artă Dramatică din municipiul transilvan. De menționat că pe perioada ocupației horthyste din anii '40, fiul **Alexandru** şi tatăl **Arpad** luați prizonieri, au trăit dramatica experiență a întemnițării într-un lagăr german, de unde au fost după un timp eliberați, revenind în țară. Pe la mijlocul veacului trecut, **Alexandru Imre**, instrumentist (clarinet, saxofon sopran, saxofon alto, saxofon bariton) ***free lance*** în Bucureşti, devenea în perioada 1951-1957 prim clarinetist al Orchestrei Simfonice a Cinematografiei. După ce pianistul / dirijorul **Theodor Cosma** s-a expatriat la Paris, **Alexandru Imre** – din anul 1957 doar component al **Orchestrei Electrecord** – a preluat în 1963 conducerea ansamblului şi a deținut-o mai mult de un deceniu (1963-1977).

Atâta timp cât s-a aflat la pupitrul **Orchestrei Electrecord**, solist totodată, neobositul muzician a realizat un mare număr de înregistrări prețioase, a susținut concerte şi a întreprins mai multe turnee peste hotare în URSS, Suedia, Elveția, Polonia, la Festivalul de la Knokke (Belgia), dar mai ales în Germania în oraşele Bonn, Bremen, Berlin, München, Bochum, Stuttgart. A primit în 1957 ***„Medalia Muncii"*** din partea Marii Adunări Naționale a României, la Festivalul de la Mamaia a obținut în 1965 ***Premiul de interpretare***, ca şi ***Premiul discului***. Profesionist fără egal, a fost estimat ani de-a rândul drept unul dintre cei mai buni saxofonişti improvizatori şi clarinetistul numărul 1 al stilurilor ***Dixieland*** şi ***Swing*** în jazzul autohton. A compus muzică pop, bossanove, piese de jazz, muzică de scenă şi de estradă. Cu imaginație şi competență, a semnat numeroase aranjamente. Şi-a înscris numele pe genericele albumelor Electrecord „Evergreens", „Defilarea muzicanților", ale celor purtând numerele 3 („Bossanova"), 5 („Jam Session cu **Friedrich Gulda**") şi 8 (EP-ul „Dixieland") din „Seria Jazz", ca şi ale celor trei LP-uri din colecția discografică „Istoria jazzului". Invitați la Dresda, la una dintre edițiile notoriului Festival de Dixieland de acolo, **Alexandru Imre**.şi **Orchestra Casei de discuri Electrecord** au uimit publicul şi specialiştii prin autenticitatea integrării

în stil a interpretărilor, prin fidelitatea tălmăcirii unor vechi teme de jazz tradițional american! Muzicianul s-a bucurat de prietenia şi aprecierea celebrului dirijor, compozitor şi instrumentist **James Last**. În 1967 a luat parte – cum menționam mai sus – la înregistrarea discului *live* „Jam Session cu **Friedrich Gulda**" având-l ca oaspete pe cunoscutul pianist austriac de muzică clasică şi de jazz.

Artistul român s-a stins prematur din viață la vârsta de 56 de ani – în Germania, unde în ultima perioadă a existenței a activat adesea.

Albumul memorial dedicat lui **Alexandru Imre** se deschide cu o cunoscută temă aparținând jazzului tradițional, ***„Basin Street Blues"*** de **Spencer Williams**, regândită cu har şi creativitate de membrii **Orchestrei Electrecord** pe discul „Dixieland" apărut în anul 1970. Această versiune reliefând superioara capacitate de asimilare a trăsăturilor stilului tradițional, comportă două suprafețe sonore juxtapuse. Prima secțiune, mai nostalgică, îl relevă ca solist de înaltă clasă interpretativă pe **Alexandru Imre** care, succedând intervențiilor improvizatorice ale trompetistului **Nelu Marinescu** şi ale trombonistului **Nicu**

Dumitrescu, impresionează prin admirabila cantilenă, plină de patos a clarinetului; după un scurt interludiu de baterie susținut de **Bob Iosifescu**, secțiunea a doua a piesei, edificată pe dublu tempo, aduce cu sine un reușit episod de improvizație colectivă a instrumentelor de suflat, continuat cu încă un solo de trombon.

Două emoționante balade, *„Tu, doar tu"* (**Vladimir Cosma**) și *„Șoapte de iubire"* (**Noru Demetriad**) – melopei de înfiorată cantabilitate, rafinat armonizate și măiastru orchestrate, îl relevă pe **Șony Imre** drept un interpret de intensă trăire afectivă, posesor al unui timbru plin de noblețe și pregnanță la saxofon alto.

Urmează în derularea albumului alertele piese *„Petale albe"* și *„Dansul notelor"*, în care protagonistul subjugă auzul în tripla ipostază de înzestrat compozitor, de aranjor profesionist și de clarinetist virtuoz capabil a emite dezinvolt, exuberant, volubil, în fraze sonore exultând de frenezie, idei improvizatorice cuceritoare. O comparație onorantă cu dinamismul, plasticitatea și firescul solourilor unui **Benny Goodman** din anii ′30 nu ni se pare deloc exagerată, **Alexandru Imre** meritând cu prisosință a fi supranumit și el un *„king of swing"*. Al jazzului autohton!

Aptitudinea de a conferi noi redimensionări expresive, policrome, unor teme standard din repertoriul de circulație internațională al genului, aranjorul și dirijorul **Alexandru Imre** a probat-o elocvent în versiunile-cover atribuite cunoscutelor teme *„Caravan"* (**Juan Tizol**), *„Petite fleur"* (**Sidney Bechet**), *„Tea For Two"* (**Vincent Youmans, Irving Caesar**), *„Slipped Disc"* (**Benny Goodman**). Calitatea interpretativă vădită a **Orchestrei Electrecord**, viabilă și astăzi la mai bine de jumătate de secol de la efectuarea înregistrărilor, apare valorizată odată în plus de ținuta solourilor datorate excelenților instrumentiști improvizatori **Micky Ampoițan** - saxofon tenor, **Horia Ropcea** - acordeon, **Nicu Dumitrescu** - trombon, **Nelu Marinescu** - trompetă, **Cristian Colan** - pian și celestă. Firește, dirijorul își marchează la rându-i prezența solistică la saxofon alto și la clarinet, dar în următoarea piesă, *„Yardbird Suite"* (**Charlie Parker**), el se impune ca un redutabil interpret la saxofon bariton.

alături de Maria Tănase

Cinci momente muzicale, unul mai realizat decât celălalt, se succed pe CD, purtând cu sine mesajul unui lirism învăluitor, nuanțat de eleganța unor aranjamente ample, de bun gust, polivalente: *„Laura"* (**David Raskin, Johnny Mercer**), *„My Foolish Heart"* (**Victor Young**, **Ned Washington**), *„April In Paris"* (**Vernon Duke**, **Yip Harburg**), *„Embraceable You"* și *„Someone To Watch Over Me"* (ambele de **George** & **Ira Gershwin**) – teme standard reînviate pe retina memoriei de **Orchestra Electrecord** sub bagheta lui **Șony Imre**, echipă augmentată cu instrumente cu coarde și arcuș. Exceptând a treia dintre cele cinci piese menționate, în care cântă la clarinet, **Alexandru Imre** strălucește în celelalte secvențe ca solist creativ la saxofon alto.

Alte patru episoade sonore, preluate din discul *Seria Jazz nr. 5* (1968) „Jam Session cu **Friedrich Gulda**" relevă la loc de cinste fructuoasele conlucrări ale lui **Alexandru Imre** cu distinsul muzician **Richard Oschanitzky**. Martori la întâlnirea survenită între celebrul pianist austriac (invitat la cea de a IV-a ediție a **Concursului & Festivalului Internațional „George Enescu"**) și un grup de instrumentiști români de jazz, jam session care a avut loc în Studioul Casei de discuri Electrecord în ziua de 10 septembrie 1967, saxofonistul și clarinetistul **Alexandru Imre**, pianistul **Richard Oschanitzky**, contrabasistul **Johnny Răducanu** și bateristul **Bob Iosifescu**, stimulați de ambientul de creativitate generat de prezența distinsului oaspete, au reunit un quartet sui generis care, fără preparative anterioare, au interpretat cu brio temele standard *„There's No Denyin' "* (**Charlie Mariano**), *„Walkin' Shoes"* (**Gerry Mulligan**) și *„C-Jam Blues"* (**Duke Ellington**), plus prelucrarea temei folclorice românești *„Pe deal pe la Cornățel"* – patru eterice bijuterii sonore șlefuite cu minuție de artizan. Firește, toți cei patru interpreți au oferit măsura reală a înzestrării lor prin spontane intervenții solistice.

Un moment muzical aparte: mărturie a modalității în care o melodie ***pop*** poate deveni o sursă pentru un veritabil travaliu variațional de jazz, piesa *„În amurg"* – cel mai reușit hit al compozitorului **Aurel Giroveanu** – frapează în versiunea **Orchestrei Electrecord**, grație înainte de toate unui aranjament cu adevărat remarcabil, fructificat succesiv de clarinetistul lider, de acordeonistul **Horia Ropcea** și de ghitaristul **Constantin „Lache" Anghelescu**.

Secvența-epilog a discului, de asemenea rod al colaborării dintre **Richard Oschanitzky și Alexandru Imre** (care se recomandă în acest caz în calitate de inspirat compozitor), a germinat în insolita piesă *„Lângă tine"* aparținând LP-ului Electrecord „Bossanova" (1966) înregistrat de **Orchestra Electrecord** dirijată de **Oschanitzky**, acesta fiind totodată semnatar al admirabilului aranjament al piesei și autorul unui minunat solo la orgă Hammond...

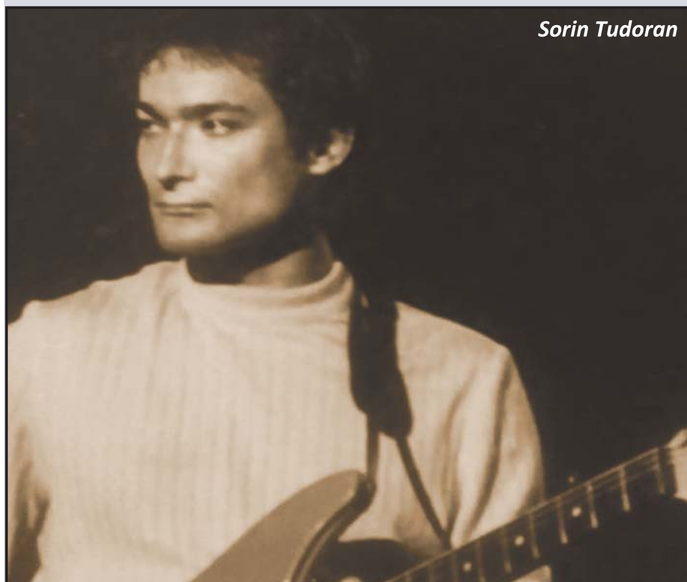
O concluzie se impune de la sine: **Alexandru Imre** a fost și rămâne un reprezentant de primă altitudine valorică al stilurilor ***tradițional***, ***clasic-swing*** și ***swing modernizat***, în jazzul românesc din a doua jumătate a veacului trecut.

Florian LUNGU

Rockul românesc de ieri, azi

Într-un număr anterior al revistei, informam despre inițiativa Rockul Carantinei în care sunt implicat, alături de sunetistul Gabi Pipai Andrieş şi de producătorul muzical Iulian Vrabete. După o lună, ideea omagierii muzicienilor rock din anii ′60 – ′80 de către cei din prezent (aşadar, e vorba de mai multe generații de solişti şi instrumentişti cu activitate curentă), înregistrând de acasă remake-uri ale unor piese care au făcut istorie, a prins concretețe, greutate şi… dimensiuni internaționale!.

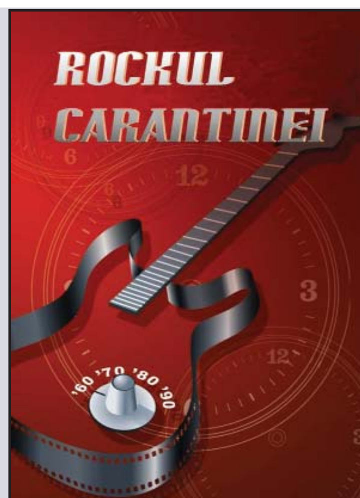
A fost lansat primul videoclip Sideral Modal Quartet - „Eşti a mea", urmat la scurt timp de Domino - „Prefață".

Sorin Tudoran

Piesa (care nu există oficial decât în versiune live, pe discul „Club A" din 1981) a fost înregistrată de Albert Mihăițeanu – voce (acum în Germania, solistul grupului Nişte Băieți, cu mai multe antecedente în preluarea unor melodii din portofoliul muzical românesc, de la muzică uşoară la rock), Bogdan Sandu, Bitză Recycle Bin şi Janin Pasniciuc – chitare, Alex Corlan – bass, Ovidiu Condrea – tobe.

În ultimul weekend din aprilie, era încheiat mixajul la alte două piese, lucrându-se la montajul video. Cele două părți din poemul rock Unit Progresiv TM & Roşu şi Negru - „Zburătorul" au fost înregistrate de: Codruț Croitoru – voce, Toni Dijmărescu – chitare (din Saarbrucken), Iulian Vrabete – bas, Edi Petroşel – tobe (aşadar secția ritmică de la Holograf) şi Mugurel Coman – claviaturi. Fiind vorba de 11 minute de muzică, s-a avansat ideea ca în videoclip să se combine filmările trimise de acasă de fiecare dintre cei de mai sus cu fotografii ale soliştilor şi instrumentiştilor care au înregistrat discul „Puterea muzicii" (Liviu Tudan, Ladislau Herdina, Harry Coradini, Florin Ochescu şi Ion Cristian, din păcate trei dintre ei dispăruți prea repede) plus o poveste animată a mitului Zburătorului, aşadar un proiect ambițios.

S-a încheiat înregistrarea şi la FFN - „La ceasul când stelele încep să apună", piesa chitaristului Gabi Litvin, stabilit din anii ′80 la Toronto, care a fost alături de echipa de remake şi a trimis un mesaj video impresionant (prima postare pe canalul youtube Rockul Carantinei). Cei care au preluat, aproape de versiunea inițială, reînregistrarea din 2020 sunt: Marius Popa, Andrei Horjea şi Mihnea Stănescu – voci, Alexandru Nucă – chitară, Laurențiu Horjea – bass şi Marcel Moldovan – tobe, din nou un dialog al generațiilor.

Au apărut şi alte piese în lucru: La Semnal M – „Mai avem multe de făcut", echipa de remake i-a reîntâlnit după decenii pe solistul basist Joe Gaspar (stabilit la Ottawa, ex Quo Vadis, cu o carieră semnificativă peste ocean) cu claviaturistul Raul Kuşak. Lor li s-au adăugat mai tânărul dar performantul chitarist Marius Pop (Smiley) şi mezinul baterist Flavius Hosu (Phoenix). Un omagiu marelui nostru muzician Iuliu Merca, la peste două decenii de la plecarea sa în eternitate.

Dacă vorbim despre clujeni, o altă echipă va însufleți unul dintre primele hituri ale rockului românesc, semnat de regretatul nostru mare chitarist Sorin Tudoran. Piesa Chromatic Grup – „Racul, broasca şi o ştiucă" (înregistrată în 1968) este provocarea asumată de perechea tată – fiu Mihai şi Vladimir Pocorschi – chitare şi voci, cărora li s-au alăturat basistul Vlady Săteanu (Phoenix) şi Victor Vrabete – tobe.

Iar cea mai recentă provocare este o altă revenire de senzație la o trupă şaizecistă care a făcut furori pe scenele bucureştene: Olympic ′64 şi una dintre cele două piese de pe singurul disc single, din 1970: „Cîntic de haiduc". Cu o voce asemănătoare lui Dorin Liviu Zaharia, Dan Rini Crăciun (Dirty Shirt) va fi acompaniat de chitaristul Andrei Bălaşa (The Groovy Bastards), bateristul Claudiu Purcărin (Nightlosers) şi basistul Adrian Neacşu (Delia).

FFN, 1980

Rockul românesc de ieri, azi; un benevolat de admirat, când artiştii liber profesionişti trec prin momente grele în lipsa concertelor, fără să se întrevadă capătul crizei.

Doru IONESCU

Măicuța mea

Versurile de **Eugen Mirea**

Muzica de **Temistocle Popa**

Tempo di Slow

C Dm7 C Dm7 C Fm6 G7(-9)

Par - că te văd cum ve - gheai tot me - reu Să a - lungi ră - ul din dru - mul

C Em Am6 Em Am6

meu; Azi în - țe - leg tot ce nu-n - țe - le - geam Al - tă

Am7 D7 G7(9) 9- **Refren** C Am

da - tă, când te ne - că - jeam. Să știi, măi - cu - ța mea, că
vrea să mă mai cerți, aș

Em F7+ F7 E dim. A7

port i - coa - na ta, În fi - e - ca - re gând, ori - un - de și ori-când; Te-a -
vrea să mă mai ierți Și-n mân - gâ - ie - rea ta să-ți simt iar dra - gos - tea; Să-mi

Dm7 G7(9-) C Am7

ud cum îmi cân - tai, te văd cum îmi zâm - beai, Și-ți văd și
pa - ră că îmi ești și azi a - lă - tu - rea Și să m-a -

1. D9 D♭9 G7(5+) 2. Dm7 G7

la - cri - ma din ochi când u - ne - ori mă do - je - neai. Aș uzi că-ți mul - țu-mesc, Măi - cu - ța

Dal 𝄋 al **Coda**

2. C F C — **Coda** C Am7 Dm7 G7(9-)

mea! mea! ________ Și să m-a - uzi că-ți mul - țu - mesc, Măi - cu - ța

C Dm7 C Dm7 C Dm7 C C7+(9)

mea. ________

Paiul din ochiul altuia

TVR a difuzat în două reprize, în ultimele zile ale stării de urgență, o emisiune intitulată "Deschideți poarta soarelui". Mărturisim că am așteptat-o cu nerăbdare, cu atât mai mult cu cât postul public de televiziune nu ne răsfață nicidecum cu programe de muzică ușoară românească (așa cum, în treacăt fie zis, ar trebui să facă, conform, ca să zicem așa, "fișei postului"). Fiind vorba de neuitatul șlagăr scris de Anton Şuteu la mijlocul anilor ʼ80, ne așteptam ca timp

de 2 ore să asistăm la o paradă a cântecelor nemuritoare și a vocilor de frunte ale genului, în frunte cu cele reunite în grupul vocal care, atunci, dădea viață acestui veritabil imn adus vieții și iubirii de oameni. Dar, cruntă deziluzie, am asistat la o însăilare fără cap și coadă, lipsită de un fir conducător, de o concepție unitară, stilistic și muzical vorbind, dar și tehnic, fiindcă unii au evoluat, dacă tot s-a spus că se cântă... la telefon, "live", în timp ce alții au făcut playback; unii au transmis de acasă, alții din studiouri de înregistrare, de pe pajiști sau chiar de la "Arenele Romane", unei artiste reputate acceptându-i-se, din păcate, un refren total nepotrivit tematicii... Cei doi comperi, nici unul specializat pe acest gen, Iuliana Tudor (luminată bine) și Mircea Radu (aflat în obscuritate), ne-au anunțat ca este vorba despre..."cel mai mare spectacol" (de aici și așteptările noastre), au vorbit mult, enunțând însă numai generalități ce s-ar fi potrivit oricărei emisiuni din pandemie. Mai mult, într-un colț al ecranului erau înghesuite, aproape ilizibil, informații, adesea incomplete (ca la Fuego), despre protagoniști, dar aceștia se cuvenea să fie într-atât de cunoscuți încât să nu fie nevoie de asemenea detalii, dacă tot era "cel mai mare spectacol"! A fost inserată o secvență dintr-un interviu cu Anton Şuteu, dar aceasta i-a derutat și mai tare pe cei care nu l-au cunoscut pe reputatul compozitor. Se cuvenea o succintă prezentare a acestuia, cu contextul în care a fost lansat acest cântec emblematic și, considerăm noi, cele două emisiuni trebuiau deschise și închise OBLIGATORIU cu filmarea originală, iar "cortina muzicală" să fie cea cu care s-a lansat și este cunoscută piesa! Nemaivorbind că se cuvenea să fie convocați toți interpreții de atunci, ori au fost, dintre aceia, din ce ne amintim, doar Carmen Rădulescu, Adrian Daminescu, Marina Florea și Carmen Mureșan-Harra, dar acestea două din urmă abia s-au zărit, fugitiv, în filmarea de grup... Discriminare și nedreptate și față de cei care cântă în noua versiune de grup, neanunțați în nici un fel, spre deosebire de unii care nu meritau spațiul mult prea generos oferit pe parcursul celor 2 ore și care n-au contribuit la varianta finală. De aceea, cum spuneam, senzația de neprofesionism, de lucru de mântuială, făcut în pripă, impresia generală, sporită și de apelarea la unii soliști străini, fiind că producătoarea Smaranda Vornicu-Shalit a urmărit, în principal, să promoveze manifestările unde are de asemenea un rol important, "Cerbul de aur" și Eurovision, prin Eliza G., Linda și Flavius Teodosiu, Humans, Eden Loren, Ovi, Roxen. În ceea ce o privește pe modesta solistă promovată în condițiile arătate de noi în postura de reprezentantă a țării noastre la Eurovision 2020, am fost

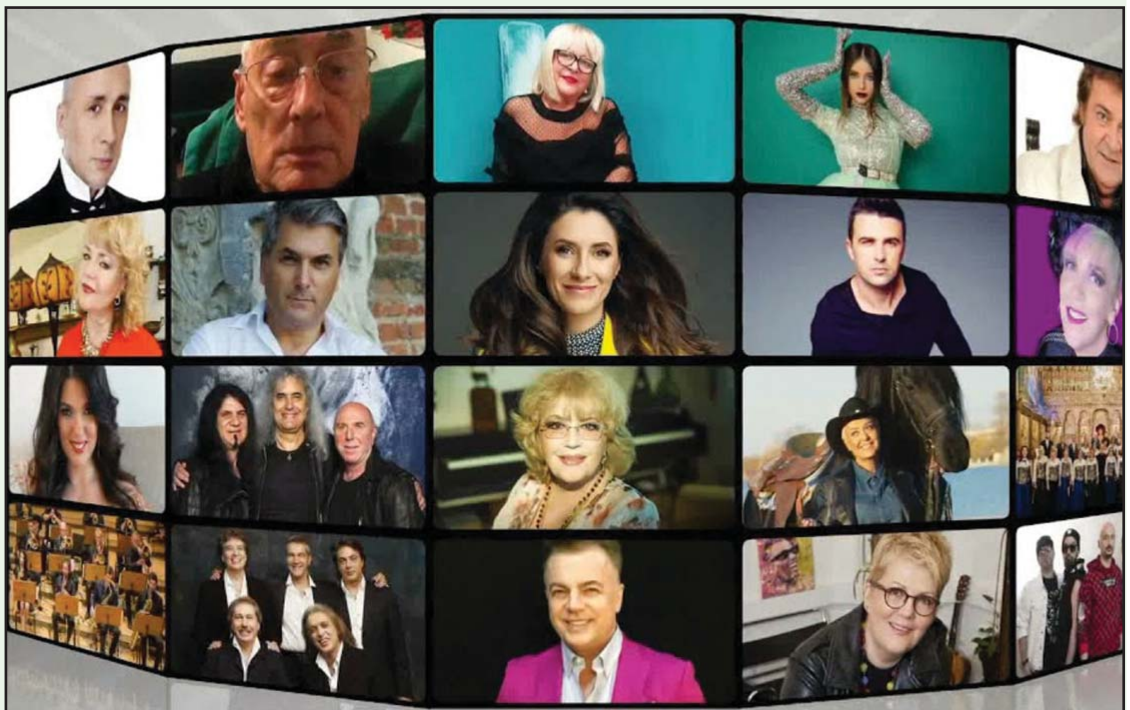
stupefiați să citim pe ecran că, având în vedere că finala din acest an s-a anulat, Roxen ne va reprezenta automat anul viitor! Pe ce criterii, ce specialiști girează asta? Să ne amintim că atunci când Ovidiu Anton a triumfat "pe bune", cum se spune, la o autentică preselecție națională, nu ca

acum, iar România nu a participat deoarece TVR nu-şi plătise datoriile către EBU, solistul n-a fost desemnat să ne reprezinte în anul următor! Acum de ce se poate, poate fiindcă e... "Global"-izare pe mulți bani?

Ne-a contactat reputata fostă realizatoare de la TVR Aurora Andronache, una dintre cele mai importante personalități ale emisiunilor muzicale de la postul public, ale cărei reuşite, inclusiv în plan vocal (cu grupul vocal "Aurora" şi altele), ne-ar lua câteva pagini doar pentru a le enumera. Sunt greu de redat dezamăgirea şi adesea indignarea din vorbele dânsei! Pentru cei care nu ştiu, Aurora Andronache a fost cea mai apropiată cola-boratoare a lui Anton Şuteu, majoritatea înregistră-rilor şi filmărilor în TVR ale creațiilor acestuia aparținându-i. Inclusiv ale melodiei "Deschi-deți poarta soarelui", în diverse variante, deci ştie perfect despre ce este vorba! Dânsa s-a declarat şocată de noua orchestrație a piesei, asemuind-o cu o... sârbă, menționând că într-o convorbire telefonică o opinie negativă i-a exprimat şi Horia Moculescu (dar şi nouă, la redacție, George Natsis – N.Red.), absolut inacceptabilă fiind "schimbarea armoniilor piesei". Aurora Andronache a părăsit în mod voluntar TVR în anul 2000, stabilindu-se la țară, undeva în jud. Dâmbovița, decepționată fiind de noile tendințe din cadrul divertismentului la postul de televiziune public, cu marginalizarea marilor valori ale muzicii uşoare. Şi iată că după două decenii se dovedeşte că decizia dânsei a fost absolut justificată, programele de profil, cu puține excepții, atingând pragul de jos al calității şi implicit al audienței.

În cele două emisiuni intitulate "Des-chideți poarta soarelui" (amuzant că în ziarul "Click" erau anunțate, bănuim reclamă plătită... a doua zi după difuzare!) au apărut: Alexandra Ungureanu, Alexandra Uşurelu şi Bobby Stoica, Holograf, Ozana Barabancea, Paula Seling şi Ovi (interesant este că botoşeneanul, venit anonim din Norvegia, a dobândit în România notorietate, expunere şi evident o situație materială pe măsură, drept care s-a gândit că nu-l mai cheamă Cernăuțeanu, ci... Cristensen!), actrița Tania Popa, Paul Surugiu-Fuego şi Vlad Crețu, Linda şi Flavius Teodosiu, Cristi Minculescu, Valer şi Boro, Adrian Romcescu, Connect R, Monica Anghel, Voltaj, Humans, Adrian Daminescu, Eliza G, Corina Chiriac, Luminița Anghel, Cornel Ilie, Zoia Alecu, Marcel Pavel, Crina Mardare, Mihaela Cernea şi Bubu Cernea, iar ceilați doar în filmarea de grup. Între instrumentişti au fost putut fi văzuți Ionel Tudor, George Natsis, Andrei Tudor, Liviu Elekeş (semnatar al orchestrației), dar şi alți muzicieni valoroşi din big-bandul

Radio. Cerem oare prea mult dacă aveam pretenția ca un program intitulat "Deschideți poarta soarelui" (deci nimic cu "open", "door" sau "sun"), şlagăr aparținând unui compozitor de frunte al muzicii ROMÂNEŞTI, să fie unul în care toată lumea să cânte în limba română?

Dr. BÂRNĂ

● Au fost vremuri când emulația stârnită de șlagărele muzicii ușoare românești, lansate de vedetele genului, era uriașă. Pe litoral, în fiecare vară, timp de două luni și mai bine, răsunau refrenele genului, în

Gabriel Dorobanțu, Angela Similea

concerte de mare succes desfășurate în grădini de vară arhipline. Se țineau și câte trei reprezentații pe seară,

Denis Roman

protagoniștii alergând de la o stațiune la alta. În imaginea alăturată Angela Similea și Gabriel Dorobanțu zâmbesc înainte de intrarea în scenă. Dar, vai, Gabi, dacă te vedea Alexandru Arșinel că ai pus talpa pe bara de protecție a Mercedes-ului său! Pentru că, așa cum se poate observa în fundal, mai toate vedetele circulau încă în bătrâna Dacia...

● Și dacă tot avem un "Album cu amintiri", este cazul să răspundem și celor care ne întreabă ce mai face solista de muzică ușoară Denis Roman, cu numeroase apariții de succes în anii '80 și '90, îndeosebi cu compoziții ale lui Dumitru Lupu, cum ar fi "Toate florile din lume". Tatăl său este reputatul gazetar și scriitor Carol Roman, iar mama sa, Melike Roman – o valoroasă traducătoare din limba turcă (din acest motiv suntem siguri că prenumele corect al interpretei este Deniz, ceea ce în limba turcă înseamnă "mare"...). De la părinții săi am aflat că Denis Roman este în prezent un apreciat jurist dincolo de Ocean, doar înregistrările amintindu-i de pasiunea muzicală a tinereții.

● Câți și-o mai amintesc pe minunata Mihaela Runceanu, care a fost asasinată acum mai bine de trei decenii? Rar, rar de tot îi mai auzim vocea la vreun post

Mihaela Runceanu

de radio, cât despre filmări retransmise pe micul ecran, acestea lipsesc aproape cu desăvârșire... De ce oare TVR, care are în arhiva proprie mii de ore filmate cu artiștii de vază ai muzicii ușoare românești, nu introduce în programele sale o emisiune de amintiri comentate, care sigur ar bucura toți melomanii? Dar n-are timp postul public de marile voci, fiind prea ocupat să arunce sute de mii de euro pe... Roxen. În ce o privește pe Mihaela Runceanu, care a fost și o profesoară excepțională de canto, în fiecare an foștii elevi și colegi se întâlnesc într-un spectacol memorial la Casa de cultură a studenților din București. Și, la un moment dat, în Buzău, orașul său natal, exista un festival ce-i purta numele. (**Gabriel MANEA**)

Mustang: „Generații"

Grupul orădean există de destulă vreme în peisajul scenelor rock din România, astăzi în componența: Ioan Florea – voce, Adrian Ioan – claviaturi, Mark Mihele – bass, Tamás Paskuy – chitară şi voce, Miki Cservak – tobe. Cunoscută pentru activitatea intensă de covers-band, aşadar cu un bun rodaj în echipă, formația şi-a luat inima în dinți şi a purces la înregistrarea unui disc cu compoziții originale 100%. Momentul cheie l-a constituit concertul caritabil din 2019, pentru reconstrucția Catedralei din

Oradea, după un incendiu devastator. Atunci Mustang s-a întâlnit cu claviaturistul Gabriel BăruțĂ (cu un portofoliu serios, din care se distinge performanța cu trupa sa Hotel FM, care a reprezentat România în finala „Eurovision" în anul 2011, cu melodia „Change"!). În decurs de un an, piesele au fost edificate şi înregistrate, pentru ca în februarie curent să fie lansat videoclipul „Mustang Manifest" anunțând proximul disc. Sinopsis: o întâmplare reală, aceea a reîntâlnirii, după 33 de ani, a solistului şi a textierei formației, o poveste de la alb-negrul liceului la colorul prezentului, suspendată între... „Generații".

Discul se înscrie pe coordonatele pop-hard-rock instituite de decenii de formații precum Compact ori Conexiuni, aşadar o muzică accesibilă cu refrene acroşante, interpretată impecabil şi live (atenție la înregistrarea youtube „Iubirea în dublu sens" dintr-un concert orădean de anul trecut, la Ziua Îndrăgostiților). Un material variat, cu texte inspirate ale Danielei Florea şi mijloace de expresie susținând de minune intenționatul dialog - punte între generații. Pentru mine personal, nu e o surpriză, Oradea dând de-a lungul deceniilor numeroase nume de primă mână scenei rock autohtone, raportat la numărul locuitorilor din municipiu. De altfel, mulți instrumentişti din Bihor cântă astăzi în trupe bucureştene, de la Phoenix la Smiley!

În 19 mai, discul trebuia să fie lansat într-un eveniment cu ştaif, pus la cale cu Dana Cristescu, cu invitați din presă şi showbiz, duete surpriză cu solişti din generații diferite (de la Cristi Minculescu la Dragoş Moldovan), dar pandemia coronavisului a anulat toate planurile. Cu siguranță, în toamnă, indiferent de situația concertelor în România, formația va fi suficient de creativă să găsească drumul să-şi lanseze discul... Succes!

Doru IONESCU

Formația Savoy: Best 8

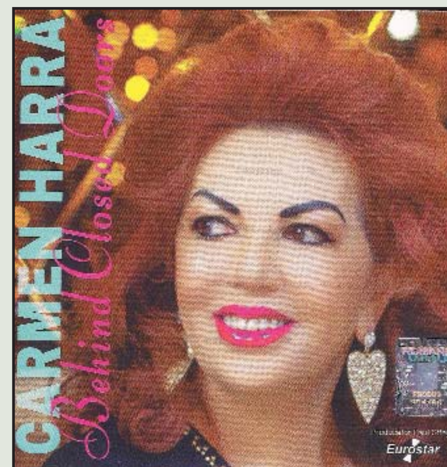
Subintitulat "Pe lumea asta tu eşti un inel", albumul pe care ni-l propun la casa de discuri Eurostar Marian Nistor şi Dorina Paraschiv Nistor este uimitor în primul rând prin prisma demonstrației de prolificitate componistică a lui

Marian Nistor, conducătorul legendarei formații Savoy. Acesta, în egală măsură instrumentist (pian, chitare, nai), ne reaminteşte alte 18 creații binecunoscute ale sale, cântate fie singur, fie în duet cu soția sa (aceasta are şi 4 piese solistice). Dar să nu uităm că pe lângă aceste colecții-remember el a lansat zeci de albume cu piese noi, totalul cântecelor scrise de el depăşind uşor 400! Ca de obicei, melodiile din cuprinsul acestui CD apărut la casa de discuri Eurostar au fost înregistrate în studiourile Drăgan Music (cu Mircea Drăgan) şi Midi Sound (cu Jolt şi Andrei Kerestely). Dintre titlurile cele mai cunoscute amintim "Fă-mă, Doamne, o lacrimă!", "Balada izvorului", "Povestea lui Păcală", "Măicuța mea de dor", "Nostalgie".

Carmen Harra: „Behind Closed Doors"

... sau, dacă vreți, "Historia de amor", cum se intitulează una dintre cele mai reuşite melodii, pentru că avem de-a face cu 11 cântece de dragoste, reunite pe un album editat de casa de discuri Eurostar şi prin care Carmen Mureşan, fosta conducătoare a faimosului Trio Expres, revine în prim-planul muzicii

noastre uşoare. De fapt, aşa cum a mărturisit la lansarea de la magazinul Muzica, ea n-a încetat nici o clipă să cânte, doar că acum s-a decis să ne propună aceste piese în primă audiție, după ce a cunoscut celebritatea în alte domenii cu numele Carmen Harra. Este un disc foarte modern, cântat în limbi străine (doar un titlu, "Nu-mi mai pasă", în româneşte), în care protagonista are o implicare majoră la muzică şi texte. Nota extrem de actuală a sound-ului se datorează înregistrărilor din studiourile Shiva Music din Bucureşti şi Hit Factory Recording din Miami, SUA, mixajului semnat de Gary Noble, dar mai ales tinerilor autori Ioana Silvia Teodorescu (Sarah JSun), George Alexandru (Alexander Shiva), Ioan Mircea Pruşan (Alegra), Alexandru Şerbu, Emanuela Oancea. Fiica artistei, Alexandra Harra, îi face mamei sale o frumoasă prezentare în booklet.

Matilda Pascal Cojocărița și Ștefan Cigu: „Bună ziua, lume dragă"

Cuplu trainic și de mare farmec, cu "sediul" la Bistrița (unde ei conduc de altfel valorosul ansamblu "Dor românesc"), soții Matilda Pascal Cojocărița (interpretă de mare forță) și Ștefan Cigu (violonist, dirijor) ne dăruiesc acest extrem de divers album, editat de

casa de discuri Eurostar. Divers pentru că, după cum se știe, cei doi excelează atât pe tărâmul muzicii populare, celei de petrecere, cât și al romanței. Matilda dă viață cu glasu-i inconfundabil unui număr de 5 melodii, Ștefan își dovedește virtuozitatea în piese instrumentale și concertante, într-una din ele alături de fiul său Horațiu Cigu. Avem și două compoziții ale ieșeanului Constantin Bardan, pe versurile Angelei Georgică, "Bună ziua, frați și lume dragă" și "Bun e vinul de butuc". Într-un cuvânt, un CD vesel, antrenant, pentru toate gusturile.

Mădălina Elena Artem: „Dragă-mi este Dobrogea"

Pe tânăra interpretă, în egală măsură o valoroasă flautistă, am cunoscut-o la Tulcea, într-un concert în care fusese invitată de cantautoarea Corina Elena Badea. Chiar că este o minune, în această epocă în care tinerii se îndepărtează tot mai mult de cultura tradițională, să descoperi o cultivatoare atât de talentată a melosului dobrogean. În booklet, frumoasa cântăreață este recomandată cu căldură de Elena Chirică, co-autoare la muzica și textul tuturor celor 11 piese, și de

Ileana Vieru, realizatoare de emisiuni la Radio România "Antena satelor", aceasta din urmă anticipând o carieră ascendentă care o va duce pe urmele reprezentantelor de frunte ale zonei – Elena Roizen, Natalia Șerbănescu, Marica Pitu.

Albumul a apărut la casa de discuri Eurostar; orchestrațiile – Ștefan Petriman, înregistrările făcându-se în Schumi Sound Studio din Teleac, Alba-Iulia.

Revistă lunară de informare, opinie și dezbatere editată de
UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
și finanțată cu sprijinul MINISTERULUI CULTURII

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactor șef:
Mihai COSMA
Redactori: Octavian URSULESCU
Norela-Liviana COSTEA
Secretar de redacție: Costin ASLAM

Corespondenți naționali:
Sanda HÂRLAV-MAISTOROVICI, Mariana POPESCU,
Vasilica STOICIU-FRUNZĂ, Cristina ȘUTEU, Alex VASILIU,
Petre-Marcel VÂRLAN

Semnează în acest număr:

Loredana BALTAZAR, Luminița CONSTANTINESCU,
Ioan DOBRINESCU, Mircea DRĂGAN, Oana GEORGESCU,
Doru IONESCU, David LAPADAT, Florian LUNGU,
Florența Nicoleta MARINESCU, Irina NIȚU, Sabin PĂUTZA,
Costin POPA, Carmen STOIANOV

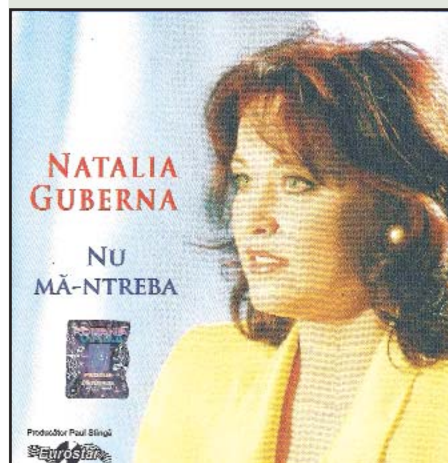
www.ucmr.org.ro
http://biblioteca-digitala.ro/?pub=289-actualitatea-muzicala-uniunea-compozitorilor-si-muzicologilor-din-romania

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect. 1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - INTERSIGMA-ERICOM SRL
TEL: 021-242.30.32 ISSN: 1220-742x

Natalia Guberna: „Nu mă-ntreba"

Pentru acest nou album al său, editat de casa de discuri Eurostar, cunoscută interpretă a ales pentru titlu una din cele 2 melodii în primă audiție de Nicolae Caragia, cealaltă fiind "Amândoi". De fapt între cele 17 titluri regăsim și șlagăre consacrate, și cântece mai noi, din această ultimă categorie făcând parte cele aparținând unor Emanuel Gheorghe, Relu Marin sau Daniel Alexandrescu ("Ești raza mea de soare" - duet cu Gabriel Dorobanțu). Nu lipsesc compoziții semnate de Mihai Constantinescu, chitaristul Silviu Hera, avem și o creație a protagonistei ("Tu nu mă crezi, eu nu te cred"), dar osatura atractivă pentru marele public o constituie șlagărul internațional

"Valuri albe" și cele 5 piese încredințate ei cu muți ani în urmă de compozitorul Dinu Giurgiu. Dintre acestea, "Cum ești tu", "O iubire mi-a bătut la geam" sau "Mi-ar plăcea să fiu o floare" figurează și azi, după decenii, în repertoriul de concert al artistei. (**O. U.**)